

Emperyalizme ve Oligarşiye Karşı

DEVİRİMCİ HAREKET

★ SİYASİ DERGİ

★ ŞUBAT - NİSAN 2006

★ SAYI:20

FİYATI: 2 YTL

DEVİRİMCİ YOL

GÜNÜN DE GELECEĞİN DE GÜVENCESİ

SİYASAL VE İDEOLOJİK

TIKANMANIN PANZEHİRİDİR

DEVİRİMCİ
YOL

Devrimci Hareket'ten;

Bu sayımızda da ağırlıkla, ölçek oluşturma sorununa, sisteme öykünme ve ideolojik kapıyı sisteme açık tutma problemlerine yer verdik. Daha önce de sıkça belirttiğimiz gibi sol, ideolojik problemlerini ona denk düşen açılımlarla aşamadığı oranda, bir özgüven sorunu yaşamakta ve çözümü ya sistem içinde ya da feodal değerlerin ağırlıkta olduğu bir rekabet ortamında aramaktadır.

Devrimci yapılar, gelişmelerin arka planını (gerçek nedenlerini) okuyup alternatif geliştirme özellikleri ile bilinir. Bu özelliğini yitiren her yapı, niyetten bağımsız olarak, burjuva ideolojik kulvarın etki alanına girer. Ve sonuçta o kulvarın nüans farklılıklarına dayanan kimi renklerine yedeklenmek durumunda kalır.

Bugün kimi yapıların, aklıdan bile geçirmedikleri kesimleri "müttefiklik" gerekçesiyle keşfetmesi, "halkın değerleri" adı altında, yer yer halkın en geri yanlarının okşanması; ne devrimcileri ne de genelde süreci ileri taşıyacak adımlar değildir. Örneğin son karikatür krizi söz konusu olduğunda, devrimcilerin tutumu **Muhammed'i savunmak** değil, emperyalizmin Ortadoğu'da saldırı için ideolojik zemin hazırlama çabalarını teşhir etmek biçiminde olmalıdır.

Sınıfsal karşıtlığın mücadeleyi/çatışmayı gerektirmesi, çelişmenin niteliği gereğidir; keyfi bir tutum bir tercih değildir. Bu gerçekliği yok sayıp sınıf uzlaşmasından çözüm bekleyenlerin, karşıtlarını değiştiremediği, olsa olsa kendilerinin değiştiği görülmüştür. Abdurrahman Dilipak'la beraber kırmızı-yeşil kitap yayımlayan Şanar Yurdatapan'ın, Irak bombalanırken bombardıman sonrası tepki için Türkiye'de **ezan okunmasını** önermesi veya son olarak PKK önderlerinin, APO'nun tutsak alınmasının yıldönümünde halka tepki için **oruç** çağrısında bulunması, sınıfsal duruş yitiminin dışavuran sonuçlarındandır.

Bilinir ki ideolojik boşluklar ihmal edildiği oranda "etkili ve yetkili" güçlerce doldurulur. Bugün devrimcilerin yolgöstericiliğindeki zayıflama oranında **feodal değerler** ve **popüler kültür** yaygınlaşmıştır. Bu yaygınlık elbette ki halkın söz konusu kesimlerini karşımıza almaya sebep olmamalı, ama bir "okşama-kaşımaya-istismar" ilişkisine de girilmemelidir. Devrimciler, değerlerinde ısrar ettikleri oranda halkın basamakları tırmanma olasılığı artacaktır.

Bu sayımızdaki kapak yazısı aynı zamanda bir çağrı içeriğindedir. Sürecin handikaplarının bir çağrı ile aşılamayacağını bilincindeyiz. Ne var ki bu metni dikkatle ve öznellikten uzak okuyan "gelenek insanları"nın pozitif yanıtlar vereceğine inanıyoruz. Söz konusu metni, dergi dışında da dosya olarak yaygın biçimde dağıtmaya çalıştık. Bu konuda önerisi, söyleyecek sözü, eleştiri veya tavsiyesi olanlara **yazılı ve sözlü kanallarımız** açık olacaktır.

Bu arada ÖNDER BABAT'ın katledilişinin ikinci yılında, onun adına attığımız adımları büyütme ve daha yaygın biçimde anma hazırlıkları içindeyiz. Bu konuda duyarlı tüm kesimlerin katılım ve desteği, "öldü" sanılan değerleri yaşatmak açısından da anlamlı olacaktır. Ayrıca, Önder Babat yoldaşımız vesilesiyle yaptığımız açıklamaların, hesap sorma bilincinin/kültürünün doğru algılanması açısından öğretici olacağına inanıyoruz.

Sevgiyle kalın...

İÇİNDEKİLER

Devrimci Yol
1-8

Devrimcilik...
9-14

Şemdinli'yi Aydınlatmak
15-17

Kürt Halkının...
18-19

Sınıflar Mücadelesi
20-21

Ekonomi Sohbetleri
22-24

Kuş Gribi
25-26

Bireyin Oluşumu
27-28

Devrimci Gençlik
29-31

Ya Barbarlık Ya Sosyalizm
32-36

Doğru Yerden Öğrenelim
37-43

Üreten Biziz...
44-48

Açıklamalar
49-52

Bahadır Deniz
53-56

Emperyalizme ve Oligarşiye Karşı **DEVİRİMCİ HAREKET**
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü **Fehmi Kılıç**

Yayın Türü: Yaygın

Adres: İstiklal Cad. İmam Adnan Sok. No: 9/5 Beyoğlu-İstanbul

Tel: 0212 249 38 75

Faks: 0212 249 38 74

Web: <http://www.devrimcihareket.net>

<http://www.devrimcihareket.com>

<http://www.devrimcihareket.org>

<http://www.devrimciyol.net>

<http://www.devrimciyol.com>

E-posta: devrimcih@yahoo.com

web@devrimcihareket.net

Hesap no: Akbank Taksim Şubesi 0060572-5

Euro Hesap no: Akbank Taksim Şubesi 0028274-9

Ege Temsilciliği: 853. Sok. Bilen İş Hanı. K:7 D:709 Konak-İzmir

Tel: 0232 441 98 19

Avrupa İrtibat

Almanya Tel & Faks: 0049 30 72 01 37 57

Almanya (Turkey Information Center) Tel: 0049 176 251 72 451

Avusturya Tel: 0043 650 960 27 92

Belçika Tel: 0032 473 80 65 66

Fransa Tel: 0033 618 93 94 34

Hollanda Tel: 0031 624 47 76 76

İngiltere Tel: 0044 781 63 666 35

Baskı Yeri: Berdan Matbaacılık (Davutpaşa Cad. Güven Sanayi Sitesi C Blok 215-216 Topkapı - İstanbul)

DEVRİMCİ YOL GÜNÜN DE GELECEĞİN DE GÜVENCESİ SİYASAL VE İDEOLOJİK TIKANMANIN PANZEHİRİDİR

Devrimci Yol'un ne olup olmadığı veya onu tanımlayan hangi niteliklerin temel öneme sahip olduğu tartışması, 1980'in 25 yıl sonrasında bugün özel bir öneme sahiptir. Çünkü uzun yıllara yayılan örgüt-süzlük, Devrimci Yol'a yabancılaşmayı da öznelleşmeyi de beraberinde getirmiştir. Bugün kendini Devrimci Yol'da tanımlayan kişi ve çevrelerin yansıttığı çeşitliliğin, farklılığın sebeplerinden biri de budur.

Teorik ve pratik birikimin özünü korumanın ve güne uygun yeniden üretimi sağlamanın yolu örgütsel süreklilik ve çizgisel istikrardır. Devrim güçleri kadar karşı-devrim güçleri de bu gerçekliğin ayırındadır. Bu nedenle işkenceden tutsaklığa, idamlardan kurşuna dizmeye dek başvurulmuş tüm fiziki imha ve aşındırma yöntemlerinin yanında, örgütsel **ehlileştirme ve ideolojik sulandırmaya** da ihtiyaç duyulmuş ve birikimin taşınmasını sekteye uğratan **kuşak kopması**, bu yolla da sağlanmıştır.

Hiçbir imha yönteminin "devrimi kökünden kazıyamayacağını" bilen ve umudun yeniden **doğru yerde filiz vermesini** önlemeyi amaçlayan karşı-devrim odaklarının başvurduğu yollardan biri de **toplumsal toprağı zehirlenmek** olmuş ve ekim işleminin doğru yapılması halinde bile sağlıklı ürünün alınmasının önüne geçilmek istenmiştir. Ne yazık ki emperyalist güçlerce ve işbirlikçi odaklarca yürütülen bu bozucu çaba, pek çok alanda ve pek çok biçimde başarılı olmuş, sonuç vermiştir. Bugün, **ihtiyarlamış çağrışımı** yapan gençliğin de, "bir amaç için bedel ödeme kültürü"ndeki bozulmanın da, insanın üret-

ken yanında rastlanan akametini de; gönülleri de beyinleri de çelmeleyen hiçlik, boşluk ve amaçsızlığın da büyük oranda sebebi budur. **Böyle bir zeminde devrimci olmak da devrimci kalmak da zordur.**

Söz konusu tahribattan Devrimci Yol'un etkilenmediğini söylemek gerçekçi olmaz. Önemli olan, bunu doğru saptamak ve herkesin bugün durduğu (veya savrulduğu) yerden bir Devrimci Yolculuk tanımı yapması yerine, **tarihsel diyalektik içinde Devrimci Yol'u bugüne izdüşürebilmektir.** Bunun yolu, geçmişi tekrar etmek değildir; ama, geçmişi yok sayarak bugünü üretmek de mümkün değildir. **Devrimci Yol kültürü, Devrimci Yol'un toplam üretimidir.** Bu bağlamda bizler, o zemin ve tarihsel kesit içinde ödenen her bedeli de konan her katkıyı da sahiplenir, saygı duyar, devralırız. Ne var ki bu duruşumuz, koşullar ve gelişmeler dışı değildir. İnsanlar, nasıl donup kalmıyorsa, taşıdıkları değer ve saygınlık da donup kalmıyor. Bu nedenle, **bugün Devrimci Yol'u nostaljik bir öge, bir askerlik anısı veya aidiyet ihtiyacı için bir etiket durumuna düşürmemek her Devrimci Yolcunun görevidir.** Rekabet ve didişmenin böyle bir göreve katacağı hiçbir olumluluk yoktur. Kalite kaygısıyla, Devrimci Yolcu iddia ve değerlerle hareket edenler, sahip olduğunu varsaydıkları taşları aynı yola döşemenin gayreti içinde olmalı, ortaklaşmanın ve aynı yola sığarak iş görebilmenin de yöntemi için kafa yormalıdır.

Sözümüz, yüreği yıldızlaşanyumruktan yana atanlardır; Devrimci Yolculardır. Devrimci Yol'u yanlış okumak da onun temel

nitelikleriyle bağdaşmayan oluşumlarda ısrar etmek de zarar veriyor. Devrimci Yol, bugüne dek en büyük zararı kendi içinden gördü. "*Bizi düşman yenmedi, biz kendi kendimizi yendik*" ifadesi bu bağlamda yanlış veya abartılı değildir.

Bugün hala Devrimci Yolcu bir yanımız varsa; bunu, her türlü öznel hesap ve kaygıdan uzak biçimde ortaklaşmış bir potaya akıtma eğilimi taşıyorsak; belki de 20 yıldır ilk defa bu denli uygun bir zemin/fırsat doğmuşsa; bu, heba edilmemeli, ertelenmemeli ve "sabote" edilmemelidir. Böyle bir çaba için hazırlanmış steril bir birikim ortamının olmadığını bilincindeyiz. Dışsal güçlükler kadar içsel güçlükleri aşmak da zaman alacaktır. Önemli olan, Devrimci Yol'u doğru kavramak ve hiçbir niteliğinin eğilip-bükülmesine rıza göstermeyerek sağlıklı bir yeniden üretimin güvencesi olabilmektir. Böyle bir güvence için bazı **anımsatmaların** yararlı olacağını düşünüyoruz.

Devrimci Yol'un ayırt edici özelliği niceliği değildir.

Birinci sayısı 1 Mayıs 1977'de yayınlanan Devrimci Yol dergisinin kısa sürede ulaştığı tiraj, ender görülen bir başarıydı. Benzer şekilde, Türkiye'nin dört bir yanında ve hemen her toplumsal kesimde ilgi görmesi, yüzbinleri sokağa dökebilmesi önemlidir. Ancak bunlar, **bir hareketi tanımlayan temel ölçekler** olamaz. Nicelik-nitelik ilişkisi, biçim öz ilişkisi gibidir. Belirleyici olan özdür. **Biçim, yansıması olduğu özün niteliklerini taşıyabildiği, ona hizmet ettiği oranda anlamlı ve kalıcıdır.** Ayrıca bu ilişki her zaman birebir sonuç vermez. Niteli-

Devrimci Yol'un alternatif bir yaşamı ve onun ilişkilerini mayalama kabiliyeti, solda kastlaşmaya doğru giden içe kapanmaların panzehiridir.

Devrimcilik, onu doğru kavrayanlar için, tüm kardeş niteliklerde Enternasyonal'in notalarını okuyabilme kabiliyetidir. Devrimcilerin bugün kendi içine kapanmış, etrafını dikkate almayan, farklılıklara ve kendisi dışındaki gelişmelere tahammülsüz bir görüntü sergilemesi; yapıların birbiriyle dahi yeterince kardeş olamaması, karşılıklı ilişkileri üstünlük kurma veya rekabet ekseninde algılaması yukarıdaki tanıma uymamaktadır.

ğın nicelikte sonuç vermesi gecikebilir. Bu niteliğin potansiyel gücünü bilenler, böyle bir gecikmeyi sorun etmez; hele ki "Anadolu'da kaç şubeniz var; mitinglerde kaç kişi yürütüyorsunuz?" biçimindeki ilkel kıyaslamaları ciddiye bile almaz.

Bugünün devrimciliği, sistem tarafından dayatılan küçültülmüş hayalleri, iddia ve kişilik çitasındaki irtifa kaybını kaldırıp atan, gözler ve akıllar üzerindeki perdeyi yırtan bir niteliği gerektiriyor. Nicelik sorunu da böyle bir nitelik tarafından aşılacaktır.

Bugün hareketlerin pek çoğunun önemseydiği, vaktini harcadığı ve bir anlamda doyum için yeterli gördüğü çaba ve niteliklerin, bir büyüymeyi veya çita yükselmesini ifade etmediği, gerçekliğini yadsıma eğilimi taşımayan herkesçe bilinmektedir. Devrimci Yol, dün olduğu gibi bugün de yadırganmayı dahi göze alarak farkını ortaya koyduğunda, ortaya çıkacak yapı için nicelik sorunu olmayacaktır.

Devrimci Yol, dogmatizmi veya uydu olmayı reddeder.

Türkiye'de devrimin farklı coğrafyalarda ve tarihsel süreçlerde yaşanmış deneyimleri kopyalamaya değil kendi dilini yaratmaya ihtiyacı vardır. THKP-C, bu konuda temel öneme sahip adımlar atmış ise de, bu adımların daha ileri hamlelere dönüştürülmesi, Devrimci Yol'da

mümkün olmuştur. 1970'li yılların ikinci yarısında Devrimci Yol'un ürettiği her fikri olgunun, başını çektiği her yenilenmenin "THKP-C'nin reddi" olarak karşılanması, Türkiye'li devrimcilerin henüz kendi marksizmini yaratamamış ve ezberin kısırlaştırıcı etkisinden kurtulamamış olması sebebiyledir. Dün Çin'i, Sovyetler Birliği'ni veya Arnavutluk'u Türkiye'ye bire bir taşımaya çalışmanın yanlışlığına burada tekrar tekrar değinmenin günün sorunlarına çözüm geliştirmek açısından belki bir yararı yok; ama, **söz konusu üretimsizliğin ve kopya geleneğinin farklı biçimler altında da olsa devam ettiğini bilmek**, bu durumu aşmak ve alternatif geliştirmek için gereklidir.

Bugün 70'li yılların üretimiyle yetinerek günü açıklamak nasıl olanaksızsa, Brezilya'daki Topraksızlar Hareketi'nin veya Meksika'daki yerli hareketin Türkiye'de izdüşümünü yaratmak da olanaksızdır. Benzer şekilde antiküresel hareket, antiemperyalizmin sonuçlarını büyütme açısından anlamlı ise de, tek tek ülkelerin devrimine deva olmamak için çokça eksiği/olumsuzluğu vardır. İşin paradoksal yanı şu ki, bu alanda önemsenen, yazıları çevrilip Türkiye'ye büyük heyecanlar eşliğinde getirilen **James Petras**, aynı çevreleri, ülke ülke dolaşan ama kendi ülkelerindeki sorunlardan haberdar olmayan birer turiste ben-

zetedir. Yani birileri için Petras'ın ne dediğinden çok Türkiye'ye getirilmiş olması önemlidir; veya içeriğinden ve Türkiye'deki sorunlara çare olabilme potansiyelinden çok, Latin Amerika'dan aktarma yapmak, çeviri yayınlamak önemlidir.

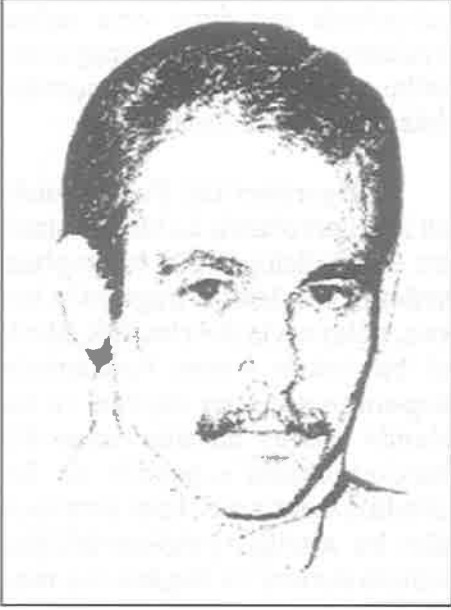
Amacımız bir kesimi yıpratmak veya didişme değil, bir yanılsamaya dikkat çekmektir. Yenilenme ihtiyacı olduğu doğrudur, ancak yenilenme; yönsüz, amaçsız veya geleceği terkederek olmamalıdır. Örneğin Chavez, Morales, Lula, vb'nin kazanması hepimizi sevindirir; ama, **Devrimci Yolcular, salt alkış tutmakla yetinmez.** Oradaki niteliği okur, eleştiriyi de ihmal etmez ve örnek model alınamayacağına özellikle altını çizer ki ülkedeki görev ve üretimler unutulmasın.

Devrimci Yol, Leninist örgüt modelinin Türkiye'de oluşturulabilmiş en uygun karşılığıdır.

Gerek Devrimci Yol'a yönelik eleştirilerde gerekse bir bütün halinde solun kendi iç tartışmalarında, bugün oranı daha da artmış olarak, bir **derinlik** ve **muhakeme** yoksunluğu göze çarpmaktadır. Legalite-illegalite ikilemi veya silahlı mücadele üzerine yürütülen tartışmalar; diğer bir ifadeyle bugünün ihtiyacı olan bir örgütlenmenin nasıl olması gerektiğini tartışmak yerine, bu ikileme sıkışıp kalmak; ne yazık ki Marksizm'den de genel boyutuyla sınıflar mücadelesinin gerekliliklerinden de uzaklaşmanın, öznelleşmenin, yabancılaşma ve darlaşmanın ifadesidir.

"Parti mi Sovyet mi; Legal mi illegal mi; yatay mı dikey mi?" tartışmaları, gerçekte teorinin en temel unsurlarının olduğu döneme rastgelen ve bugün artık aşılmış, geride kalmış olması gereken ikilemlerdir. Zaten teoriyi bir bütün halinde kavramamış ve pratikle doğru ilişkilendirebilme yeteneği kazanmış kesimlerin soracağı sorular bunlar olmaz. Onlar, olsa olsa, mevcut pratiğin eksiklerini veya uygunluğunu tartışır ve daha ileriye taşıyıcı önerilerde bulunur.

Devrimci Yol da çeşitli ihtiyaçlar bağlamında veya duruş noktasına göre; direniş komiteleri, Yeraltı

Ulaş Bardakçı
(19 Şubat 1972)

Maden-iş, Fatsa, devrimci savaş birlikleri, 80 sonrası gerilla süreci, vb. ile anılır. Gerçekte bu olguların hiçbirini tek başına, Devrimci Yol'u anlatmaz. Veya bir öğrenci Devrimci Yol'da ÖTK'yi görür; okul işgallerini, boykotları görür. Sendikal zemine veya çalışma yaşamına bakan, Yeraltı Maden-İş, Çelteç, Tariş, vb. pratikleri görür. Sorunun askeri boyutu söz konusu olduğunda DSB veya gerilla süreci akla gelir. İşte ancak bu olguları bütünü bir parçası olarak algılayıp toplamını alabilenler, Devrimci Yol'un ne olduğunu anlayabilirler. Ve ancak böyle bir kavrayışın sahipleri, Devrimci Yol'u bugüne taşıyabilirler.

Devrimci Yol, dün olduğu gibi bugün de sınıflar mücadelesinin ihtiyaçlarına verdiği doğru ve yeterli yanıtlar oranında Marksizm'in bilimsel bir öğreti olarak hakkettiği konuma taşınmasında tayin edici rol oynayacaktır. Bugün Marksizm söz konusu olduğunda A.Öcalan, "Marksizm kapitalizmin bir mezhebidi." diyebiliyor ve "fırsatım olsaydı kapitalizmi Marks'tan daha iyi çözümlerdim." iddiasında bulunabiliyorsa; bu fikirler önemsenip dikkate alınabiliyorsa; soldaki boşluk ve üretimsizlik sebebiyledir. Bu boşluğun da üretimsizliğin de panzehiri Devrimci Yol'dur.

Devrimci Yol, devrimci geleneklerin de yenilenmenin de dinamiklerini bağrında taşıyan bir harekettir.

1980 sonrasında, yenilginin hazırladığı toprakta çimlenme fırsatı bulan ve 90'lı yıllarda boy vererek serpilen, daha güçlü iddialarla devrimcilerin ve halkın karşısına çıkan olgulardan biri de **solda ehlileşme** olmuştur. "Yenilenme" ve "geleneksel solu aşma" iddialarıyla dışavuran söz konusu eğilim, özellikle 1980'e kadar üretilmiş olan hemen her devrimci değeri "geleneksel" ilan etmiş, gelenekselliği doğmatizmle beraber anmış ve tüm bu birikim zincirini koparıp atma işlemini "yenilenme" olgusunun yaptığı olumlu çağrışımının arkasına sığınarak yapmıştır. Bu çaba, hangi öznel nedenlerle gerçekleşmiş olursa olsun, sonuçta egemen güçlerin solda yaratmaya çalıştığı kuşak kopmasını "içerden" desteklemiş ve bugün geleneği mumla arayan bir solun ortaya çıkmasında etkili rol oynamıştır.

"Kuşak kopması yaratmak için Arjantin'de olduğu gibi devrimcileri uçaklara bindirip uyuturulmuş halde okyanusa atmak, idam etmek veya kurşuna dizmek şart değildir. Bunun için ideolojik ölüm de bir yöntemdir ve son yıllarda bu, özellikle tercih edilmektedir.

Sözünü ettiğimiz kuşak kopması sıradan bir olgu değildir. Bunun önemini emperyalizm çok iyi kavramış durumda; biz de bu önemin ayırıcılığına sahip durumundayız. Çünkü bir siyasal hareket salt yazılanlarla-çizilenlerle değil; insan ilişkileriyle, bu ilişkilere bakışıyla, kültürüyle, yaşattığı bütün değerlerle bir harekettir. Siyasetler, salt yazılı ürünlerle geleceğe taşınmaz. Devrimci Yol, en sıradan ilişkilerden, en organik ilişkilere kadar bir alternatiftir. Yaşamın her alanında, sistemin dayattığı normlara karşı durulmuş; özlemlerin, umutların, geleceğin içerildiği normlarda ısrarcı olunmuştur. O kopuştan sonra bugün gelinen noktada insanlar yine boşluğa düşürülmüş; umutsuzluk, değersizlik, hiçlik yaygınlaşmıştır.

Bugün insanların feodal değerlere öykünmeye başlaması; sistemin dayattığı normlara karşı, bireyci ilişkiler yerine geçmişteki feodal değerlere, feodal dayanışma geleneklerine sahip çıkması; bir çeşit zorunluluğun, alternatif sorununun dışavurumudur. Geçmişte biz,

hem feodal değerleri aşmayı hem de burjuvazinin bize dayatmış olduğu değerleri reddederek alternatif bir yaşama dair normlar bütünü oluşturmayı başarabilmiştik. Bu, Devrimci Yol'un niteliksel farkıydı. İşte bu gelenek öldürülüp, bir nesil kopuşu sağlandığında, üretilmiş o değerler bugüne taşınmadı. Son 20 yıla baktığımızda, o değerlerin ilk önce, bugün sahibi gibi davrananlarca terkedildiğini, "taban"da ise uzun süre korunduğunu gördük. Yukarıdan aşağı iradi biçimde gerçekleştirilen erozyona rağmen, Devrimci Yol kültürü almış kesimlerde bu değerlerin uzun süre yaşatılmaya çalışılmış olması, kimin neyi ne derece sindirmiş olduğunun da göstergesidir.

Türkiye'deki kuşak kopmasının önemini anlaşılmaması, dünya ölçeğinde sosyalizme dair gerçekleştirilen kopuşun anlaşılmasından geçiyor. Dünya'da bir dönem gerçekten çok güzel şeyler yaratıldı. Ve bugün onların kalıntıları dahi büyük önem taşıyor. Bu çerçevede, dünden bugüne devamlılık bizim için bu denli önemli idiyse, birileri içinde o zinciri koparmak çok önemliydi.

Bilinir ki, herhangi bir kuşak kopuşunun sağlanması, bireysel olarak hiç kimseye, hiçbir gruba, düşünce sistematiği ne olursa olsun hiçbir bireye çıkar sağlamaz. Bunun ancak, sola bir bütün olarak düşman olan, solun başarılarına hiçbir zaman tahammül edemeyen, onu mutlaka engellemesi gereken birilerine yararı olur. Öyleyse, böyle bir kuşak kopmasının yaratılmasında kesinlikle emperyalizmin müdahalesi vardır. Başka türlü mümkün değildir. Çünkü, bir siyasal yapıya bu kadar kötülüğü hiçbir birey, birey olarak kendi başına yapamaz. Bu nedenle, bunun arkasında mutlaka emperyalizm gibi çok büyük örgütlü bir gücün aranması gerekiyor. "Çok büyük örgütlü bir güç" derken; her yere her biçimde girebilen, uzanabilen; olanaklara, araçlara, mekanizmalara sahip olabilen bir gücü kasıtlıyoruz.

'80 sonrasında ülkemizdeki istihbarat örgütlerinin, sol yapılar içerisine yeteri kadar sızamamış olmaktan yakındıkları, özeleştirme verdikleri bilinir. Ve herhalde daha

SABIR VE ISRARA DAİR BİR ÇİN SÖYLENCESİ

Çin bambu ağacının yetişmesi, olumlu ısrar için güzel bir örnektir. Çinliler bu ağacı şöyle yetiştirir: Önce ağacın tohumu ekilir, sulanır ve gübrenir. Birinci yıl tohumda herhangi bir değişiklik olmaz. Tohum yeniden sulanıp gübrenir. Bambu ağacı ikinci yılda da toprağın dışına filiz vermez. Üçüncü ve dördüncü yıllarda her yıl yapılan işlem tekrar edilerek bambu tohumu sulanır ve gübrenir. Fakat inatçı tohum bu yılda da filiz vermez. Çinliler büyük bir sabırla beşinci yılda da bambuya su ve gübre vermeye devam ederler.

Ve nihayet beşinci yılın sonlarına doğru bambu yeşermeye başlar ve altı hafta gibi kısa bir sürede yaklaşık 27 metre boyuna ulaşır. Akla gelen ilk soru şudur: Çin bambu ağacı 27 metre boyuna altı haftada mı yoksa beş yılda mı ulaşmıştır? Bu sorunun cevabı tabii ki beş yıldır.

Büyük bir sabırla ve ısrarla tohum beş yıl süresince sulanıp gübrenemeseydi ağacın büyümesinden hatta var olmasından söz edebilir miydik?..

sonra ilk yaptıkları şey, bu eksikliği çeşitli biçimlerde telafi etmek olmuştur. Biz, bunun sonuçlarıyla, doğrudan veya dolaylı etkileriyle 1981-82'lerde karşılaşmaya başladık. O günkü süreçte bilinçli, örgütlü tahribat şu biçimlerde gözlemlendi:

* İdeolojik kimliğin bulanıklaştırılması ve giderek yok edilmesi.
* Örgütsel yapı sekterlik boyutuna vardırıılarak, insanların önce örgütlü ilişkilerden soğutulması, sonra da örgütlü ilişkilerin dağıtılması.
* Oldukça uzun erimli bir dönemde, her türlü örgütlü ilişkinin, bireyin özgürlüğünü kısıtlayıcı, özgür gelişimini köstekleyici olduğu vurgulanarak, örgütsüzlük vaazediler bir geleneğin öldürülmesi." (E. O. Devrimci Hareket, s: 12)

Bugün yaygın biçimde sol kültüre yabancılaşma, boşluk ve değersizlik hali, kişilik savrulması, fala ve metafiziğe ilgi, alkol ve uyuşturucuya sığınma, kaşlar dahil baştaki kılı tüm bölgeyle adeta her gün ve mümkün olduğunca aykırı biçimde oynama ihtiyacı; böyle bir sürecin sonunda doğmuştur. Bizler bugün bu nedenle hiçbir şey değişmemiş gibi davranamaz; bu planlı saldırının yarattığı tahribatı ve onu kalıcılaştır-

maya hizmet eden örgütlülük biçimlerini yok sayamaz, görmezden gelemez.

Devrimci Yol'un, süreçteki artıları da eksileri de görerek politika üreten ve ezberle değil ihtiyaca bağlı olarak rol alan niteliğine, bugün belki de görülmemiş boyutta **ihtiyaç** vardır. Çünkü geleneklerin gözetilmesi, yitirilenlerin yeniden üretilmesi ve güne uygun yenilenme bir ustalık gerektirmektedir. Bu ihtiyaç, "ben ustayım/yeterliyim" demekle karşılanamayacak ciddiyette bir ihtiyaçtır; büyüklük ve güç kadar, olgunluk ve mütevazılık da gerektirmektedir. Süreç, solda gerçek anlamda bir yenilenmeyi zorunlu kılmaktadır. Bunun da koşulu, "yeni"-yi; edilgenliğin, sisteme yaklaşmanın, taviz ve tükenmenin kulvarında değil, hemen her açıdan çıta yükselmesini gözetilen bir duruşta aramaktır.

Devrimcilerin ne feodal değerlere ne de metafiziğe ihtiyacı vardır. Gelenekler zinciri, birikimi bugüne taşıyan üretken bir yaklaşımla ele alındığında; devamlılık, bilimsel ölçekler dahilinde sağlandığında; devrimcilerin bugünkü kısır döngüyü aşması kolaylaşacak ve kendilerini sınıf karşıtlarıyla benzer

kulvarlarda test etme veya onlara öykünme ihtiyacı duymayacak; kalite ve nitelik, devrimci içerikle doluluk karşılık bulacaktır.

Devrimci Yol; Paris Komünü idealleri olarak da bilinen sınıfsız, sömürsüz, özgür bir toplum hedefini gündemine bugünden koyan, dolayısıyla devrimcilik işlevini bir takım kavga figürlerinin kapsamının dışına taşıran ve bu alanda somut adımlar atan bir hareket olması sebebiyle de özgündür; hem yerel hem evrensel; bu niteliği, yolgöstericiliğini kalıcılaştırmış ve bugüne taşımıştır.

Bugün solda yaşanan pek çok handikapın, tıkanıklık ve üretimsizliğin kaynağında; devrimciliği bir yaşam biçimi, bir kimlik olarak görmeyen, dolayısıyla da kavga araçları dahil pek çok alanda sisteme öykünür durumdan kurtulamayan, yani hedefine sosyalizmi koymuş devrimci bir yürüyüşün kendisini yaratmayan eğilimin hala önemsenen bir konumda tutulması ve ondan çözüm beklenmesi yatmaktadır. Yoksa bizler biliyoruz ki Türkiye coğrafyası, devrimciliğin en zorlu sınavlardan dahi başarıyla çıktığına tanıklık etmiştir; bu potansiyel, varlığını korumaktadır. Ancak öncelikle, içsel engellerden, kendi ayakbağlarından kurtulmak durumundadır.

Bilindiği gibi Türkiye'de belli aralarla kapalı bir salonda toplanıp sol adına tartışmalar yapmak, bir çeşit gelenek halini aldı. 80'li yılların ikinci yarısında "Kuru Çeşme"de yapılan toplantılar, bunun en çarpıcı örneklerindedir. Bileşimin heterojenliği ve tartışmaların genellikle sonuçsuz kalması da söz konusu toplantıların ortak niteliklerindedir. Tabii bu bazen, önceden belirlenmiş bir amaca katılımcıları adım adım götürmek için de kullanılabilir (Devrimci Yol zemininde yaşanan tartışma süreci gibi).

Son zamanlarda DİSK'in yönlendiriciliğinde yapılan tartışmalar da her ne kadar kendilerini sosyal demokrat addeden kesimlerin "Baykal'a alternatif" arayışlarına hizmet eden bir görüntü vermiş ise de; solda arayış, yenilenme, vb. içeriklerle yansıtıldı.

Dedeman Otel'inde yaklaşık 400 kişinin katılımıyla yapılan toplantı da gazetelerde "solda yenilenme" çabası olarak yer buldu; ilgi gördü. Derya Sazak Milliyet'te toplantıyı "DİSK, AB sürecinde Türkiye'de çağdaş bir sol parti arayışında 'kolaylaştırıcı rol' üstlendi" biçiminde yansıttı. Toplantıda yöneltilen "solun sol kanadı dışlanıyor mu?" sorusuna Prof. Dr. Burhan Şenatalar'ın verdiği yanıt ise, toplantının amaç ve içeriği açısından çarpıcıdır:

"Sol kanattan anladığımızın ne olduğu önemlidir. Anladığımız kolektivistliğe inanan ve piyasa ekonomisini reddeden sol ise onlarla yolumuz ayrılıyor. Ancak sol kanattan kastedilen ÖDP gibi seçeneklerse bu girişimde yerleri vardır ve çok şey de katarlar."

Gerçi bu tanıma daha sonra ÖDP içinden çeşitli tepkiler/itirazlar geldi; ama biz söz konusu ifadeyi Dedeman'dan yükselen yenilenme sesinin niteliğini ele vermek açısından önemsiyoruz. Görmek isteyenler için, bu gelişmelerin, hala soldan bahsedip solla ilgisi kalmayan kesimlerin gerçek niteliğini tanımaya yardımcı olacağını ümit ediyoruz.

Kendini hala solda tanımlayan, CIA'ya ve emperyalizme karşı bir jargon kullanan; Soros veya Fetullah Gülen söz konusu olduğunda sesini yükselten, fakat nedense, Generallerin ABD dolarlarıyla maaş alarak Özel Harp Dairesi kurmasından rahatsız olmayan "Kızıl elmacı"lardan nasıl solcu ve antiemperyalist olmuyorsa; Dedemancılardan veya benzer duruş ve çabalardan "devrimci yenilenme" çıkmaz.

Devrimciler, dünyadaki de-

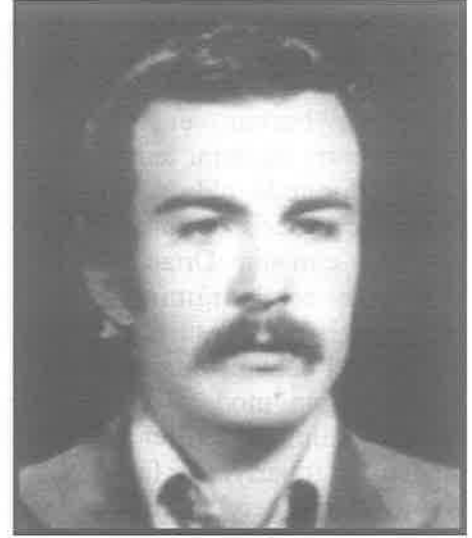
Temel Coşkun
(8 Şubat 1981)

neyimlere de Türkiye'deki birikime de bakarken, olgunun özünü görmeli, zaman ve mekan farkını yok saymayan bir okuma ve öğrenme yöntemiyle hareket etmelidir. Örneğin Küba, kendi vatandaşını işsiz bırakmak veya işsiz kaldığında onu tembellikle suçlamak yerine, ona iş beğendirmeye çalışan, beğenmemesi durumunda bile, bunu kendisine fatura etmek yerine eğitim sisteminin bir hatası olarak kabul edip, söz konusu kişilere yeniden eğitim olanağı sağlayan bir ülkedir. İşte bu nitelik, sosyalistçe bir niteliktir; sorunları, kaynağına inerek aşmayı amaçlar. Bu tarzın, her ülkeye her dönem ve olguya uygulanabilmesi; ülkesel olandan örgütsel ve kişisel olana kadar her sorunun aşılmasında hem başarı oranını artırır hem de kazanımları kalıcı hale getirir. Böyle bir öngörü ve perspektif ışığında, dünden devralınan donanımı bugün yeniden üretim alanına taşıyabilecek Devrimci Yol'un halkların gönlünde hakkettiği yeri alması güç olmayacaktır.

Devrimci Yol'un alternatif bir yaşamı ve onun ilişkilerini mayalama kabiliyeti, solda kastlaşmaya doğru giden içe kapanmaların panzehiridir.

Devrimcilik, onu doğru kavrayanlar için, tüm kardeş niteliklerde Enternasyonal'in notalarını okuyabilme kabiliyetidir. Devrimcilerin bugün kendi içine kapanmış, etrafını dikkate almayan, farklılıklara ve kendisi dışındaki gelişmelere tahammülsüz bir görüntü sergilemesi; yapıların birbiriyle dahi yeterince kardeş olamaması, karşılıklı ilişkileri üstünlük kurma veya rekabet ekseninde algılaması yukarıdaki tanıma uymamaktadır. Özellikle yanıltıcı bilgi, temelsiz propaganda, kendi içinde çelişmeli tutarsız açıklamalar, devrimci bir yapı için geleceksizlik sebebidir; tüketir ve giderek karşıtıyla aradaki görüntü farklarını azaltır.

Savaşta, barışta veya yaşamın hangi kesitinde olursa olsun, **devrimcilerin nitelik belirleyici ölçüleri değişmez.** İşte bu nedenle, Birinci Emperyalist Yeniden Paylaşım Savaşı'nda, Emperyalist çıkarlar temelinde ordular halinde

Zekeriya Aydemir
(14 Şubat 1981)

halklar birbirine kırdırılırken, Bolşevikler, "Moldavyalı milliyetçiler, Yaş'taki Roman kralı, bizi buralara dek sürüklemiş olan bizim kendi çarımız, işte bu üçü bizim ortak düşmanımız. Buna karşın Besarabyalı köylülerle Moldavyalı köylüler bizim gerçek dostumuz. Onlar da tıpkı bizim gibi buğdayı ekmesini, ekinleri biçmesini, toprağı kazmasını ve bizim gibi kızlarla dans etmesini severler. Bağ bozumunda oynadıkları oyunlar Besarabya köylülerinin, tıpkı bizim oraların oyunları gibidir." diyerek, bir savaş cephesinde karşıt konumdaki ordular içinde kardeş niteliklere dikkat çeker.

Toplumun bütünü büyük oranda kin, hırs, nefret, vb. bozucu niteliklerle hareket eder, kardeşlikten uzak, kolay tetiklenip kolay saldırır veya saldırtılır konumdayken, **devrimcilerin kardeşliği öne çıkaran ve sadece gerekli/hakeden yere saldıran duruşu daha büyük önem kazanmakta, öğreticilik boyutu artmaktadır.**

Devrimciler, 12 Eylül sonrasında dolduruldukları hapishanelerde üzerlerine saldırtılan askerlere mümkün olduğunca yanıt vermeyip "Askerler kardeşimizdir" sloganını öne çıkarırken, duygularıyla veya şartlı refleksle değil bilinçleriyle (seçerek) hareket ediyordu. Aynı devrimciler, söz konusu kurum, özel harp ihtiyacı çerçevesinde geliştirilip özel birim ve kadrolar ürettiği oranda tutumlarını değiştirmiş, gerektiğinde, anlayacakları dilden yanıt vermiştir.

Sınıf kavgası, diğer tüm

kavgalardan farklı nitelikler taşır. Bu kavganın ezen konumdaki gücü, toplumlar tarihi boyunca hep şiddetin en barbar, en vahşi ve kurgulanmış biçimini temsil etmiş; haksız durumda olduğu için, varlığını güç gösterisi ve zorbalık üzerine bina etmiştir. Ortaçağ konulu filmlerde rastladığımız işkence biçimleri, söz konusu egemenliğin bir tarihsel döneme ait araçlarından biridir. Bugün "modernize" edilip bir miktar kamufle edilen egemen şiddetin öz itibarıyla bir farkı yoktur. Kabul etmek gerekir ki yeterli bir bilinç donanımı ile karşılanmadığında, imkanlarını devlet biçiminde teşkilatlamış ve uluslararası nitelik kazanmış egemen güçler, başedilemez bir görüntü vermekte ve yıldırıcı etki yapmaktadır. Köleci dönemde kırbaçlanmış, Engizisyon döneminde ateşle dağlanmış, modern dönemde elektrikli sandalyede kıvrılmış veya sehpa sallanan beden görüntüleri bir çeşit tehdit sembolleridir.

Devrimci Yol, devrimci geleneklerin de yenilenmenin de dinamiklerini bağrında taşıyan bir harekettir.

1980 sonrasında, yenilginin hazırladığı toprakta çimlenme fırsatı bulan ve 90'lı yıllarda boy vererek serpilen, daha güçlü iddialarla devrimcilerin ve halkın karşısına çıkan olgulardan biri de solda ehlileşme olmuştur.

"Yenilenme" ve "geleneksel solu aşma" iddialarıyla dışavuran söz konusu eğilim, özellikle 1980'e kadar üretilmiş olan hemen her devrimci değeri "geleneksel" ilan etmiş, gelenekselliği doğmatizmle beraber anmış ve tüm bu birikim zincirini koparıp atma işlemini "yenilenme" olgusunun yaptığı olumlu çağrışımının arkasına sığınarak yapmıştır. Bu çaba, hangi öznel nedenlerle gerçekleşmiş olursa olsun, sonuçta egemen güçlerin solda yaratmaya çalıştığı kuşak kopmasını "içerden" desteklemiş ve bugün geleneği mumla arayan bir solun ortaya çıkmasında etkili rol oynamıştır.

İtiraz edeni kırbaçlamak, bugünün egemeninin de en sık başvurduğu tarzlardan biridir. Önemli olan buna rağmen ayakta durabilmek, ölçek ve iddiaların içerildiği yolda ilerlemeyi sürdürmektir. Bunun koşullarından biri de devrimcilikte içkin olan birleştiricilik niteliğini öne çıkarmak, rekabete ihtiyaç duymamak ve güzelleştirici üretimlerin toplamını alabilmektir.

Bilinir ki sınıflı toplumlara ait mülkiyet ilişkileri, ona uygun duygu ve davranış hallerini koşullar. Bu bağlamda sol içi birliklerin ölü doğmasının da solda rastlanan rekabet ve didişme hallerinin de, hangi biçimde olursa olsun dar grup çıkarlarının da ardında "sistemin etkileri" aranmalıdır.

Bugün bu alanda yaşanan umut kırıcı gelişmeler, Devrimci Yol'un alternatif bir yaşamı ve onun ilişkilerini mayalama niteliği ile aşılacaktır.

Devrimci Yol, Troçkizm-

den, Anarşizm veya Feminizmden etkilenmeye ihtiyaç duymayacak denli bütünlüklü bir ideolojik politik çizgiye sahiptir.

1989 sonrasında ortaya çıkan çözümler ve belirsizlikler, giderek fikri bir bulanıklığa sebep olurken, solda o güne dek kendinden emin duran yapıları da arayışa sokmuştur. Ancak arayışların yenilgi ikliminde yaşanması, bu çabaları büyük oranda sağlıksız kılmış; etkisi, geliştirici olmaktan çok tüketici olmuştur. Bilinir ki sorunu tanımlamak veya "fotoğraf çekmek" yetmez, çözüm için neden-sonuç ilişkisi kurmak ve alternatif geliştirmek gerekiyor. Bu yapılamadığında, diğer bir ifadeyle, bir devrimci yapı kendi çözümlerini üretmediğinde, varolan veya kendisine dayatılan çözümlerin esiri olur.

12 Eylül sonrasında ve daha çok 1990 sonrasında solda Troçkizmin, Anarşizm ve Feminizmin artan etkisi bu çerçevede değerlendirilmelidir. Bu, kimi yapılar için anlaşılır ise de Devrimci Yol'un gerçekte söz konusu eğilimlerden etkilenmesini gerektirecek bir niteliği yoktu. Varolan sosyalizm örneklerini zaten çözümlenmeden 10 yıl önce de eleştiriyor, alternatif ilişkiler için bugünden adım atıyordu. Kadın sorunu, Kürt sorunu, demokratik-merkeziyetçilik, yerellik ve enternasyonalizm ilişkisi, devrimde iradenin rolü, sınıf fetişizmi, vb. pek çok konuda, ilerde kafaların karışmasını beraberinde getirmeyecek denli net ve derinlikli değerlendirmeleri vardı. Bu bağlamda, yenilgi ikliminde boy veren fikri akımlara rağbet etmek, özellikle Devrimci Yolcular için yakışık düşmeyen bir tutumdur. **Devrimci Yolcuların Troçkizm'den öğrenecekleri hiçbir şey yoktur.**

Bilindiği gibi Troçkizm, genellikle Stalin karşıtlığı ile anılır. Bunda, Troçkistlerin kendi dışındaki solun hemen her farklılığını "Stalinizm" le ilişkilendirme eğiliminin rolü var ise de gerçekte bu eksik ve yanlış bir tanımdır.

Troçkizm, bir fikri bütünlüktür; devrim anlayışı, örgüt anlayışı ve çalışma tarzıyla farklı bir duruştur.

Troçkistler genellikle Sovyet tarihini ve özellikle de Stalin insiyatifinin arttığı süreci incelerken, he-

Gökalp Çiftçioğlu
(4 Mart 1982)

men her olumsuzluğu Stalin'le özdeşleştirse de gerçekte onun şahsında ateş edilen Leninist örgütlenme tarzı, Leninist çalışma tarzı ve sonuçta Lenin'dir.

Bir Troçkist için proletarya her şeydir; **isteyen de karar alıp uygulayan** da odur. O yeterince bilinçlidir. Devrimci yapılar oluşturup sınıfa dışardan bilinç taşımak saçmadır; bilinç zaten doğası gereği taşınabilir bir olgu değildir. Böyle düşünen ve sınıf istemezse, devrimci yapılar ağzıyla kuş tutsa dahi, bir şey değişmez iddiasında bulunan Troçkistler, Lenin'in bu konudaki, yanlış anlamaya imkan vermeyen açıklıktaki tespitleri için de bir açıklama/gerekçe bulmuşlar(!). Bu durum, Lenin'in dualizmi ile ilintiliymiş. Birinci dönem Kautsky'den etkilenmediği dönemdir. Ve işte o sınıfa dışarıdan bilinç taşıma fikrini de o dönemde ortaya atmıştır. Ne kadar derin bir tahlil/buluş değil mi?... Böyle bir "iki dönem" olsa dahi, yine bunu sonradan en iyi fark edip düzeltecek olan Lenin değil midir? Sonradan nerede, hangi kitabında veya hangi demecinde "Ne Yapmalı"yı reddetmiş veya orada sözü edilen Leninist tarzın yadsınması anlamına gelecek neler yapmıştır?

Leninizm'den haberdar her insan bilir ki bir parti veya benzer olgunlukta bir örgütün önderliği olmadan devrim olmaz. Bu, Leninizm'in evrensel tezlerinden biridir. Tabii ki bu, birilerinin karikatürize ederek yakıştırdığı gibi devrimi örgüt/devrimciler yapar; devrim halksız, kitlesiz olur anlamına gelmez. Örgütün kitle ile ilişkisinin bir çeşit mayalandırma oldu-

ğunu bilmeyen yoktur. Öncülük olgusunun yer yer çarpık/abartılı biçimler alması bu gerçekliği değiştirmez. Akli başında hiçbir devrimci, devrimin kitlesiz yapılacağını düşünmez. Ama Marksist-Leninist külliyyatın hiçbir yerinde kitlelerin öncüsüz, tek başına devrim yapabileceği de geçmez.

Troçkizm'in anarşizmle kardeş yanlarından biride örgütün rolünü, programı, örgütün kararlarını hedef tahtasına koymaktır. Bu, her vesileyle yapılmaya çalışılır. Kavganın ateşli sahnelerinden; kitle insiyatifine, bireyin rolüne, karara rağmen gelişme gösteren eğilimlere örnekler bulup çıkarmak mümkündür. Zaten aksi durumlar hayatın kitaba uydurulması demektir. Önemli olan bu tür örneklerin hayatın içinden, hangi fikri duruşu beslemek için seçildiğidir.

Troçkistlerin, Leninist örgütlenmenin iradi niteliğini yadsımak üzere geliştirdiği "*devrimi kararlar yapmaz*" soyutlaması da bu çerçevede değerlendirilmelidir.

Devrimi kararların yaptığını

kimse söylemez; ama, kararlar, insiyatif, yolgöstericilik olmasa, devrim hiç olmaz. Tüm devrimlerde kararların bu rolünü gösterir pek çok veri vardır. Ama, kitlelerin kendi başlarına, öndersiz, programsız devrim yaptığına dair hiçbir örnek yoktur.

Kişinin durduğu yer, baktığı yerde neler göreceğini de tayin ediyor. Sovyet devrimi, Leninist Parti'nin dolayısıyla önderliğin yolgöstericiliğinin rolünün en somut biçimde izlenebildiği bir pratiktir. Lenin'in yurtdışından çok zor koşullarda ve çok sınırlı miktarda gönderdiği mesajların ne denli etkili olduğu, ülkede yaşayan devrimcilerin bu mesajların yönlendiriciliğine duyduğu ihtiyacı gizlemediği, objektif bakabilen herkesçe bilinmektedir. Kısacası devrim de devrimcilik de; Troçkizm'le veya Anarşizm'le Türkiyeli devrimcilerin (özellikle de Devrimci Yolcuların) arasında olması gereken **doğal mesafe** de bilinmez değildir; yeter ki öznel nedenler gerçekliğin yerini almasın.

12 Eylül sonrasında ve daha çok 1990 sonrasında solda Troçkizmin, Anarşizm ve Feminizmin artan etkisi bu çerçevede değerlendirilmelidir. Bu, kimi yapılar için anlaşılır ise de Devrimci Yol'un gerçekte sözkonusu eğilimlerden etkilenmesini gerektirecek bir niteliği yoktu. Varolan sosyalizm örneklerini zaten çözülmeyen 10 yıl önce de eleştiriyor, alternatif ilişkiler için bugünden adım atıyordu. Kadın sorunu, Kürt sorunu, demokratik-merkeziyetçilik, yerellik ve enternasyonalizm ilişkisi, devrimde iradenin rolü, Sınıf fetişizmi, vb. pek çok konuda, ilerde kafaların karışmasını beraberinde getirmeyecek denli net ve derinlikli değerlendirmeleri vardı. Bu bağlamda, yenilgi ikliminde boy veren fikri akımlara rağbet etmek, özellikle Devrimci Yolcular için yakışık düşmeyen bir tutumdur. Devrimci Yolcuların Troçkizm'den öğrenecekleri hiçbir şey yoktur.

**DEVRİMCİ YOL'U DÜNDEN
BUGÜNE, ÖZÜNE SADIK
KALARAK TAŞIMA
KAYGISIYLA HAREKET EDEN
TÜM YILDIZLAŞANYUMRUK
SEVDALILARINA
ÇAĞRIMIZDIR;**

Devrimcilik, öncelikle bir yaşam kalitesi gerektirir; bunun da asgari koşulu, ufukta genişlik ve iddiada büyüklüktür. Dün, devrimin sıradan neferlerinde bile rastladığımız duruş büyüklüğü bu nedenledir ve bir kimlik-iddia örtüşmesini yansıtmaktaydı.

Bugün, bir dönemin devrimci kuşağında yaygınlıkla rastlanan, sistemle barışıklık, kolaycılık, güçlüklerden ve riskten uzak durma; ufuk ve iddia küçülmesini de beraberinde getirmektedir.

Bizler, düne ve bir kuşağa takılıp kalmamak gerektiğinin, her dönemin devrimcilerini yaratacağının, zeminin boş kalmayacağını bilincindeyiz. Konu bağlamında dikkat çekmek istediğimiz olgulardan biri de, dünden bugüne uzanan Devrimci Yol zemininde **örgütsel ilişki ve sorumlulukların**, bugün büyük oranda **şahsi ilişki ve sorumluluklara dönüştüğü halde** hala gidişata etki edecek (yer yer de belirleyici olabilecek) türde muhatap alınmalarıdır.

Gerçekte ise tüm Devrimci Yolcular bilmektedir ki, Devrimci Yolculuğu bir çeşit fan klüp üyeliğine çevirmek, sosyal ilişki tarzına indirgemek veya aidiyet ihtiyacı sebebiyle öznelleştirip şekilsizleştirmek, yaratılan değerlerle ve ödenen bedellerle

bağdaşmaz.

Duygu sömürüsü veya miras tartışması yapacak değiliz; ancak biliyoruz ki 25 yıl çok uzun bir süredir. Ve yine biliyoruz ki örgütsüzlük, sistemin tahrip edici etkilerine karşı bir savunmasızlık halidir. Kahramanlık öykülerine sığmayacak bir yaşam pratiği sonrasında bugün dışavuran ufuk daralması ve hedef küçüklüğünün başka bir açıklaması yoktur.

"Günlük maişet derdi" Devrimci Yolcuların tek derdi olamaz. Devrimci Yolcu başarı, "meslekte başarı"ya indirgenemez.

Bu atıl ve gerçekte kimliksiz gidişe **dur** diyecek olan; öncelikle bu gidiş halinde olan öznelerin bizzat kendisidir.

Bunun için, dünden bugüne uzanan "şahsileşmiş hiyerarşiler"e danışmanın bir yararı yoktur. Aksine, böyle bir tercih, varolanın devamına hizmet edecektir. Ve gerçekte, "**çözüm için uğraşmıyorsan, sorunun parçasısındır.**"

Bu sürede geçen ve bir anlamda geriye doğru işleyen 25 yıl bir çeşit kayıp ise de, hiç olmasa **böyle devam etmemek gerektiğini** öğretmiş olmalıdır. Bu sürecin öznelere, salt **şikayetçi** olmakla veya **memnuniyetsizlik** hali ile yetinmemelidir.

Süreç, onu tıkanma noktasına getiren "tıkaç"lar açısından da incelendiğinde, inanıyoruz ki ortaya çıkacak olan sonuç, tıkanmanın yedek gücü haline gelmemiş her insana çözüm için önemli veriler sunacaktır. Bu veriler karşısında samimi davrananlar; hiçbir açıdan gereğini yerine getirmeden "**biz de Devrimci Yol-**

cuyuz" demenin, 25 yıl sonra bugün Devrimci Yol'u halkın umudu haline getirmeyi nasıl geciktirdiğini daha somut biçimde görecektir.

**İÇİMİZDEKİ OBLMOV'DAN
KURTULALIM**

Lenin "*Rusya 3 devrim geçirdi yine de Oblomovlar kaldı: Çünkü Oblomovlar yalnız derebeyler, köylüler, aydınlar arasında değil, işçiler ve komünistler arasında da var. Toplantılarda komisyonlarda nasıl çalıştığımıza bakarsanız, eski Oblomov'un içimizde olduğunu görürsünüz. Onu adam etmek için daha çok zaman temizlemek, yıkamak, sarsmak ve dövmek gerekecektir.*" der.

Gonçarov'un Oblomov'u "bunaltıcı, mutsuz ve gelecekte yoksun" hayatıyla karşımıza çıktığında, refleksel bir tutumla önce yadırgarız. Ne var ki sonra, romanın sayfa aralarında kendimizi, masaya yatırdığımız kişiliğimizde ise Oblomov'u bulmakta güçlük çekmeyiz.

Üretme güçlüğü çeken bir kişinin, kendini geliştirip nitelikli ürünler ortaya koyabilmesi için gerekli uzun ve zorlu yolu denemek yerine, üretimsizliği kanıksaması veya basit, yetersiz, içi boş ürünlerle yetinmesi; başkasından çok, öncelikle kendini yokluğa, yoksunluğa, sığılma mahkum etmesi demektir

Devrimci Yolculuk büyük düşünmeyi ve büyük yaşamayı gerektirir. Hala geç kalınmış değildir. Ve hala yapılacak çok şey vardır. Yeter ki hiç bir ayakbağına, hiç bir kelepçe ve zincire pirim vermeyelim.

SOL, KAFASAL NETLİK; DEVRİMCİLİK, EYLEMDE İSABET VE DEĞİŞTİRİCİ İRRADE GEREKTİRİR

Türkiye halklarının 12 Eylül faşist darbesi sebebiyle daha erken tanıştığı yenilgi/çözülme hali, dünya halkları için 1990'la beraber yaygınlık kazandı. Devrimini yapmış ülkeler, halk demokrasisi veya sosyalizmle anılan rejimler, yaşanan eş zamanlı dağılma ile beraber, özgürlük umudunun değil, emperyalizmin ve dolayısıyla karşı devrimin propaganda malzemesi haline gelmiş, dünyada sol ideolojinin prestij kaybının ateşleyicisi olmuştur. Bu tür süreçlerin en belirgin özelliği, devrimci yapıların ağırlığını hissettirdiği dönemlerde varlık gösteremeyen feminist, Troçkist, sol liberal, vb. eğilimlerin hızla ve hemen her ortamda boy vermeye başlamasıdır. Kanaatkarlık, hedef ve iddia küçülmesi, özgüven aşınması, sistemle bir arada olabilmek eğilimi bu türden süreçlerin özelliklerindedir.

Dün kahramanlık öykülerine özne olacak bir yaşam sürmüş devrimci bir kadının, bugün kapalı salonlarda "erkek düşmanlığı" üreten sohbetlerle vakit geçirir hale gelmesi, değiştirici etkinlik için de ruhsal doyum için de bunu yeterli görebilmesi, karşı devrimin beyinleri fethetme ve kişilikleri teslim alma yolunda ne denli ilerleyebildiğinin göstergesidir. Benzer bir biçimde bugün Troçkist ve Anarşist yapılar; bırakalım sol içi birliklerin en değişmez bileşeni haline gelmeyi, böylesi ortamlarda ideolojik ağırlıklarını hissettirir hale gelmiş ve hatta kimi yapılar için öykünülecek örnekler boyutuna yükseltilmişse; bu, onlardaki büyümenin değil, **devrimcilikteki küçülmenin** işaretidir.

Devrimci Hareket, 1997 Mayıs'ında DEVRİMCİ DEĞERLER "ARAYIŞA" FEDA EDİLMEMELİDİR diyordu:

"12 Eylül yenilgisi dünya ölçeğinde yaşanan çözülme sonrasında daha ağır ve farklı biçimlerde

hissedilir hale geldi. Yaşanmışlıkların irdelenmesi sonuçlar çıkarılması ve olumsuzlananın aşılması biçimindeki yöntemin kendisi de dahil olmak üzere devrimcileri tanımlayan kavramların bizatihi kendisi hedef tahtasına oturtuldu. Yapılmak istenen ve 'yeni bir tarz' olarak hakim kılınmaya çalışılan şeyin geçmişin tümünden reddiyesine doğru evrildiğini söylemek abartılı olmayacaktır.

Her şeye rağmen kendinden emin olma; değerlerine, bu değerleri ifade eden kavramsal bütünlüğe ve tarihsel birikime sahip olma durumu, bir taraftan olumsuzlukları saptarken diğer taraftan biriktirenleri koruyup geliştirme şansı verir. Biriktirilen ne varsa tümünü geri boşaltıp sıfırlamak ve deyim yerinde ise, hedef tahtasına oturtmak ise; varolan kavramsal hazinenin ve değerler bütününe 'zaafı saptama'ya feda edilmesidir. Bir yöntem hatasının olmasının yanında bağışlanmaz bir tutumdur da...

Bilimin, devreden ve devralınan özelliği yadsınarak, birikimler evresi sıfıra getirilerek 'her şeyi' sorgulamak; ya Descartes şüpheliğidir ya da bir çeşit hiçliktir.

Plan yapma özürü birinin kendi başarısızlığını 'planlama'nın kendisine fatura etmesi gibi, hedef şaşırtan ve sahip olduğumuz teorik-pratik kazanımlara zarar veren arayışlar sorunlarımızı çözücü değil, daha çok derinleştirici bir etki yapmaktadır.

Hiyerarşiden, örgütsel bir programdan, plan yapmaktan kaçınmak üzere sarf edilen gayretler, adı konmamış bir irade, bir disiplin, bir tekel oluşturur. Nasıl olmaması gerektiğini anlatarak sınırları çizer ve olması gereken üzerinde 'yukarıdan aşağıya' bir belirleme ile (tabandan gelebilecek önerilere gerçekte hiç de açık olmayarak) kesin bir rol oynar. Zaten devrimci yaşamın yarattığı tüm değerlere

yabancılaşarak; ama, 'kirlenmişlik' atfında da bulunarak yapılan arayışlar ister-istemez bu değerlerin dışında bir yere sürükler.

Siyasal ve örgütsel boyutu özellikle geri çekilmiş bir çalışma tarzına kilitlendikten sonra; devrimci bir dönüşümü içeren sınıf savaşımını öne çıkaran bir mücadele tarzının telaffuzundan dahi kaçınan ve bunların yerine muhalif olmayı ya da demokratlığı ikame eden bir anlayıştır söz konusu olan.

En geri düzeyde seyreden muhalifkırırtıları ölçü alıp, varolan dinamikleri bu çizgiye çekerek buna uygun bir yapılaşma yaşamaya çalışmak; birincil olanı ikincil olana asıl olanı tali olana feda etmektir." (E. F. Devrimci Hareket s.:3)

Bugün gözlenen kafa karışıklığı ve değerlerde garabet hali, yukarıda bir bölümünü aktardığımız uyarının yapıldığı dönemden daha da geri düşüldüğünün göstergesidir. O zaman, adı "ulusal solcu", "Cumhuriyet devrimcisi", vb. her ne olursa olsun, birileri, göstermelik de sahte de olsa taşıyor oldukları "sol, devrimci" ibareli bayrakları faşistlerin çatısı altında toplamaya henüz cüret etmiyordu. **Onlar, Lozan müzakerelerine dönemin Kürt mebuslarının da götürülmüş ve bir çeşit ortaklık imajı verilmiş olduğunu dün de biliyor olmalarına rağmen uygun bir dille Kürt düşmanlığı da Lozancılık da yapıyor; ama bunu, ırkçı faşistlerle aynı çatı altında gerçekleştirmiyordu.**

Kürt hareketinin önderlerinde veya liberal solcularda dün de sisteme öykünme ve dolayısıyla işbirliği eğilimi vardı; ama bu, emperyalizmi veya emperyalizmin bir halkın başına bomba yağdırmasını alkışlama noktasına varmıyor, göstermelik de olsa, ayrı bir plana/programa sahip olduğu imajı veriliyordu.

Bugün geline nokta, ülke

ve dünya ölçeğindeki gelişmeleri test etme ölçütleri, sisteme doğru adeta sürtünmesiz bir kayma halinin yaşandığını gösteriyor.

Bugün Yugoslavya'nın parçalanması, Irak'ın işgali, Doğu Avrupa ve Orta Asya'da Sorosçu darbeler, Küba, Kore, vb. ülkelere yönelik entrikalar insan hakları maskesi altında yapılabiliyorsa; 2005 Nobel İktisat Ödülü, 'Tevrat'ta şifre arama' çalışmaları ile tanınan Siyonist Robert Auman ile Vietnam'a yönelik hava bombardımanının teorisyenlerinden Thomas Schelling'e, yani iki insanlık düşmanına verilebiliyorsa; bu biraz da emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin ortamı ne denli boş, savunmasız bulduklarının göstergesidir.

Doğrudur, bu durum, "arayışları" daha da gerekli kılıyor; ama, bir şartla; **arayış, tükenmek için değil çoğalmak için, sisteme yaklaşmak için değil, alternatif için yapılmalıdır.** Bunun da "solda yenilenme" diye yansıtılan **sosyal demokrat antrenmanlarla** veya "üçüncü yol" safsatlarıyla olmaya çağı açıktır.

Devrimciler her dönem tartışmış, sorular sormuş, yanıtlar aramış, kendi zeminleri dışındaki üretimleri de dikkate almış; ama, söz konusu ürünleri Marksizm süzgecinden geçirmeyi ihmal etmemiştir.

Bilinir ki sol, kendisi olmayı başaramadığı oranda dışsal olan tarafından etkilenmeye/belirlenmeye ve giderek başkası olmaya mahkumdur. Ve yine bilinir ki fikri bir sistematığın, ideolojik-politik bir duruşun ana eksenleri terkedildiği oranda sağa veya sola doğru yalpalama, çarpıklık ve ideolojik bulanıklık olasılığı artar. **Devrimci bir yapı, Türkiye'deki her gelişmeyi AKP ile açıklıyor ve örneğin hapishanede katledilen bir tutsak için "AKP Tecritte Bir Devrimciyi Daha Katletti" manşeti atıyorsa; niyetten bağımsız olarak, tecrit dahil hapishanede her gelişmeye AKP'nin (yani hükümetin) karar verdiğini varsayıyor demektir.** Bu, Türkiye'deki sınıfsal şekillenme, devlet-toplum ilişkisi, iktidar-hükümet ilişkisi,

Emperyalizmin beyinleri fethetmek üzere yaptığı saldırıda; başarısının en somut göstergesi, Marksizm'in en temel tezleri üzerine dahi kuşku yaratabilmek, fikri çabaları Marksizm dışına kaydırabilmektir. Bugün kimi kesimlerin "Dünya devrimi"nden söz etmeye başlaması, sınıf çatışmasına "doğu-batı gerilimi" yorumu getirmesi, Sultan Galiyev'den "Ho-Shi-Min'in, Mao'nun, Amilcar Kabral'ın öncüsü" diye söz etmesi, doğrudan emperyalizm ürünü bir çarpılma değilse de "Marksizm" diye diye Marksizm'den nasıl uzaklaşıldığının bir örneğidir.

rejimin niteliği, vb konulara bakışta bir soruna işaret eder.

Yıllardır (ve bugün) "tartışıyoruz", "yenileniyoruz" diyen solun **yenilik** üretmediği, yani daha ileri bir duruş üretmediği, artık pek çok örnekle sabittir. Yine yaygınca bilindiği ve görüldüğü gibi **tartışarak tükenmek de mümkündür.** Normal koşullarda örgütsel bir yapıya atırılması adeta olanaksız olan bir geri adım, uzun bir döneme yayılmış bir tartışma süreci sonrasında atılabiliyor. Bazen, nelerin yitirilmiş olduğunu, yaşanan geri düşüşün boyutlarını görmek için, nerelerden gelindiğine (geçmişe) bir göz atmak gerekiyor. Bu, çarpılmış haline rastladığımız her kişi veya olgu için yapılmasında yarar olan bir testtir. Aradaki farkın, "koşullar"la açıklanamayacak boyutlarda olduğu görülecektir. Örneğin, **Melih Pekdemir**, 5 Eylül tarihli Birgün Gazetesi'nde yazdığı köşe yazısına, koyun ve danaların intiharı ile başlamış, konuyu sürü psikolojisine getirmiş ve Gustave Le Bon'un "Kitleler Psikolojisi" kitabından çıkardığı bazı dersleri sıralamış.

"Birinci ders şudur: İlim bize hakikati yahut, hiç olmazsa zekamızca anlaşılması mümkün münasebetleri öğretmeyi vaat etti. İlim bize hiçbir zaman ne sulh ne saadet getireceğini vaat etmedi.

Hislerimize karşı pek büyük ve sarsılmaz bir kayıtsızlığı olan ilim, feryatlarımızı işitemez ve onun yitirdiği hayalleri de hiçbir şey yerine getiremez.' (s:25) Ama 'bir şey'

getiriyor işte! İdeolojiler insanların hislerine pek sıkı şekilde hitap ediyor; insanların feryatlarını işitiyor ve insanların hayatını, bilimin 'boş hayaller' dediği şeylerle dolduruyor.

Bu yüzden insanlar inanılır bir davaya, ideolojiye ihtiyaç duyuyorlar ve bu yüzden ideolojileri uğruna 'canlı bomba' olmaya bile razılar; ve bu yüzden 'kalabalıklar', şuursuzca siyasi linç olaylarına teşne haldeler"

Burada aslında, bir paragraf içinde yapılmış mantık hatalarına; bilim diye, doğruluğu tartışılır önermelerin öne çıkarılmasına değil de; her fırsatta, eleştirel her yazıda konunun devrimcilere getirilmesine, onlara **akılsızlık** veya **faşistlerle benzerlik** atfedilmesine değinmek gerekiyor. Bu tür insanların derdi nedir? Aynı gazetenin aynı sayısında, **Bülent Forta**'nın yazdığı gibi "hayatının bir dönemini 'roman kahramanlarının' başına gelebilecek türden yaşamış" olanların, bunca yükseklerde dolaştıktan sonra bu sıradanlaşmasının, düşkünleşmesinin sebebi nedir?

Gustave Le Bon "*İlim hislerimize kayıtsız*" diyormuş; peki sosyal bilim veya psikoloji de kayıtsız mıdır? İdeolojiyi bilim dışı bir olgu, bir çeşit hipnoz aracı görmek bugüne dek kimin işiydi? M. Pekdemir bunları bilmiyor olabilir mi? Maddi, manevi her türlü varlığına kastedilen Iraklı'nın canlı bomba hali gerçekten bilim veya akılsız mıdır? **Aynı koşullarda Pekdemir, elinde**

başka bir silah olmasa, edilgenliği veya işgalciyle uyumu mu seçerdi? İdeolojisizlik, "ideolojilerin öldüğü" iddiasını çağırılmıyor mu? bir çeşit kütleleşme; düşünsel donma veya ortama uyma hali değil midir?

Kişi, hem yenilenmeden söz ediyor hem de örgütsüz zeminde duruyorsa, geçmişte örgütlü bir yaşam sürmüş de olsa, daha ileri üretimlerde bulunamadığı oranda kendini, **dün itibar etmediği** tartışmaların içinde bulabilir. **M. Pekdemir**, Birgün'deki bir başka yazısında, "*Malum, yine eski Leninist partilerde ulusal coğrafyalar dikkate alınarak merkezi örgütlenmeye bağlı (dikey) seksiyon örgütlenmesine gidilirdi. Şimdi bu köprünün altından çok sular aktı; lakin bu tercihi dikey değil de yatay bir tarzda ve başka bir anlayışla yeniden üretmek mümkün müdür? Burada asıl olan bu 'başka'nın ne olduğuna karar verebilmek, elbette...*" diyor ve küresel muhalif hareketlerin bir ağ örgütlenmesinden söz ettiğini, kendisinin de yıllar önce "enterkonekte tarzda örgütlenme" ile benzer öneride bulunduğunu anlatıyor. Tüm bu tartışma ve vurguların ortak noktası, yine yazıda da geçtiği gibi, "hiyerarşi, dikey örgütlenme, vb."-nin reddidir. Gerçekte ise devrimcilerin geçmişte belki de en çok tartışıp en çok mahkum ettiği konulardan biri de budur. Bu çabanın derinliğini de kalitesini de yok eden olgulardan biri de örneğin, "ağ örgütlenmesi"nin de yeni bir yanının olmadığını, her örgütlenmenin bir çeşit ağ halinde şekillenmeyi içerdiğini görememektir. İşin sol adına acı tarafı, yazımızın kapsamında da belirttiğimiz gibi alışılmadık dışında çağrışım yapan, farklı gelen hemen her önerinin, ne kadar yeni olduğuna veya ideolojik arka planına bakılmaksızın, sırf aykırılığı sebebiyle de olsa ilgi görüyor olmasıdır.

Devrimcilerin, bugün ön açıcı bir fikri üretkenliğe, özgüvene, duruşlarında inandırıcılık oranını arttırmaya ihtiyacı vardır. Ancak bu ihtiyaç, ülkemiz devrimcilerinin 70'li yılların başında tavrı koyarak yollarını ayırdığı,

70'li yılların ikinci yarısında ise ciddiye bile almadığı ve bugün bakıldığında, kendine bile hayrı olmayan kesimleri tekrar kıymete bindirerek karşılanacak türden bir ihtiyaç değildir. Yukarıda da belirttiğimiz gibi "**arayış"ın kendinden menkul bir değeri yoktur.** Önemli olan, süreci ileri doğru taşıyacak, ölçü bulanıklığına değil, netleşmeye hizmet edecek arayışlar içinde olmaktır. Emperyalizmin beyinleri fethetmek üzere yaptığı saldırıda; başarısının en somut göstergesi, Marksizm'in en temel tezleri üzerine dahi kuşku yaratabilmek, fikri çabaları Marksizm dışına kaydırabilmektir. **Bugün kimi kesimlerin "Dünya devrimi"nden söz etmeye başlaması, sınıf çatışmasına "doğu-batı gerilimi" yorumu getirmesi, Sultan Galiyev'den "Ho-Chi-Minh'in, Mao'nun, Amilcar Kabral'ın öncüsü" diye söz etmesi, doğrudan emperyalizm ürünü bir çarpılma değilse de "Marksizm" diye diye Marksizm'den nasıl uzaklaşıldığının bir örneğidir.** Ve bizler için asıl kaygı verici yanı budur. Yoksa,

Devrimci Hareket'in de elinde hazır çözümler yok. Bu sorun, salt Devrimci Hareket'in çabaları ile aşılabilecek bir sorun olmadığı gibi, devrimci görev ve sorumlulukların ertelenmesi için bir gerekçe de değildir. Bu bağlamda, sahip olunan yöntem, izlenen yol büyük önem taşımaktadır: "*Marksizmin aydınlatıcılığında komünizme giden yol, içinde ilerlendikçe güzelleşen ve güzelleştiren türdendir. Yolun hangi aşamasında olursa olsun, yolun kendisine de ucundaki hedefe dair de söylenecek çok şey vardır. Ancak komünizm, doğası gereği şablonlara sığmaz türdendir. Bugünün komünizmi, bugünün komünistlerinin güzelliğe dair ufuklarını yansıtır. Yarının dünyasında, kendisini güzelleştiren maddi koşullarla uyum içerisinde şekillenen bir fikri üretkenlik, doğaldır ki bugününün ufkunu aşan renklerle bezemiş olacaktır.*"

Devrimciler, aşılış süreçleri irdelerken, doğruluğu kanıtlanmış önermelerin yakasına yapışıp, faturayı ondan çıkarma yoluna gitmezler. Ortada bir başarısızlık varsa, bunun gerçek kaynaklarına

Latin Amerika, IMF politikalarının en dolaysız biçimde uygulandığı bir alan olmuştur. İşte bu politikalara karşı halkta oluşan tepki; Lula, Chavez, Morales, vb. için başarının zeminini hazırlamıştır. Ortaya çıkan modellerin, ülke özgülüne göre sınırlı farklılıklar yansıtırsa da, genelde emperyalist-kapitalist sisteme alternatif olabilecek bir nitelik üretmek yerine, IMF politikalarının yarattığı sonuçların olumsuzluklarını belirli oranlarda ortadan kaldıracak veya azaltacak türden sosyal politikaları öne çıkaran, ama mülkiyet ilişkilerinde veya devlet-toplum örgütlenmesinde köklü dönüşümlere yer vermeyen bir çerçevede kaldığını söyleyebiliriz. Bu modeller, emperyalist-kapitalist sistemde dönüşüm sağlayabilecek çapa potansiyele veya siyasal öngörüye sahip olmamasına rağmen, bölüşüme ilişkin sosyal politikalarıyla da olsa toplumda büyük destek görmüştür.

Evo Morales - Hugo Chavez

inebilmek için öncelikle, Marksizme tutarlı ve ısrarlı bir hat izlenmelidir. Aksi takdirde, Marksist normların reddi, aynı zamanda tıkanmanın gerçek sebeplerine ulaşabilme çabasının da reddi anlamına gelecektir.” (E.F. Devrimci Hareket, s:13 kapak yazısı)

Arayışlar tabii ki sadece Türkiye'den ibaret değil. Ve dolayısıyla, örneğin Latin Amerika coğrafyasında gözlenen gelişmeler, sol kimlikli bir adayın seçim başarısı, vb olgular ilgi çekmekte, araştırma ve değerlendirme konusu olmaktadır.

LATİN AMERİKA'DAKİ GELİŞMELER DOĞRU OKUNMALIDIR

Lula'nın Brezilya'da, Chavez'in Venezuela'da, Evo Morales'in Boliviya'da gösterdiği seçim başarısı; Brezilya ve Arjantin'in IMF borçlarını vaktinden önce ödeyip IMF ile bağlarını kesmesi; kısacası bölgenin tümüne yayılan anti-emperyalist rüzgar, dünyada solun başarıya susadığı bir dönemde hemen her çevrenin ilgisini üzerine çekmiştir. Bu konuda uçlaşan ve birbirleriyle çelişebilen pek çok değerlendirmenin içinde yön şaşırma ve bu gelişmelerin ne ölçüde model olup olamayacağına karar verebilmek açısından, Latin Amerika'ya bütünlüklü bir bakış yöneltmekte yarar vardır.

Latin Amerika, neredeyse 15. yüzyıldan bugüne, genelde sömürgeciliğin özelde emperyalizmin yağmasına maruz kalmış bir coğrafyadır. Ayrıca, ucuz işgücü ile

varolan hammadde kaynaklarının sömürülmesi, bu kaynakların ABD'ye taşınması ve bunların işlenmesinden oluşan sanayi ürünlerinin çok yüksek fiyatlarla pazarlanmasının aracı olarak bölge, ABD'nin bir arka bahçesi olarak görülmüştür. En büyük **yağmacılık** bu topraklarda uygulanmış; kendi topraklarında Kızılderililerin, bölgede tüm halkların sömürsü sonucu ABD'de hızlı bir sermaye birikimi yaşanmıştır.

20. yüzyılda, özellikle de 2. Paylaşım Savaşı sonrasında Latin Amerika neredeyse tümüyle ABD'nin bir açık pazarı haline gelmiş; siyasi iktidarlar ABD ile ilişkileri düzeyinde ayakta kalabilmiş, ekonomi daha başlangıçta tamamen tekeli tarzdaki geliştirilmiş; az sayıda tekelin ekonominin çok büyük bir kısmına sahip olabildiği, "muz cumhuriyeti" tanımına denk düşen sistemler oluşturulmuştur. **Ülkelerdeki ekonomik, siyasi, askeri tüm olanakları elinde bulunduran dar oligarşilerin siyasal rejimi ise faşizm olmuştur.** O süreçte Latin Amerika, en ufak bir demokratik tepkinin zorla bastırıldığı, ancak demokratik tepkilerin de siyasal askeri biçimler dışında ifade edilemediği bir laboratuvar haline geldi. Bu laboratuvar da yeni sömürgeciliğin gelişimi ile birlikte, 1980'li yıllara kadar verilen mücadeleler, siyasal iktidarı ele geçirme noktasına gelerek veya gerileyerek varlık gösterdi.

Günümüzde ise, Latin Amerika, bir başka niteliği ile laboratuvar özelliği taşıyor. 2. Yeneden Paylaşım Savaşı sonrasında

itibaren uygulanmaya başlayan ve Latin Amerika'da bir siyasal yapı, bir ekonomik model ortaya çıkaran IMF ve DB'nin emperyalist politikaları, 1990'a gelindiğinde, bir tıkanma, bir çöküş hali ortaya çıkardı. Söz konusu ülkelerde yükselen dış borcun taksidi dahi ödenemez olmuştu. Az sayıda ürünün bol miktarda üretimine dayanan bir kapitalist model, özellikle doğu Asya'daki ülkelerin hızlı bir şekilde gelişmesine ve benzer ürünleri üretmesine paralel olarak çöktü. Latin Amerika'da topyekün bir yıkım yaşandı. Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla eş zamanlı olarak yaşanan bu yıkım, sol ideolojinin prestij kaybettiği bir dönemde, Latin Amerika özgülünde farklı bir arayışa yol açtı.

Emperyalist-kapitalist sisteme ideolojik düzeyde karşı çıkıp, bunun Marksist temelde alternatifini de üreterek bir ekonomik siyasal model oluşturmak yerine, sadece sistemin aksayan yönlerini onaracak, sosyal politikalarla onu kapatacak modeller öneren siyasal düşünce, geniş halk yığınları tarafından hızla benimsenmeye başlandı. Bu sonuç, IMF politikalarının bire bir uygulanmasının yarattığı ekonomik ve siyasal çöküntü sonrasında ürünüdür. Latin Amerika'da dışavuran başarısızlık, IMF politikalarının ve dolayısıyla globalleşme hamlelerinin, neoliberal politikaların başarısızlığıdır. Çünkü Latin Amerika, IMF politikalarının en dolaysız biçimde uygulandığı bir alan olmuştur. İşte bu politikalarla karşı halkta oluşan tepki; **Lula, Chavez, Morales, vb.** için başarının zeminini hazırlamıştır. Ortaya çıkan modellerin, ülke özgülüne göre sınırlı farklılıklar yansıtırsa da, genelde emperyalist-kapitalist sisteme alternatif olabilecek bir nitelik üretmek yerine, IMF politikalarının yarattığı sonuçların olumsuzluklarını belirli oranlarda ortadan kaldıracak veya azaltacak türden sosyal politikaları öne çıkaran, ama **mülkiyet ilişkilerinde veya devlet-toplum örgütlenmesinde köklü dönüşümlere yer vermeyen** bir çerçevede kaldığını söyleyebiliriz. Bu modeller, emperyalist-kapitalist sistemde dönüşüm sağlayabilecek çapa, po-

tansiyeye veya siyasal öngörüye sahip olmamasına rağmen, **bölüşüme ilişkin sosyal politikalarıyla** da olsa toplumda büyük destek görmüştür.

Söz konusu kişi ve yapılaraya yönelik emperyalizmin (özellikle ABD'nin) ve işbirlikçilerinin yıpratıcı saldırı ve yorumları olmaktadır. Devrimciler, bunların etkisinde kalmadan, ama Latin Amerika'daki "sol rüzgar"ı da doğru kavrayarak tutum belirlemelidir. Örneğin **Türkiye'de solun/devrimcilerin yaşadığı tıkanma ve problemlere Brezilya'da çözüm aramak, sorunu daha da çetrefil hale getirir.** Gerçekte Lula, Türkiyeli devrimcilerin örnek alacağı bir siyasal önder değildir. İşçi Partisi'nin meclisteki koltuklardan sadece yüzde yirmisine sahip olması ve bunun kimi kararlar için yeterli olmaması sonucunda, ittifaklarını genişletmek üzere mecliste kimi milletvekillerini aylık rüşvet ödentileriyle satın aldığına ve yolsuzluklara dair basına yansıyan haberler, sorunun sadece bir boyutunu oluşturuyor. Yaşanan süreçte Lula'nın halk nezdinde genelde yıprandığını söyleyebiliriz.

Brezilya'lı iktisatçı Alfredo Saad-Filho'nun Lula için yaptığı değerlendirme düşündürücüdür: *"İşçi Partisi, belki de dünyanın en büyük solcu hareketi idi. Ama bugün neoliberal sağın işlevini, neoliberal sağın asla beceremeyeceği bir etkinlikte görüyor. Lula'nın seçilmesinin en acı sonucu da budur."*

Bunun dışında, kendi özgünlüğünde anlamlı ve önemli bir gelişme olsa da, örneğin **Brezilya'daki "Topraksız Köylüler" hareketinin de Türkiye'deki köylü için bir model oluşturma niteliği yoktur.** Kurulabilecek enternasyonal ilişkiler veya dayanışma çabaları anlamlı ise de, mücadele bundan ibaret görüldüğünde, Türkiye'deki tarım emekçisine hiçbir yararı olmayacak, bu çabayı sürdürenler için bir **turistik seyahat** olmaktan öteye gitmeyecektir.

Daha önce Chavez için *"sonuç olarak; mevcut halk katılımı ve antiemperyalist duruş sebebiyle Chavez desteklenmelidir; ancak uyguladığı tarzın örnek model olma*

niteliği yoktur." değerlendirmesi yapmıştık. Bu fikrimizi bugün de koruyoruz. Emperyalist ahtapotun kollarını uzattığı her yerde istediği sonucu alamaması, oyunlarının boşa çıkarılması, vb. de önemlidir. Ama, sosyalizm perspektifli devrimciler için bu yeterli değildir. Açılan gedikleri büyütmek, sürece daha devrimci nitelikler kazandırmak da mümkün olabilir; ama, tersinin de mümkün olduğu unutulmamalı ve gelişmeler bir bütün halinde değerlendirilmelidir. Örneğin Venezuela'daki gelişmelere bir başka açıdan da bakmakta yarar görüyoruz: Daha önce ABD tekelleleriyle bire bir bütünleşmiş çok az sayıda tekelin siyasal egemenliği varken; bugün, Chavez'le beraber, **daha geniş burjuva katmanların desteğini alabilecek ve bunun yanında yoksul halk yığınlarının tepkilerini bir ölçüde etkisiz kılacak bir siyasal model** yaygınlıkla uygulanmaya başlandı. Petrol şirketleri devletleştirilmiş ve petrol gelirlerinden sosyal yardım kurumlarına ve halka pay ayrılıyor da olsa, sürecin daha geniş bir burjuva kesimi güçlendirdiğini ve Chavez'in gerçekte geniş halk yığınlarından çok bu kesime dayandığını söyleyebiliriz. Anımsanacak olursa, ABD'nin tezgahlamış olduğu darbeyi göğüsleyenler arasında bu kesimler ve ordu vardı.

Latin Amerika'daki "rüzgar", Brezilya ve Venezuela'yla sınırlı değil. Hemen tüm bölgeyi kapsayacak bir dinamizm söz konusu. Bu bağlamda son zamanlarda kendinden söz ettiren, olumlu-olumsuz pek çok değerlendirmeye konu olan Bolivya devlet başkanı Evo Morales'in bir özelliği de "yerli" olmasıydı. Kendisinin koka üreticisi olması ve koka üretimini serbest bırakacağını söylemesi, onu istemeyenlerin ağzında bir istismar aracına dönüştü. Bilerek veya cahilce yapılan değerlendirmelerde koka, kokainle veya Coca Cola'yla özdeşleştirildi.

"Evo Morales seçim zaferinden sonra ülkenin tarımında önemli yeri olan kokain üretimini ve satışını, halkının yararına denetim altına alma sözü verdi." (Cumhuriyet,

Demokrasinin sınırlarının oligarşiye kadar daraldığı koşullarda, ortaya sadece işçi sınıfının çıkarlarına denk düşen sosyalist bir program konması halinde, halkın gönlünü kazanmak (başarmak) olanaksızdır. Ancak, emperyalizmle tam bir bütünleşme içinde olan oligarşi dışındaki bütün kesimleri içine almayı hedefleyen; kazanamadığı kesimi de tarafsızlaştıran veya etkisizleştiren bir demokratik halk devrimi programı ekseninde bir mücadele sürdürülürse, hem Chavez'in sağladığı biçimde bir destek sağlanır, hem de süreç, daha kalıcı basamaklar üzerinden ileriye taşınır. Chavez, ortaya koyduğu pratikte, farklı yol ve araçlarla da olsa, bir demokratik programın başarı şansının nereden geçtiğine dair ipuçları vermiştir.

Arşivden: Devrimci Hareket s:15

Strateji, sayı 79)

Morales'in kokaine de Coca Cola'ya da karşı olduğu, seçim çalışmalarından biliniyor ve zaten mesele bu değil. Koka, Bolivyalıların yaşamında önemli bir yer tutar. Mineral ve vitamin açısından zengin olan koka yaprağı, çay olarak da tüketilir. Ne var ki ABD ve işbirlikçileri açısından asıl sorun koka üretimini ellerinde bulundurmasıdır. ABD'nin kokain konusundaki marifetleri ise zaten biliniyor. Bolivya'ya ve genelde bölgeye ABD'nin ilgisi kokadan çok, maden yatakları, doğal gaz ve petrol sebebiyledir. Venezuela'nın petrol konusunda attığı adımlardan sonra, bölgede doğal gazla ilgili sağlanacak denetim, uygulanacak sosyal politikalar ABD'yi çokça rahatsız edecektir.

Latin Amerika'da gözlenen bir diğer gelişme de sağlık, eğitim, vb. alanındadır. Bugüne kadar Latin Amerika'daki oligarşik yapılar, yoksul kesimleri sağlık, eğitim gibi en doğal haklardan yararlandırmıyordu. Bugün bu yönde değişirici bir eğilim var ise de bunun zaman alacağı biliniyor. Bir doktorun yetişmesi 8-10 yıllık bir süreçtir. Ne Venezüella'da, ne Arjantin ya da Brezilya'da siyasi iktidarların böyle bir sosyal hizmeti verecek gücü kısa sürede yetiştirmesi olası değildir. Bu bağlamda

Fidel Castro

Küba ile hem hazır doktorların görevlendirilmesi, hem de doktor yetiştirilmesi için bir işbirliğine gidilmiş olması önemlidir. Bu durum, Latin Amerika için daha ileri bir değişimin dinamiklerini büyütebilir; kollektif alışkanlıklar giderek bütünlüklü, tutarlı, devrimci bir alternatifin zeminini hazırlayabilir. Bu, uzak bir olasılık değildir. Irak'ta ABD'nin yenilmez bir güç olmadığına ortaya çıkması, Küba'nın ABD'nin "arka bahçesi"nde yıllardır gösterdiği direnç, Venezuela'nın ABD'ye karşı ekonomik anlamda meydan okuyabilmesi, vb. gelişmeler, böyle bir umut için yeterli nedenlerdir. **Bilinir ki güzellik üretici hamleler hangi coğrafyada olursa olsun, bir toplam oluşturma özelliği taşırlar.**

KCNA(KORE HABER AJANSI)'NIN DEVRİMCİ HAREKET'LE yaptığı röportajdan, DEVRİMCİ HAREKET'in konumuz bağlamındaki bir yanıtını aktarıyoruz:

"Aslında bugün, oluşturulacak birliklerden de, antiemperyalist tutumu sloganlar düzeyinde sürdürmekten de çok daha önemli olan; hala Küba, Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti gibi ülkelerde ve çeşitli ülke devrimcilerinin ısrarlı mücadelesinde, o farklı yaşama biçiminin, değerler bütünüünün korunuyor, yüceltiliyor olmasıdır. Örneğin, "Yoksulluğa rağmen gülen insanların ülkesi Küba" dendiği zaman, o adanın yüzölçümünden çok daha büyük bir etki yaratılıyor. O, bir moral kaynağı, bir ışık, bir sembol gibi duruyor. İşte ABD'yi asıl rahatsız eden budur.

Şimdi biz, siz, dünyadaki tüm devrimciler, demokratlar; emperyalist sömürüye karşı duruşla birlikte, onun yok etmeye yöneldiği olguları korumak, onun karşıtı olan değerleri yüceltmek durumundadır; bu, bir görevdir, bir zorunluluktur. Dünden bugüne uzanan devrimci birikim içerisinden süzülüp gelen olumlu değerleri sahiplenmek, halkların bahçesinde boy verip filizlenmesini sağlamak; kapitalizmin egemen kılmaya çalıştığı geri, yoz, içi boş kültürel rüzgara karşı direnmek hepimizin birinci görevi

olmalıdır.

İkincisi, emperyalist sömürü ve saldırganlığa karşı bir duruşu içeren ve yeni insan tipinin yaratılmasını amaçlayan mücadele, uluslararası düzeyde bir bilgi/deneyim aktarılmasını, kollektif bir direniş hattının oluşturulmasını gerekli kılıyor. Bu bağlamda bugün hala varlığını koruyabilen Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti, Küba gibi ülkelerin ayrıca bir rolü var. Dünya genelinde böyle bir ortak hat oluşturabilmek için de bu ülkeler önemli bir direnç noktası, birleştirici bir dinamiktir. Bu ülkelere belki ekonomik destek sağlamak zor; ama, dünya ölçeğinde verilen devrimci ve antiemperyalist mücadelenin kazanımlarıyla beslemek; Sovyetler Birliği'ndeki gibi bir sonucun oluşmaması için yaratılacak olumlu değerlerle o ülkeleri sınırlarının dışına taşıyarak ortak bir kültür oluşturmak ve soluk alma kanallarını çoğaltmak pekala mümkündür. Bu anlamda dünya halkları için bugün sosyalizmin geçmişten de daha acil ve yakıcı bir ihtiyaç olduğunun kavratılması yolunda yeniden sol-devrimci değerleri yaygınlaştırmak büyük bir önem taşıyor.

Emperyalist-kapitalist sistemin en çok başvurduğu yöntemlerden biri, devrimci mücadelenin yükseldiği ülkelerde bir süre için bir nesil kopması yaratmaktır. Çünkü, üretilen değerleri daha ileri kuşaklara taşıyacak olan bir kuşak yok edildiğinde, o gelenek bir sonraki nesile aktarılamıyor. Bunun en çarpıcı örneklerinden biri, Almanya'da 2. Dünya Savaşı öncesindeki mücadeledir. Fransa'daki mücadeleden daha da gelişmiş olan süreç, faşizmin bir nesli yok etmesi sonrasında uzun süreli olarak geriye düşerken; Fransa'da direnişin simgesi olan Komünist Partisi bugün hala gücünü ve militan ruhunu koruyor. İşte bugün bu devrimci geleneğin önünün kesilmesi gerekiyor. Bugün hala yaşayan birkaç dinamik nokta, devrimci değerlerin kuşaktan kuşağa aktarılmasında büyük önem taşıyor."

ŞEMDİNLİ'Yİ AYDINLATMAK İÇİN "GÜÇLÜ SAVCILAR" A DEĞİL DEVRİMCİ-DEMOKRAT TOPLAMIN YAPTIRIM GÜCÜNE İHTİYAÇ VARDIR

Devrimci Hareket'in

7 Ocak 2006 Tarihinde Yaptığı Açıklama

"Artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak" sözü, her önemli gelişme sonrasında sıkça başvurulan bir refleks, bir "kalıp cümle"dir. Susurluk sürecinde çokça duyduğumuz bu söz, Şemdinli sebebiyle tekrarlandı. Ne var ki Susurluk'un öğrettiği gerçeklerden biri de o temenni edilen **değişim** için bir kazanın veya "suçüstü"nüün yetmeyecek olmasıdır. Aslında Susurluk, da bir kaza olduğu kadar bir suçüstüdür. Veya Şemdinli, bir suçüstü olduğu kadar bir kazadır. Birileri farklı düşünse de biz, devletin bu özel görevlilerinin "kendi kendini yakalatması" fikrini mantıklı bulmuyoruz. Ve işin içinde salt bir hesap hatası (bir kaza) olduğunu düşünüyoruz. Ancak, Şemdinli'nin doğru anlaşılması ve doğru yerde durup doğru tavır almak için bu saptama da yetmez.

Özellikle bilinmek durumundadır ki Türkiye'de rejim, burjuva demokrasisi değil, faşizmdir. Bu, burjuva demokratlarının temenni ettiği, "her şeyin yasaya uygun yürüdüğü klasik burjuva sistem"le nitelik farkı içerir. Ve devrimci müdahale olmadan kendiliğinden bir değişim olası değildir. Ne var ki, demokratların burjuva olanları, son tahlilde kapitalizme hanel gelmemesi beklentisiyle bu gerçekliği yok sayar. Solda (hatta devrimci zeminde) durup sorunlara sistemin koşulladığı perspektifle bakan kesimler de, değişimin gereklerini fiilen yerine getirmezken; Susurluk, Şemdinli gibi vak'alarda abartılı umutlanır ve gerçekliği aşan beklentilere girerler.

Mevcut fikri sakatlanma, olgulara Marksist perspektif ışığında bakma niteliğinin büyük oranda yitirilmiş olduğunu gösteriyor. Yoksa, Türkiye'deki rejimin hemen her tarihsel diliminde egemenlerin, "rejimin bekası" için kendi yasalarının dışına çıkma eği-

limini taşıdığı bilinir. Kontrgerilla dizilerinin çalakalem hazırlanmış olanları dahi incelendiğinde; devletin kimilerince "derin" diye ifade edilen yanının, "kendisine rağmen oluşmuş" değil, bizzat kendi niteliği olduğu görülür. Marksistler bunu en iyi bilmesi gereken kesim olmalarına rağmen, devleti gözetmek üzere ortaya atılmış bu "derin" tanımına nedense çok rağbet etmiş ve devletin aklanması çabasına soldan katkı koymuştur. Gerçekte resmi kişi ve kurumlardan bağımsız olmayan, çok da "örtük" sayılmayan gelişmeler, yasaya uymayan birkaç aykırı kişinin işi olarak gösterildiğinde, devletin niteliği doğru okunmamış oluyor.

Susurluk sonrasında dahi, tüm deşifre edici gelişmelere rağmen, Sedat Peker gibi kirlilikte isim yapmış bir kişinin kokteyl davetini geri çevirmeyen Veli Küçük, vb. kişiler, cesaretini biraz da mevcut "körlük"ten ve hesap sorma kabiliyetindeki düşmeden almaktadır.

AKIL TUTULMASI

Haksızlık, sömürü ve yalan üzerine bina edilmiş rejimlerde, mevcudun devamı için baskı ve şiddet tek başına yeterli değildir. Bu nedenle, fiziki gücün yanında yanıltma/yönlendirme araçlarına da ihtiyaç duyulur. Bunun bir yolu, düşünsel yeteneği dumura uğratma çabasıysa, diğer yolu da ortaya sıkça oyalayıcı veriler atıp toplumu sahte sorunlarla meşgul etmek ve gölgede kalması istenen olguyu ilgi dışına çıkarmaktır.

Anımsanacak olursa, kısa bir süre önce Malatya'daki "çocuk yuvası", toplumun büyük bir kesiminin gündemine girdi. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna (SHÇEK) bağlı çocuk yuvasında yaşanan dayak skandalının altında, hizmetlerin taşeronlaştırılması ve çocukların uzman olmayan kişilere

teslim edilmesi yatıyor olmasına rağmen; hükümet, yaşanan gelişmeleri, Çocuk Esirgeme Kurumu'nu ortadan kaldırmak için bir gerekçe gibi kullandı. Hükümet, SHÇEK'in taşra teşkilatlarını İl Özel İdarelerine devretmeyi ve verdiği tüm hizmetleri özelleştirmeyi amaçlıyor. Hazırladığı yeni yasa taslağıyla özel sektör ve vakıfların yurt ve yuva kurmasının da önü açılacaktır.

Gerek çocuk yuvası haberlerinin öne çıktığı gerekse Van'da rektörün tutuklanması haberlerinin gündemi işgal ettiği dönemde, Türkiye adına AB çerçevesinde, yıllarca bağlayıcı olacak çok ciddi hükümler kayıt altına alınıyordu. Gerçekte bu yöntem yeni değildir. Özal, bunu açıkça ifade etmiş, "attım ortaya bir çikita muz aylarca tartıştılar" demişti. Elbette ki çocuk yuvasındaki olaylar, bir çikita muzla eşdeğer değil; ancak bu tür atraksiyonlar Türkiye'de yeni ve tek de değildir. Biz, öne çıkarılış biçim ve zamanlamasının çocukların hatırlarına değil, istismar amaçlı olduğunu düşünüyoruz.

Bir konu üzerinde çok şey yazılıp söylendiğinde de kafa karışıklığı ihtimali belirir. O tür durumlarda solun/devrimcilerin ne dediği büyük önem kazanır. Ne var ki bulduğumuz konjonktürde, Şemdinli gibi bir somutlukta dahi "sol"dan söylenenler bir araya getirildiğinde pek de kafa açıcı olmuyor.

Biz, bombalama sonrası kitabevine inceleme için girildiğinde "burada bomba imal ediliyor olmaz mı?" diye soran gazetecinin veya "Şemdinli kampanyasının başında Özgür Gündem var. HADEP var. Hürriyeti, Milliyeti, zürriyetiyle bütün medya onların kuyruğunda." diyen Perinçek'in üzerinde durmuyoruz. Tekrar söylüyoruz: "Eğer devrimcilerde bir kavrayış sorunu belirmişse; toplumda akıl tutulması

ihhtimali belirmiş demektir." (Devrimci Hareket, s:19)

"Kanaatim odur ki, bu 'Şemdinli işi' sanıldığı gibi PKK ile devlet/hükümet arasında bir bilek güreşi olarak patlak vermedi. Hükümet ile devlet arasında bir çekişme, bir iktidar kavgası var. (...)

Derin devlet, suyu bulanık tutabildiği ölçüde kendisini gizleyebilir. Bazen Susurluk'ta olduğu üzere kazara ortaya çıkar; ama bazen Şemdinli'de olduğu üzere kendisini bizzat göstermek ihtiyacı da duyarabilir, senaryo gereği ve taammüden, 'işte ben varım ve asıl güç bende' demek kaygısıyla, telaşıyla." (Melih Pekdemir, Birgün Gazetesi, 21 Kasım 2005)

Bu örneği, "sol"dan yapılan değerlendirmelerin ne denli uçlaşılabildiğini ve örgütlü zeminden uzaklaşmanın nasıl bir perspektif sorununa neden olduğunu göstermek açısından verdik. Yoksa bu yazı kapsamında, bizimki gibi ülkelerde **hükümet, devlet ve iktidar** gerçekliğini uzun uzun anlatmayı gerekli görmüyoruz. Ayrıca bu tür yaklaşımların, AB'den veya AB rüzgarını arkasına almış AKP'den demokratikleşme bekleme eğilimi taşıdığını özellikle anımsatma ihtiyacı duyuyoruz. Genelkurmay'ın AKP'yle, AKP'nin "derin" diye ifade edilen kesimlerle yaşayabileceği çelişmelerin sınırları vardır ve bu, olguları açıklamakta, tutum belirlemede ölçü olmamalıdır.

Egemen sınıfların kurum ve güçleri arasında her dönem açık veya gizli çelişmeler, **yönetim yönemine** dair farklılıklar ve hatta restleşmeler olmuştur. Ama bu, ne Türkiye coğrafyasında rejimin niteliğini ne de ABD'ye bölgede taşeronluk için "emre amade" duruşu değiştirmiştir. 1 Mart'taki meclis kazasından (tezkerenin reddi) kalıcı ve genelleşmiş sonuçlar çıkarılmamalıdır. Abdullah Gül, dün Irak'ı tehdit için yaptığı dış gezileri bugün İran ve Suriye'yi tehdit için yapmaktadır. Görünen o ki bölgede taşeronluk, İran ve Suriye'ye baskı, Irak'a daha etkin müdahale için ABD'nin talepleri kendini daha sıcak biçimde hissettirmektedir. Bu durumun gerek bölgeye gerekse

Türkiye'nin iç çelişmelerine gerginliği arttırıcı biçimde yansımaları ve siyasal gericiği tırmandırması beklenmelidir.

ŞEMDİNLİ ÖNEMLİDİR

Yukarıdaki ifadelerimizden, Şemdinli'yi önemsemediğimiz sonucu çıkarılmamalıdır. Şemdinli'yi elbette ki önemsiyoruz. Birincisi Şemdinli, Türkiye'nin BOP kapsamında Irak'ta daha etkili bir bileşen olarak rol alması için psikolojik zemin yaratmak gerektiğinde, **devletin ne tür araçlara başvurabileceğini** de ortaya koydu. Bu, özellikle üzerinde durulması gereken bir noktadır. ABD, Irak'ta sanıldığından çok daha fazla sıkışmıştır. Denemekte beceri kazandığı hiçbir yöntem, Irak düğümünü çözmeye yetmiyor. İşbirlikçilik beklentilerinde, Kuzey Irak Kürtleri dışında ciddi bir destek alabilmiş değildir. Kürt önderliklerinde işbirlikçilik ise, Kuzey Irak'la sınırlı değildir. Kuzey Irak'taki Kürt oluşumun önderliği de, ABD de **Kürt zemininde devletleşmenin Kuzey Irak'la sınırlı olmayacağını** açık biçimde dillendirmektedir.

Türkiye'de ordunun üst kademeleri ABD politikalarıyla bir bütünleşme halindedir. ABD'nin ihtiyaçları dahilinde atılacak adımlar karşısında gelişebilecek **direnc**, özel müdahalelerle milliyetçi duygular kamçılanarak aşılacak istenecektir. Şemdinli'nin açığa çıkardığı provokasyon eylemleri buna da işarettir. Dikkat edilirse Türkiye, Irakla ilişkili her diyalogda tutumunu "PKK'ye karşı mücadele" ile gerekleştirmektedir. MİT Müsteşarı'nın Barzani ile yaptığı ve Kuzey Irak'taki bir Kürt oluşumuna karşı yumuşamayı ifade eden tutum da "Barzani'den PKK'ye karşı mücadele sözü almakla" gerekçelendi. Kısacası, **Kürt olgusu ABD tarafından da Türkiye egemenleri tarafından da bir politika malzemesi haline getirilmiştir.** Bunun önüne geçmenin yolu, provokatif eylemlerin dengini üretmek veya ABD kulvarında hizaya girmek değil, Kürt halkının çıkarlarını paralelinde bağımsız politika üretebilmektir. Şemdinli'den alınması gereken derslerden biri budur.

Şemdinli, farklı bir kon-

Şemdinli, farklı bir konjonktürde sistemle hesaplaşmak için çok büyük imkanlar sunabilirdi. Ne var ki bugün böyle bir zemin/konjonktür yoktur. Bunda, birden çok nedenin rolü var ise de biz, en öncelikli/belirleyici olanına; devrimci-demokrat toplumun yaptırım gücüne değinmeyi tercih ettik. Çünkü böyle bir iradenin; toplumu yönlendirme, inandırıcılık, sonuç alma kabiliyeti gibi nitelikleri yitirdiği durumlarda, objektif koşullar ne denli uygun olursa olsun, sistemi sarsacak sonuçların oluşması mümkün değildir. Bu nedenle Şemdinli'nin kendiliğinden çözücü olması beklenmemelidir. Bu konuda tüm devrimci-demokrat yapılara görev düşmektedir. Oynanan oyunun en sivri ucu Kürt halkına yöneliktir ve bu ucu bükmenin asgari koşulu kavgayı göze almaktır. Halkı yatıştırarak, uzlaşma eğilimi taşıyarak kazanılacak hiçbir hak veya onursal duruş yoktur.

jonktürde sistemle hesaplaşmak için çok büyük imkanlar sunabilirdi. Ne var ki bugün böyle bir zemin/konjonktür yoktur. Bunda, birden çok nedenin rolü var ise de biz, en öncelikli/belirleyici olanına; devrimci-demokrat toplumun yaptırım gücüne değinmeyi tercih ettik. Çünkü böyle bir iradenin; toplumu yönlendirme, inandırıcılık, sonuç alma kabiliyeti gibi nitelikleri yitirdiği durumlarda, objektif koşullar ne denli uygun olursa olsun, sistemi sarsacak sonuçların oluşması mümkün değildir. Bu nedenle Şemdinli'nin **kendiliğinden** çözücü olması beklenmemelidir.

Bu konuda tüm devrimci-demokrat yapılara görev düşmektedir. Oynanan oyunun en sivri ucu Kürt halkına yöneliktir ve bu ucu bükmenin asgari koşulu kavgayı göze almaktır. **Halkı yatıştırarak, uzlaşma eğilimi taşıyarak kazanılacak hiçbir hak veya onursal duruş yoktur.**

Soruna doğru bir yaklaşım geliştirebilmenin birinci koşulu, sınıfsal perspektifi yitirmemek, dolayısıyla da sınıfsal tavır alabilmektir. Tüm ara renklere rağmen rahatlıkla diyebiliriz ki Şemdinli okunun hedefinde **emekçiler**, yayı tutan elin arkasında **egemen sınıflar** bulunmaktadır. Bu sadeleştirme yapılmadan, neden Başbakan'dan, Adalet Bakanı'ndan, Genelkurmay Başkanı'ndan, AB'den çözüm beklenemeyeceği veya Demirel'in "derin devlet"ten söz eden açıklamalarının neden kıymetli olmadığı anlaşılamaz. Şemdinli'den veya benzer gelişmelerden sonuç alınmak isteniyorsa, **fikren de fiilen** de bu sadeleşme sağlanmalıdır. Başbakan "örtbas edilmeyeceği" yönünde açıklamalar yapabilir, AB temsilcisi "suçluların bulunacağına" inanabilir, bunlar bir şeyi değiştirmiyor. Gazetelere dikkatle bakıldığında, Başbakan'ın olumlu gibi görünen sözlerini haber veren sayfada veya bir sonraki sayfada; Başbakanlıkta gerçekleştirilen zirveden, Şemdinli faillerine değil, bunun aydınlanmasını isteyen halk güçlerine karşı önlem paketi çıktığını görmek/okumak mümkündür.

Bu bilinen bir gerçekliktir;

Markсистler bunu en iyi bilmesi gereken kesim olmalarına rağmen, devleti gözetmek üzere ortaya atılmış bu "derin" tanımına nedense çok rağbet etmiş ve devletin aklanması çabasına soldan katkı koymuştur. Gerçekte resmi kişi ve kurumlardan bağımsız olmayan, çok da "örtük" sayılmayan gelişmeler, yasaya uymayan birkaç aykırı kişinin işi olarak gösterildiğinde, devletin niteliği doğru okunmamış oluyor.

mücadeleyi göstermelik olmaktan öteye taşıma niyeti olmayanlar veya sistem dışına taşmayı göze alamayanlar, sistem sahipleri ne denli kuralsız davranırsa davranırsın veya ilişkiyi ne denli hoyrat zemine çekerse çeksin; umutlanmayı, barış temennisinde bulunmayı, el uzatmayı sürdürürler. Bu bağlamda biz, Ahmet Türk'ün Adalet Bakanı'nın tavrında olumlu değişim gözlemesini veya Başbakan'ın "olayların örtbas edilmeyeceği" yönündeki açıklamasını önemsemesini böyle bir duruşun dışavurumu olarak değerlendiriyoruz. Ve bu oyalayıcı önelere el uzatmaktan, oyalama taktiklerine rağbet göstermekten vazgeçilmediği sürece, bir arpa boyu yol gidilemeyeceğini düşünüyoruz.

Faşist bir devletin halka yabancılaştırma potansiyelini ve bunun oluşumuna dair maddi ayrıntıları bilenler; devletin bir "çavuş"unu dahi harcamamak için neden gerekirse F-16 da uçuracağını bilir. Hatta F-16 için Orgeneral Faruk Cömert'in "Kaldı ki, Türk F-16'larını görenlerin gurur duymaları gerekirdi. Türk semalarında Türk savaş uçaklarının görülmesi insana gurur verir, korku değil" biçimindeki açıklamasını da "mizah" değil, halka yabancılaştırmanın bir belirtisi olarak görür. Gerçekten bu türden rejimlerde halk; ya **kullanılmak** ya da **aldatılmak** için muhatap alınır. Bunun ötesine geçtiğinde, yani hak, adalet talep ettiğinde bir tehdit olarak görülür ve o zaman onlara F-16 yakışık görülür.

Halka yabancılaştırmanın bir ifadesi de halkın zekasıyla adeta alay eder açıklamalar yapmaktır.

Bunlardan biri, yukarıda aktardığımız generalin "gerekçesi" ise; diğeri de bölgeye giden başbakanın, F-16'lardan şikayetçi olan halka verdiği yanıtıdır. T. Erdoğan, söz konusu şikayetleri, "Siz cenazelerinize renkli örtüler örterseniz böyle olur!" diye yanıtlar. İşte birilerinin diyalog kurmayı düşündüğü, tavrına anlam atfettiği, ondan çözüm/barış beklediği kişi budur. Gerçekte halkın zekasına hakaret eden ve onları ancak kandırılıp güdülecek bir topluluk olarak gören böyle bir şahsiyeti ve onun bir parçası olduğu rejimi olumlamak, ondan Kürt halkı adına çözüm beklemek; bunca bedel ödemiş bir halka saygısızlıktır. Bizler inanıyoruz ki Kürt halkı; rejimi, ona güzelleme yapan önderlerinden daha iyi tanımaktadır ve bu oyalama taktiklerine tanıdığı kredi tükenmeye yüz tutmuştur.

Sistemle sorunu olanlar, sonuç almak istiyorsa, yüzünü devrimcilere dönmek zorundadır. Devrimciler de sonuç almak istiyorsa, oyunu kurallarına göre oynamalı; dayanacağı güçleri doğru seçmeli; çözümün, sorunun müsebbipleriyle diyalogdan değil, karşıt güçleri hedefe odaklamaktan geçtiğini unutmamalıdır.

Halk, her zaman egemenlerden daha güçlüdür; yeter ki o güç, doğru yöntem ve araçlar eşliğinde hedefe yönlendirilebilsin. Mevcut Şemdinli dağının fare doğurması önlenemezse dahi, bundan sonraki tekrarların önüne geçmek için de olsa, hala yapılacak şeyler vardır. **Devrimci-demokratların görevi, sistemi yakma olasılığı olan ateşi söndürmek değil, yönlendirmek ve harlamaktır.**

KULLANILMAK VE ALDATILMAK KÜRT HALKININ KADERİ DEĞİLDİR ÇÖZÜM SİSTEM DIŞINDA ARANMALIDIR

Politikalarının temelini inkar, imha ve asimilasyonun oluşturduğu kesimlerden, Kürt Sorunu'na çözüm bekleyenlerin önemsemediği sahte adımlardan biri de T. Erdoğan'ın, **Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığını** üst kimlik olarak tanımlamasıdır.

T. Erdoğan, "*Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlarının Türk olduğu ifadesi Anayasal anlamda bir tanımdır. Bu konuda bugüne kadar Anayasacıların ortak paydası budur.*" dedikten sonra; Türk, Kürt, Laz, Çerkez, Boşnak... "alt kimlik"lerinden söz eder. Yani CHP'nin üzerinde fırtına kopardığı, ama gerçekte öz olarak aynı şeyi söylediği bu tanım bize, "*vatandaşların Türk olduğunun anayasal bir tanım olduğunu*" anlatır.

Kimlik tartışmasına müdahil olan Doğu Perinçek, "*Kürdün kendine kimlik istemesi emperyalizm işbirlikçiliğidir*" dedi. Gerçekte ise Kürt önderliği, kendine kimlik isteyerek değil, istemeyerek emperyalizmle işbirliği yapmakta; diğer bir ifadeyle, bağımsız bir kimliğe sahip olmayı, emperyalizmle işbirliğine feda etmektedir.

Topu sektirerek veya taça atarak oynar gibi görünen, ama hiçbir zaman gerçek anlamda oynayan egemen kesimlerin kimlik tartışması; gerçekte Kürt halkının sorunlarından da beklentilerinden de bütünüyle uzaktır. Onlara biçilen kimliği, Genelkurmay "sözde vatandaşlık" ifadesiyle, Başbakan da "*Kürtlerin tanıklıklarının geçerli olmadığını*" söyleyerek özetlemiştir. Gerçek niyetleri budur. Kürt hareketinin en büyük hatası, bu niyetlerden veya emperyalizmin ve işbirlikçilerinin davranış ve demeçlerinden **olumluluk damıtma** gayretine girmiş olmasıdır.

Devletin şovenizm hormonlarının tam kapasite salgı

ürettiği günümüz koşullarında, burjuva siyasetçileri arasındaki nüans farkının sebep olduğu didişmeye de ABD'yle bölge stratejisi için girilen kirli ilişkilere de **PKK ve Kandil Dağı** konu olmakta; atılacak bu türden adımlara meşruiyet gerekçesi edilmektedir. Önce FBI başkanı, peşinden CIA başkanı, sonra da NATO Genel sekreteri, gerçekte Türkiye'ye PKK veya Kandil Dağı için gelmemiştir; bunu, aklını kullanarak düşünen hemen herkes bilmektedir. Ve görünen o ki, bir "hediye ürün" gibi sunulan **Kandil Dağı'na operasyon** olgusunun arkasında, bölgede Türkiye'nin rolüne dair çok ciddi ve de tehlikeli pazarlıklar gizlidir.

Bugüne dek Kürt Sorunu üzerine olumlu tek laf etmemiş "yetkililerin" demeçleri arasında **zorlama yöntemlerle olumlu mesajlar aramak** ve onlara tutunmak, Kürt hareketine sadece patinaj yaptırmakta; güç, kan ve nitelik yitimine uğratmaktadır. **Kürt halkının ne sahte tokalaşmalara ne de koltuk değneklerine ihtiyacı vardır**; '84

sonrasında ödediği bedellerle, kendi ayakları üzerinde durabileceğini göstermiştir. Bugün doğru önderliğin ölçütü, bu ayaklara zaferin yolunu göstermektir.

Kürt sorununda önderlik yanışının en çok dikkat çeken yanı subjektivizmdir. Subjektivizm zemininde ise **pragmatizm** kolaylıkla boy verir. Tutarlı bir çizgi izlememek; mevcut tabloyu bir bütün olarak okumak yerine, içinden cımbızlama yöntemiyle örnekler seçip ortamı/gidişatı olumlu göstermek; subjektivizmin ve dolayısıyla pragmatizmin sonucudur.

Bütünden koparılıp zorlama yorumlara tabi tutulduğunda, Hitler'in dahi demeçlerinde olumlu kesitler bulmak mümkündür. Hele ki bugün artık bilinçleri çelmeleyerek yol alma konusunda emperyalizmin sağladığı gelişme düşünülürse; özenerek seçmenin ve dikkatli okumanın aldanmamak için bir zorunluluk haline geldiği görülür.

Doğu Perinçek'in, Mehmet Gül'ün, Bush veya T. Erdoğan'ın ağzından barış, demokrasi,

özgürlük kavramlarının dökülmesi kimseyi şaşırtmamalıdır. Asıl şaşılması gereken şey, bu kişilerin ağzından dökülen sahte cümlelere hala kanılıyorsa olunmasıdır.

Kürt önderliklerin geleneğinde aldatılmak, yaygın bir sonuçtur. Tabii bu, kullanılmayı ve katledilmeyi de sıkça beraberinde getirmiştir. Ne var ki, özellikle son 7-8 yıldır, **düşünsel sistematik** öylesine farklı yönlendirildi ki, artık o zeminde gelişmeleri sağlıklı bir süreçten geçirme olasılığı giderek azalmıştır.

Son olarak, devletin Barzani'yle de Öcalan'la da görüşmesi, Kuzey Irak'taki Kürt oluşum için yumuşatılmış ifadeler kullanılması veya yöntemde arayışa girmiş olması; devlette ısrarla olumluluk arayanları yine heyecana boğmuştur. Bu durumu Evrensel'e değerlendiren DTP Eş Genel Başkan Yardımcısı Sedat Yurttaş'tan aktarıyoruz: "*Gerek 12 Ağustos 2005'te Diyarbakır'da konuşan ve gerekse bir gün öncesinde Ankara'da aydınlarla görüşmesinde dile getirdiği görüşlerde öne çıkan; sorunun adını doğru koyma, geçmişte yapılanların hata olduğunu kabullenme ve sorunu demokrasi içinde çözüme yönündeki tespitleri, daha önceki 'sanal' ya da 'görmezsen yoktur' yönlü yaklaşımlarından doğrusu oldukça farklı ve ileriydi. Yerindeydi. Bu itibarla Başbakanın şahsında bir çözüm arayışı olduğunu söylemek olası.*

Ardından Hakkari gezisi ile başlattığı alt kimlik-üst kimlik tartışması da çözüm için ciddi bir arayışın işaretleri olarak görülmesi. Ancak son olarak Avustralya'da Kürt sorunu tarifi yerine gibi görünen 'Bölücülük sorunu vardır.' şeklindeki yaklaşım adeta yeniden başa döndüğüne de işaret sayılabilir."

Altını çizdiğimiz ve peş peşe kullanılmış şu üç ifade bir kez daha dikkatle okunduğunda, nasıl bir kafa karışıklığının, kafa karışıklığından da öte nasıl bir özgüven eksikliğinin ve çözümü kendi dinamikleri dışından bekleme geleneğinin taşıdığını/devam ettiğini gösteriyor.

Bugüne dek Kürt Sorunu üzerine olumlu tek laf etmemiş "yetkililerin" demeçleri arasında zorlama yöntemlerle olumlu mesajlar aramak ve onlara tutunmak, Kürt hareketine sadece patinaj yaptırmamakta; güç, kan ve nitelik yitimine uğratmaktadır. Kürt halkının ne sahte tokalaşmalara ne de koltuk değneklerine ihtiyacı vardır; '84 sonrasında ödediği bedellerle, kendi ayakları üzerinde durabileceğini göstermiştir. Bugün doğru önderliğin ölçütü, bu ayaklara zaferin yolunu göstermektir.

Kürt sorununda önderlik yanlısının en çok dikkat çeken yanı subjektivizmdir. Subjektivizm zemininde ise pragmatizm kolaylıkla boy verir. Tutarlı bir çizgi izlememek; mevcut tabloyu bir bütün olarak okumak yerine, içinden cimbızlama yöntemiyle örnekler seçip ortamı/gidişatı olumlu göstermek; subjektivizmin ve dolayısıyla pragmatizmin sonucudur.

Sedat Yurttaş, "Giyadi bin keviran de naminin" Kürt atasözünü anımsatıyor. Doğrudur; "otlar taşların dibinde kalmaz"; ama, bilmek durumundadır ki Kürtler ot, devlet de taş değildir. Kendi halinde büyüyen ot, kıpırtısız duran taş tarafından engellenemez. Ama uysal, başkaldırı dışında her şeyi deneyen bir ot, mümkün olan tüm baskı, aldatma ve hile yöntemlerini elden bırakmayan bir taşın dibinden kurtulamaz. Yani Kürtlerin mevcut teslimiyet ve edilgenliği meşrulaştırmak için atasözü alıntılama edebiyatına değil, gerçekliği öne çıkaran bir bilimselliğe ve değişim için başkaldırı ruhuna ihtiyacı vardır.

Devletin Kürt sorununa kafa yorması, Barzani ile ve hatta Öcalan ile görüşmesi de yeni değildir. Önemli olan ne için arayışa girildiği ve Kürt zemininde etkili öznelerle ne için görüşüldüğüdür. Kürt önderlikler artık, halk tarafından ender görülecek biçimde desteklendiklerini, bunun politik arenada veya düşmanla görüşmede etkili, kendinden emin, tuttuğunu koparan bir

duruş gerektirdiğini anlamak/kabul etmek zorundadır. Bir dönem iddia edildiği gibi, sınıfsal zeminde süren çatışma, devrimcilerin yöntem üretme eksikliği sebebiyle değil, çelişkinin uzlaşmazlığı sebebiyledir. Bu bağlamda, "önderliğin çare üretmedeki yeteneği sebebiyle çatışmanın gereksizliği" fikri, fiilen iflas etmiştir. Emperyalizme veya işbirlikçi faşist rejimlere; jestleşme, uzlaşma yoluyla geri adım attırmak olası değildir; onları kullanmak fikriyle hareket edildiğinde bile, kullanılır duruma düşüldüğü, defalarca pratik olarak kanıtlanmıştır.

Faşist bir rejim, ne Barzani'yle ne de Öcalan'la Kürt halkının yararına görüşmez. MİT'in Abdullah Öcalan'ın fikirlerinden yararlanma eğilimi, Kürt halkını zapt-u rapt altına alma amacı içindir. Bu kulvarda oynamak, MİT'e malzeme olmak, Kürt halkının ödediği bunca bedelden sonra çok ağır bir sonuçtur; Kürt halkı bunu hakketmiyor; hele ki bu adımların bile Kürt halkının yararına olduğunu telkin etmek, onurluca değildir.

SINIFLAR MÜCADELESİ SINIFSAZ BİLİNÇ VE KİMLİKTE TUTARLILIK GEREKİRİR

"Komünistler, görüş ve niyetlerini gizlemeyi reddederler. Amaçlarına ancak bugüne kadar ki tüm toplumsal düzenin zorla yıkılmasıyla ulaşabileceklerini açıklıkla bildirirler. Varsın egemen sınıflar bir komünist devrim ürküntüsüyle tir tir titresinler." (Komünist Parti Manifestosu, s:88)

Sınıf düşmanları ile mücadeleyi sınıfsal zeminde sürdürmemenin veya çelişmeyi yok sayıp uzlaşmayı öne çıkarmanın bir hareketi ne hale getirdiğini en sıcak örnek olarak PKK'de gördük. Sınıf düşmanlarında (emperyalizm, faşizm veya işbirlikçiler dahil) olumluluk aramak, onlara öykünmek; sol adına, devrimcilik adına hareket edenlerin işini kolaylaştırmaz; olsa olsa, özünü yitirmesine ve giderek karşıtına benzemesine sebep olur.

Bir süredir rastladığımız uzlaşma atraksiyonlarından biri de Devlet Bahçeli'ye övgüdür. En iyi ihtimalle, devletin en sivri, en uzlaşmaz şahsiyetlerinden biri olarak görüldüğü için, ağzından çıkan "sivriligi azaltılmış her cümle", her öneri veya Diyarbakır'a gitmiş olması gibi alışılmışın dışındaki her adım, **övgü** ve **alkış** sebebi oluyor. Anımsanacak olursa, **Cem Karaca** Türkiye'ye gelip sistemle barıştıktan ve geçmişine sünger çektikten sonra, Devlet Bah-

çeli'nin devlet adamlığına yaptığı övgü ile gündeme girmişti. Son günlerde de, özellikle Ağca vesilesiyle "ülkücü" taraftarlarına ettiği eleştirel laflar, Bahçeli'yi tekrar kıymete bindirdi. Bülent Forta, Can Dündar, vb. "solcu"lardan hızla takdir aldı. Gerçekte ise bilindir ki Hitler dahil, en olumsuz karakterlerin dahi, ağzından "olumlu laflar" işitmek mümkündür. Bu laflar, ancak sınıfsal bakış perspektifini yitirmiş (veya hiç kazanmamış) "solcu"ları etkiler. Örneğin CHP'lilerin bu denli uzlaşma meraklısı ve şekilsiz olmalarının sebebi budur.

Bir bakıyorsunuz AKPM (Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi); komünizmi faşizmle özdeş tutan bir tasarıyla saldırıya geçmiş. Bu tür saldırılar, emperyalistler için tabii ki adettendir. Burada asıl sorun, böylesi adımları adeta destekler gibi savunmaya geçen veya solu/sosyalizmi yargılayan yazıları böyle bir tartışma zemininde gündeme getirme ihtiyacı duymaktır. Örneğin Birgün Gazetesi yazarı ve Kristal-İş sendikası uzmanı Aziz Çelik, Nazizm ile komünizmin eşitlenmesini "biraz abartılı" bulsa da, yazısında "sol, reel sosyalizm veya komünizm adına işlenen insan hakları ihlalleriyle ve suçlarıyla hesaplaşılmalıdır." demeyi ihmal etmiyor. Can

Dündar da Devlet Bahçeli'yi övdüğü yazısında "madalyonun solunda da bir vicdan muhasabesine" ihtiyaç olduğunu vurguluyor. Devrimcilerin, komünistlerin bu konudaki açıklığı da samimiyeti de biliniyor. Gerçektiğinde çuvaldızı kendilerine batırmaktan da çekinmezler. Ancak mesele bu değil. **Mesele, sınıfsal uzlaşmazlığın en çıkmaz noktasında bile tokalaşmaya hazır olmak ve dolayısıyla elini faşizme kaptırmaktır.**

Linç olaylarında da benzer bir yorum/değerlendirme sorunu yaşandı. Elbette ki linç olaylarına katılan herkes MHP'li, faşist, vb. değildi. Buna biz de değindik. Lümpenleşmiş, kolay saldırtılır bir kitleden söz ettik. Ama bu, sosyolojik araştırmalar adı altında, olaylardaki temel unsuru gizlemeye sebep olmamalıdır.

İrkçi-faşist grupların çeşitli illerde başvurduğu saldırı-linç hamlelerinin sosyolojisi araştırılacaksa; bugüne kadar ki benzer pratikler, eğitim müfredatı, iktidarın kamuoyu oluşturma araçları ve sonuçta "kırmızı çizgiler" incelenmelidir. Böyle bir inceleme, gelişmelerin kaynağının iktidar/devlet olduğunu ortaya koyacaktır.

Türkiye'deki milliyetçi akım, tüm Türklük edebiyatına rağmen emperyalizmle işbirliği halinde gelişmiş bir harekettir. Nitekim Hitler faşizminin gelişimi döneminde desteklenen İrkçi-Turancılığın, Nazilerin yenilgisi sonrasında yargı önüne çıkarılması bir tesadüf değildir. Yine 1955'in 6-7 Eylülünde özellikle Rumları boy hedefi yapan ırkçı saldırıların aynı tarihsel döneme rast gelen Türk dış politikasındaki Kıbrıs yönelimi ile doğrudan bir ilintisi vardır.

1970'li yıllarda devrimci kibarış karşısında beslenip yönlendirilen ve MC ile hükümete taşınan sivil faşist hareketin büyüdüğü oran-

Bu bağlamda son bayraklı yönelimin, ırkçı galeyanların da kendiliğinden veya "halkın hassasiyeti" olmadığını görmek için çok derinlikli tahlillere ihtiyaç yoktur.

Bugün bir taraftan vatan, millet, bayrak edebiyatı yapanlar; İncirlik'in ABD'nin lojistik üssü olmasını, resmi kanallarla destekler, sivil kanallarıyla sessiz kalırken; gerçek yüzlerini, onurdan hassasiyetten ne anladıklarını ortaya koymuş olmaktadır.

da; bir Maraş, bir Çorum katliamı ürettiği de bilinmektedir.

Bu bağlamda son bayraklı yönelimin, ırkçı galeyanların da kendiliğinden veya "halkın hassasiyeti" olmadığını görmek için çok derinlikli tahlillere ihtiyaç yoktur.

Bugün bir taraftan vatan, millet, bayrak edebiyatı yapanlar; İncirlik'in ABD'nin lojistik üssü olmasını, resmi kanallarla destekler, sivil kanallarıyla sessiz kalırken; gerçek yüzlerini, onurdan hassasiyetten ne anladıklarını ortaya koymuş olmaktadır.

Yani mesele bir Devlet Bahçeli meselesi değil. Ve inanıyoruz ki bu arkadaşlar (Dündar, Forta) iyi bir şeye vesile olduklarını varsayarak, bu tartışmayı başlatmışlardır. Ancak sorun tam da burada başlıyor zaten. Bu öyle bir iyilik ki, NATO'ya, CIA'ya dek uzanan özel harp içerikli organizasyonlarla devrimcilerin aktivitelerini aynı potada tartıştırmayı, eşitlik oyunu oynamayı içeriyor. Yani böyle bir süreçte bir **aklanma** olacaksa bu, bütünüyle emperyalizm yönlendirmeli devlet suçlarının aklanmasına hizmet edecektir. **Bundan olsa olsa, bir burjuva demokrasi, devletin bekası beklentisiyle, mutlu olabilir.** Amacımız polemik olmadığı için, bir de, "böyle bir hesaplaşma olacaksa dahi, bunun çağrısını yapmak C. Dündar veya B.Forta'ya mı düşer?" tartışmasına girmeyeceğiz. Özellikle Forta nezdinde ortaya çıkan bu **sınıfsal bilince göre biçimlenmeyen** tercihlerin, yöntem yanlışlarının kaynağına kafa yormak, örgütsüzlüğün yarattığı sonuçları somut biçimde görmek açısından yararlı/öğretici olacaktır.

Unutulmamalıdır ki "faşizmin yüzü her zaman çirkindir.(...) Faşizm üstü-başı kan kokan bir suç rejimidir." (Devrimci Hareket)

Ve yine unutulmamalıdır ki, güzellik, kendini hiçbir nedenle, çirkinlikle aynı kulvara girerek test etme, kanıtlama ihtiyacı duymaz.

Dünyada faşizmin, sömürü ve zulmün müsebbibi; katliamların sorumlusu emperyalistler, komünizmi yargılayamaz.

AKPM'nin tavrının, Avrupalı emperyalistlerden **demokrasi** bekleyenler için öğretici olmasını umut ediyoruz.

KOMÜNİSTLER İNSANLIĞIN UMUDU OLDU, OLMAYA DEVAM EDİYOR, DEVAM EDECEK!..

İktidarlarını korumak, sağlamlaştırmak için geçmişi çarpıtmak, karartmak en bilinen emperyalist yöntemlerdendir. Bu yönlü girişimler kendi geleceklerine dair duydukları korkunun büyümesiyle birlikte artar. Avrupa Konseyi Parlamenterler Asamblesi'nin 25 Ocak tarihli toplantısında ele alınacak "Komünizmin suçlarını kınama tasarısı" bir yandan Avrupa egemenlerinin iktidarları için duydukları böylesi bir korkuyu ifade ediyor. Söz konusu önerenin sahibi İsveçli parlamenterin belirttikleri bunu başka hiçbir söze gerek bırakmayacak bir açıklıkla ortaya koyuyor:

"Bugüne kadar Naziler mahkum edildi, ama komünistler hiç aynı düzeyde mahkum edilmedi. Bugün bunu yapmak önemli, çünkü Avrupa'nın bazı ülkelerinde komünist döneme bir nostalji var. Yani genç nesiller komünizme özlem duyuyor. Bu durum, komünistlerin yeniden iktidarı almaları riskini doğuruyor. Bu tasarı buna bir set çekeceği gibi, hala komünist rejimle yönetilen Küba, Kuzey Kore, Vietnam, Çin gibi ülkelerdeki muhalefete de uluslararası bir destek sunacaktır."

Diğer yandan bu tasarı Avrupa demokrasilerinin sınır çizgilerini de belirgin bir biçimde gözler önüne seriyor. **İktidarlarına yönelik gerçek bir tehlikenin ufukta görünmesi, bu demokrasilerin özde birer burjuva diktatörlüğü olduğu gerçeğini ortaya koyan uygulamalarını açığa çıkarmaktadır.** Emekçi muhalefetinin büyümesi ve sosyalist talepler etrafında kendini ifade etmeye başlamasıyla birlikte burjuva demokratik çizginin sınırları çok daha açık olarak görülecektir. Avrupa sermayesi, bugün kendini örgütlü olarak ortaya koyamasa da gelecekte büyük bir yıkımı yaratabilecek derinlerdeki enerji birikimini görmektedir. Ve bu birikimin ancak sosyalizm değirmeninde kendisini yıkacak gerçek bir güce dönüşebileceğini de çok iyi bilmektedir.

Sömürgecilik dönemi ve sonrasında dünyanın dört bir yanında kan ve gözyaşı dağları oluşturan bir sistemin sahipleri, bugün ağababalarının Avrupa'nın pek çok ülkesinde dünyanın dört bir yanından uçaklarla kaçırdığı insanları tıkdığı işkencehaneler, toplama kampları kurmasına karşı sessiz kalmaktadır. Ama söz konusu unsurlar, icraatlarına komünistleri öldürmekle başlayan ve milyonlarca insanı gaz odalarında katleden Nazilerle, dünyayı bu beladan kurtarma mücadelesinde kahramanca savaşarak ölen milyonlarca komünisti aynı kefeye koymaya çalışmaktadır.

Kuşkusuz sol güçlerin dağınık ve güçsüz oldukları bu momenti, böylesi bir tarih çarpıtmasını onaylatmak için fırsat biliyorlar. Belki de başaracaklar. Ama yazdıkları "tarih" güneşin altındaki buzdan bir tablet olacak. **Spartaküs'ü adi bir çapulçu olarak göstermeye çalışanların "başarısı"dır onları bekleyen olsa olsa.**

Gerçekleşirse tarihin çöp sepetinde yeri şimdiden hazır bu girişimin ardındaki mantığı teşhir etme ve mahkum etme çabası ertelenemez bir görevdir tüm devrimciler için.

KOMÜNİZM İNSANLIĞIN GELECEĞİDİR!

KOMÜNİSTLER İNSANLIĞIN UMUDUDUR!

22 Ocak 2006

TURKEY
INFORMATION

KÖTÜ GİDİŞE RAĞMEN EKONOMİNİN KENDİLİĞİNDEN ÇÖKMESİ BEKLENMEMELİDİR

Türkiye'de kriz potansiyelini bağrında taşıyarak varlık gösteren ekonomi, gerçekte sürekli kan kaybederek ve dayanma kaynaklarını yitirerek bir çöküşe doğru sürüklediği halde, bu durum kimi yapay müdahalelerle geciktirilmekte ve gerçekliği yansıtmayan sayısal verilerle tepkiler yumuşatılmakta, yanıltıcı bir yönlendirme yapılmaktadır. İşte ekonominin büyüdüğünü, ihracatın arttığını, enflasyonun düştüğünü gösteren rakamlar, bu türden hesaplamalardır. Biz bu konuya 15. sayımızda ayrıntılı biçimde değinmiştik. Ancak, güncelliği itibarıyla bir kez daha değinmenin; konuyu sohbet/sesli düşünme tarzında ele almanın yararlı olacağını düşündük.

SORU: Türkiye'de iktisadi yaşama dair rakamlar bir süredir büyüme yönünde bir artışı işaret ediyor. Ekonomide gözlenen bu büyümenin gerçek niteliği nedir? Bir ülke ekonomisinde kötüye gidişe rağmen büyüme mümkün müdür?

YANIT: Bilindiği gibi Türkiye'de 2001-2002 yıllarında, bankacılık sisteminde yaşanan çöküşten kaynaklanan ekonomik durgunluk, çöküş ve gerileme bazı sektörlerde %38'ler boyutuna ulaştı. Ancak daha sonrasında, özellikle ABD ve IMF'nin AKP'ye olağanın çok ötesinde sağlamış olduğu siyasal desteklerle bu sorun yavaş yavaş aşıldı; ekonomide bir büyüme, bir canlanma gözlemlendi. Ancak bu, çöküş sonrası bir büyümedir. Ekonomi henüz 2001-2002'deki çöküş öncesi performansı yakalayabilmiş değildir. Ve ortalama iç borç stoku her yıl 1 milyar dolar artmaktadır. Bu süreçte uygulanan ekonomi modelinin en çarpıcı özelliği, tüketimi kısımak ve varolan kaynakların tümüyle dışarıya ihraç edilmesini sağlamaktır. Tabii bu, rekabet edebilme koşuluyla mümkündür. Bu koşul da ancak sigorta prim-

leri yatırılmayarak, sigortasız işçi çalıştırarak, vergileri asgariye düşürerek ya da hiç ödemeyerek sağlanabildi.

Bugün ihracat, aşırı değerlenmiş Türk Lirası'na bağlı olarak bir anlamda bıçak sırtında, çok küçük kar hadleriyle varlık sürdürüyor. Bu süreçte asıl karlı çıkan, vergi kolaylıkları sebebiyle, uluslararası büyük tekeller oluyor.

Büyüme ve ihracat rakamlarının yükseldiği son iki yılın bir diğer özelliği, söz konusu rakamlara asıl olarak otomobil ve beyaz eşya sektörünün etki etmiş olmasıdır.

DTÖ kararları, AB standartları çerçevesinde biçimlenen gümrük yasaları, ithalatın önündeki engellerin kaldırılması, teşvik adı altında ihracat oranında vergisiz ithalat izni verilmesi, vb. nedenlerle ithal otomobillerin pazar payı "yerli" olanları geride bıraktı.

Aynı şekilde ihracat da bir başka gerçeğe işaret ediyordu. Türkiye'de üretim yapan FIAT, RENAULT, FORD gibi otomobil tekelleri eskiden İtalya, Fransa, Almanya'daki merkezlerinde üretilen modelleri burada iç pazar için üretiliyordu. Bugün ise artık, otomobil devleri, çeşitli ülkelere yayılmış fabrikalarında bir çeşit görev dağılımı yapıp, her fabrikada bir iki model üretiliyor ve bunu dünyaya dağıtıyor. Artık önlerinde gümrük, mevzuat, yasal sınırlama biçiminde engeller kalmamıştır.

Yine eski uygulamada, Türkiye'de faaliyet gösteren yabancı şirketlerin kazançlarının %40'ını burada bırakma, yatırım yapma zorunluluğu vardı. Reform, uyum süreci, yeniden yapılanma adı altında yapılan uluslararası anlaşmalar sonucunda, bu zorunluluk da ortadan kalktı. Ve bugün artık yabancı sermaye, tercihi bağlı olarak, kazancının bütünü, hiçbir yatırım yapmadan götür-

bilme hakkına sahiptir.

Sonuçta, otomobil tekelleri bir modeli merkezi olarak burada üretip bütün dünyaya dağıtırken, **bu ihracat Türkiye'nin gözüküyor.** Gerçekte ise örneğin 2 milyar 218 milyon dolar ile "Türkiye ihracat şampiyonu" olan ve yüzde yüz yabancı sermayeden oluşan Toyota Otomotiv A.Ş'nin, Türkiye'den ihracat yapıyor olmasının ekonomiye hemen hiçbir katkısı yoktur. Genelde 2 milyar doların üzerinde ihracat yapan firmaların (Ford otomotiv, Vestel Dış Tic. A.Ş., vb.) ortak özelliği bileşimdeki yabancı sermaye oranının yüksekliğidir. Demek ki mesele, kağıt üstünde gayri safi milli hasıla hesapları yapmaktan, ihracat kalemlerindeki büyümeden ibaret değildir.

İşte otomobil ihracatçılarının çok büyük karlar elde ettiği bu sürecin sonunda, o sektörde reel ücretler düşmüş ve işçi sayısını azaltma, zorunlu izin gibi adımların atılmaya başlandığı gözlenmiştir. Bu sektörde dahi, stok artışı, üretimi yüzde elli düşürme eğilimi, vb. belirdiğine göre; bu, diğer sektörlerde daha ciddi bir gerilemenin ve sonuçta krizin habercisidir.

Yukarıdaki örneklere tekstil sektörü de eklenebilir. Anadolu'ya yayılmış fabrikalarda çok düşük ücretlerle üretim yapılarak ihracat bir biçimde ayakta tutulabiliyor.

Tabii bütün bunların yanında ihracat kalemini asıl büyüten, ithalattaki büyümedir. Daha önce de belirttiğimiz gibi "Türkiye'de ihracat, sanayi üretiminden kaynaklanıyor; sanayi ise, en büyük ithalatçı durumunda. Daha çok imalat sanayiinde kullanılan ara ve hammaddeler ithal edilmekte ve çok basit işlemlerle ihraç edilebilecek hale getirilmektedir."

SORU: Bu süreçte Türkiye'ye yabancı sermayenin de ilgisinin art-

tığı gözleniyor; bunun nedeni nedir?

YANIT: Bankalar dahil pek çok sektörde yabancı sermaye ağırlığının giderek arttığı doğrudur. Bunun IMF dayatmalarından özelleştirmelere ve rekabet sonucu zorunlu devirlere kadar çeşitli nedenleri vardır. Çok büyük kaynaklarla oluşturulmuş fabrikalar özelleştirme kapsamında çok ucuza el değiştirdi. Bu şekilde, büyük bir üretim çeşitliliği olan Anadolu'daki ekonomi giderek az sayıdaki ürünü üreten bir yapıya dönüşmeye başladı. Öyle bir "yabancı"laşma süreci yaşandı ki pek çok firma, yabancı ortak bulamadan ya da yabancı bir ortağın gölgesine sığınmadan ayakta kalamaz hale geldi. Tabii bu durum kamuoyuna, yabancı ortak olarak dünyaya açılma demagojisi ile yansıtıldı. Gerçekte ise söz konusu firmalar, ayakta durma şansları kalmadığı için, uluslararası bir tekelin parçası haline gelmeyi veya onun için fason üretim yapan bir firma olmayı kabulendiler.

Sözünü ettiğimiz yabancı sermayenin bir özelliği de, yatırım yaparak değil üretim araçlarının mülkiyetini satın alarak Türkiye'ye girmiş olmasıdır. Sıcak paranın bu biçimde veya tahvil, vb. için girmiş olması, ekonomiyi 2002'ye oranla canlandırırsa da bu, ekonomide sağlıklı bir gidişe işaret değildir.

SORU: Rakamların ve yüzde oranlarının yanıltma amaçlı olarak da kullanıldığı, bankaların sanki bedava kredi veriyor intibasını yarattığı bu koşullarda, uluslararası sıcak sermayenin Türkiye'de elde ettiği avantajlar nedir?

YANIT: Türkiye'ye giren sıcak paranın ticareti finanse etmek, devlet tahviline yönelmek, peşkeş çekilen işletme ve kaynakların mülkiyetini devralmak gibi pek çok kar alanı vardır. Örneğin iç borçlanmadaki faiz oranlarının gerçek değerlerinin hala %18-19'lar civarında olması, iddia edildiğinin aksine yüksektir ve bu durum, spekülasyon için uygun bir zemin yaratmaktadır. Enflasyonu hesaba katsak dahi bu, dolar bazında yıllık en az %13-14'lük bir faiz anlamına geliyor ki bunun için uluslararası sıcak sermaye her türlü riski göze alarak gelir.

SORU: Bu durumu Mortgage sistemiyle veya araba ve ev kredisi

Mortgage denilen konut kredi sistemi ile bankalar içeriye muazzam boyutlarda para pompalayacaktır. Çünkü bu sistemde bankanın hiçbir kaybı yoktur. Olsa olsa, kredi kullanarak ev sahibi olmaya çalışan halk kesimleri, evi de ellerindeki sınırlı birikimleri de kaybedeceklerdir. Ama bir bütün halinde ülke ekonomisini tehdit etmesi tabii ki mümkündür. Örneğin bugün Amerikan ekonomisi bu uygulamanın sancılarını çekmektedir. Son 10 yılda muazzam boyutlara varan ve ekonomide bir canlanma görüntüsü veren krediler geri dönmeye başladı. Bankalar, faiz süresini uzatarak ve yeniden kredi vererek bu durumu aşmaya çalışıyor; ancak bu, tehdidin sadece ertelenmesi anlamına geliyor.

ile ilişkilendirerek açmanız mümkün mü?

YANIT: Mortgage denilen konut kredi sistemi ile bankalar içeriye muazzam boyutlarda para pompalayacaktır. Çünkü bu sistemde bankanın hiçbir kaybı yoktur. Olsa olsa, kredi kullanarak ev sahibi olmaya çalışan halk kesimleri, evi de ellerindeki sınırlı birikimleri de kaybedeceklerdir. Ama bir bütün halinde ülke ekonomisini tehdit etmesi tabii ki mümkündür. Örneğin bugün Amerikan ekonomisi bu uygulamanın sancılarını çekmektedir. Son 10 yılda muazzam boyutlara varan ve ekonomide bir canlanma görüntüsü veren krediler geri dönmeye başladı. Bankalar, faiz süresini uzatarak ve yeniden kredi vererek bu durumu aşmaya çalışıyor; ancak bu, tehdidin sadece ertelenmesi anlamına geliyor.

Bankacılık sisteminde konut kredilerinin, diğer kredilere oranla belirli bir limiti geçmemesi gerekiyor. Ancak bugün uygulanmakta olan oran sanıldığından da yüksektir. Bir örnek üzerinden açıklayalım. Hollanda'da bir kişi, Türkiye'den ev almak üzere Euro talep ettiğinde bunu %3 yıllık faizle alabiliyor. Ancak aynı banka bu krediyi Türkiye'de verdiğinde döviz bazında aylık %1 bileşik faizle yıllık %15'i buluyor. Döviz bazında enflasyonu düşüldüğünde yine %13 gibi büyük bir rakam kalıyor. Tekrar edersek, ya-

bancı bir banka kendi ülkesinde kredi verdiğinde %3 faiz alırken Türkiye'de %13 faiz alıyor. Bu oran çok yüksektir. Güvencenin, garantinin artması oranında faizin düştüğü bilinir. Çin, Amerika'daki devlet tahvillerini %1.25'ten alıyor ve yaklaşık 200 milyar dolarlık ticaret fazlasını orada tutuyor. Amerikan ekonomisinin bir gece ansızın batmayacağı düşünülürse, bu bir güvence olarak görülüyor. Ancak, dünyada riskli yerlerde bile faizler %3-3,5 civarında seyrederken Türkiye'deki rakamlar çok yüksek kalıyor.

Türkiye'de Mortgage dahil, yönlendirmenin IMF üzerinden uluslararası sermaye tarafından yapıldığı biliniyor. Türkiye'de bankacılık sektöründe giderek daha çok yer edinen yabancı sermaye, sözünü ettiğimiz oranda kredi verecek ve büyük olasılıkla, "cazip" diye sunulan sistem, öncelikle, kredi borçlanmasına girecek ev sahibi olmayı düşleyen emekçileri vuracaktır.

SORU: Yukarıda IMF'nin AKP'ye olağanın ötesinde destek sunduğundan söz ettiniz; bunu biraz açar mısınız?

YANIT: Türkiye'ye yılda 40-50 milyar dolarlık sıcak para girişi oluyor. Bu, çok büyük bir orandır. Sağlıklı bir ekonomide buna tahammül edilmesi mümkün değildir. Ancak, mevcut AKP iktidarından Dünya Bankası'nın, IMF'nin ve uluslara-

rası emperyalist kuruluşların beklentilerinin çok büyük olması nedeniyle, tüm olumsuzluklara rağmen ekonomik yapı başarılıymış gibi sunuluyor. Ancak bunun uzun süre devam etmesi mümkün değildir. Örneğin, ülkenin 2005 ve 2006'da ödemesi gereken bütün dış borçlar, IMF ile yapılan anlaşmalarla 2007'nin ikinci yarısı ve 2008'e sarkıtıldı. Zaten o yıllarda da Türkiye'nin her yıl için ödemesi gereken 25 milyar dolarlık bir dış borcu vardı. Buna faiziyle birlikte 2005-2006'da ödemesi gereken miktar da yansıtılınca bu rakam 2007 ve 2008 için yaklaşık 45-50'şer milyar doları buluyor. Her yıl artan iç ve dış borç doğal ödemeleri ile beraber bu rakamlar bir ülke ekonomisinin altından kalkabileceği rakamlar olmaktan çıkıyor. İşte bu basınç altındaki ekonominin çöküşünü erteleyen IMF'dir. Emperyalist tekellerin, başından beri destek verdiği AKP, bu destek oranında kredi, vb. koltuk değnekleriyle ayakta tutuluyor, iktidardaki ömrü uzatılıyor.

AKP'nin özellikle MHP ile taban benzerliği, konjonktüre ve MHP'nin ataklarına göre ciddi bir oy kaymasını beraberinde getirebilir. AKP'den hala yarar uman tekeller de bu gerçekliğin bilincindedir ve hamlelerini ona göre yapmaktadır.

SORU: Görünen o ki AB ile yasal çerçevedeki uyumluluk, öncelikle tarım kesiminde başlatılacak. Tarımda AB standartlarından söz ediliyor. Nedir AB standartları; Türkiye tarımını neler bekliyor?

YANIT: Türkiye'de tarımın AB standartlarına uydurulmasının tam bir yıkım anlamına geleceğini daha önce çeşitli vesilelerle vurgulamıştık. Tarımda AB standardı, öncelikle, tarımda çalışan nüfusun %5'lere kadar çekilmesi demektir. İngiltere'deki oran bu civardadır. Fransa ve Almanya'da ise biraz daha fazladır. Tarım konusunda İngiltere ile Fransa arasındaki tartışmanın da sebebi budur. Fransa, nüfusun %5'e çekilmesi için ek ödeme talep ediyor. İngiltere ise buna katılmak istemiyor.

Türkiye'de bu oran, istatistiklere göre %27, gerçekte ise %37 civarındadır. Çünkü bir kısım nüfus, kentlerde yaşıyor da olsa, toprakla bağını koparmamış, bir ayağı kentte bir ayağı köyde konumundadır. İşte burada akla gelen soru, tarım kesimi-

mindeki nüfusun azaltılmasının mekânizmasının nasıl olacağıdır. İşin bu boyutunun yeterince tartışılmadığı/sorgulanmadığı kanaatindeyiz.

Çeşitli uygulamalarla giderek hızlanan süreç, Türkiye'de tarım alanında nüfus azaltma yolunun, köylünün elindeki araziye "değer fiyatıyla" alarak, yani kapitalistleşmenin "bildik" yöntemini uygulayarak olmaya çağını gösteriyor. Aksine, tarımsal işletme birliğini adım adım, kapitalist işleyiş çerçevesinde geliştirmek yerine, Türkiye'de yapılacak olan, bir süreci bıçakla keser gibi bitirmektir. Buna göre, ihracat yapılmayacak, köylüden devlet alımı gerçekleştirilecek, köylü de yok pahasına satma olasılığı karşısında üretmekten vazgeçecektir. Örneğin toprağın en verimli olduğu bölgelerden biri olan Manyas'ta köylü; domates, buğday, vb. ürünlerin, ekim sırasında yapılan masrafı karşılamadığı düşüncesiyle ekim yapmaktan vazgeçmiş durumda. Manyas'ta dahi çiftçi bunu düşünüyorsa, dağlık arazide, çok daha elverişsiz koşullarda tarım yapan köylünün ayakta durabilme şansı hiç yok demektir. Bu durum kırsal kesimde insanların hızla yaşam alanlarını terk edip kentlere gitmesini beraberinde getirecektir. Ve sonuçta yokluk ve yoksulluğu olduğu kadar, muhalif tepkiyi de büyütecektir. İşte bu durum, bir önceki sorunuza dönersek, 2006 sonlarının siyasal iktidar için çok zor geçeceğini gösteriyor. Kaldı ki tarım, sorunlardan sadece biridir. Sosyal Güvenlik Yasası en gerici biçimde çıkarılmak istenmektedir. Kıbrıs sorunu, Kürt sorunu, Ermeni sorunu hükümetin etkisinden kendini sıyrabileceği sorunlar değildir. **Özellikle Sosyal Güvenlik konusu, hükümetin geleceğini tayin edecek niteliktedir.** Anımsanacak olursa, Fransa'da da olayların çıkışının en etkili nedeni sosyal güvenlik sisteminin çöküşüydü. İşte Türkiye'de de bu yasa sebebiyle oluşabilecek ve kırsal alandaki radikalleşmeyle de örtüşecek olan tepki ciddiye/dikkate alınmalıdır. IMF de AKP de bunun bilincindedir. **AKP'nin bu yıl buğday fiyatlarını yüksek tutması ve IMF'nin buna göz yumması da muhtemel bir erken seçim için yapılmış bir yatırımdır.**

SORU: Yabancı sermayenin

Türkiye'ye yatırım için değil spekülasyon için giriyor olması, ekonomi açısından ne tür gelişmelerin habercisidir?

YANIT: Yukarıda da belirttiğimiz gibi bankalar örneğin Mortgage kapsamında, konut kredisini finanse etmek üzere Türkiye'ye taze para getirecek. Ve bu şekilde, ekonominin geleceği satın alınarak kriz bir ölçüde geciktirilmiş olacaktır. AB sürecini cazip gösteren faktörlerden biri de budur. Benzer bir süreç Yunanistan'da da yaşandı. Uygun kredi koşulları sebebiyle Avrupa sermayesi büyük bir istahla girdi ve konut fiyatları 6 katına çıktı. Ancak, bu veya benzer nedenlerle giren sıcak para, herhangi bir siyasi istikrarsızlık durumunda ters yönde akmaya başlar ve ertelenmiş kriz patlak verebilir. Tabii bu, **çökmenin kendiliğinden olacağı** anlamına gelmez. Örneğin bugün yapıldığı gibi ülke adeta bir bütün halinde pazarlanarak mevcut tüm değerleri, fabrikaları, gayrimenkulleri, bütün enerji alanları, KİT'ler, sanayi tesisleri, vb. satılarak ekonomi birkaç yıl daha ayakta kalabilir. İşte böyle bir sürecin sonunda mülkiyet ilişkisinde ciddi bir değişim yaşanır; orta ve küçük mülkiyet büyük oranda yok olur. Ancak ekonomideki tüm ters gidişlere rağmen, onu asıl çökertecek olan, söz konusu ekonomi politikalarından uzun ve kısa vadede zarar göreceği olan kesimlerin örgütlü müdahalesidir.

Kimi ekonomi yazarlarının, köşelerinde ülke ekonomisine sık sık ömür biçtikleri görülür. Bu, süreci salt **ekonomik parametrelerle** ölçmek anlamında eksik bir yaklaşımdır. Doğrudur, ekonomi bugün keskin sınırlar içindedir; hareket alanı daralmış, seçenekleri azalmıştır. Bu, diğer bir ifadeyle, emperyalist tekellerin dayatmasına karşılık farklı bir seçenek ortaya koyamamak anlamında bir daralmadır. Ne hükümetin ne de Türkiyeli tekellerin, emperyalist tekellerin dayatmalarını reddetme şansının olmadığı bu koşullarda, süreç kendiliğinden tıkanmaz. Bunun için örgütlü bir müdahale şarttır. Bu, toplumsal muhalefetin ne denli acil ve zorunlu bir ihtiyaç olduğunun da göstergesidir. Bu alanda zaman aleyhte işlemektedir. Gecikme, kayıpları ve dolayısıyla ödenecek bedelleri büyütecektir.

"KUŞ GRİBİ" NİN İNSANA ETKİSİ ÖNLENEBİLİR HALKIMIZIN ÇEKTİĞİ SIKINTILAR; HASTALIK VE ÖLÜMLER KADER DEĞİLDİR

Devrimci Hareket'in

19 Ocak 2006 Tarihinde Yaptığı Açıklama

Hesaplarının, kaygı ve hedeflerinin eksenine azami katkı koyan kapitalizmin, anayurdunda veya çarpık olanı dahil hiçbir biçiminde insanın gözetildiği görülmemiştir. Politik ve ticari hesaplar, doğrudan veya dolaylı biçimde her dönem ve her coğrafyada kapitalizmin gereklerine uygun biçimlenmiş ve sonuçta egemen güçlerin refahını ve kalıcılığını beslemiştir.

Salgın hastalık, depresyon, vb. gelişmeler bir oranda insan kontrolünü aştığı için, sebep oldukları kayıplar, genellikle **kader** olarak yansıtılarak geçiştirilmek istenir. Gerçekte ise, depreme sebep olan iktidarlar değilse de, depremlerin insanı vurmasına sebep olan (önlem almayan) iktidarlardır. Aynı türden depremin benzer coğrafi koşullarda çok farklı zayıflık sonuçları vermesi, yapılan hazırlık ve önlem oranı ile ilintilidir. Bunca depreme, kayıp ve yıkıma rağmen, örneğin, İstanbul için deprem önlemini ceset torbası depolama olarak anlayan bir iktidarın, "Kuş gribi" karşısında insanı gözetilen ve sorunu hızla kontrol altına alan önlemler alması beklenemezdi.

Sağlık Emekçileri Sendikası (SES) Genel Başkanı **Köksal Aydın** uyarıyor: "*Vak'a sayısında bir artış bekliyoruz. Buna salgın demek için daha ne olması gerektiğini soruyoruz. Kamboçya ve Endonezya gibi ülkeler de benzer bir durumla karşı karşıya. Onlar salgın diyor da Türkiye neden demiyor? Olaya salgın dense hem yerel hem ülke düzeyinde karantina uygulanacaktı. Birçok özel ve tüzel kişilere ait tesise el konulup bunlar sağlık birimlerine dönüştürülebi-*

cek, tam bir Pandemi programı uygulanabilecekti. Dünya Sağlık Örgütü olayı çok ciddiye alıyor. Ancak başta Sağlık Bakanlığı olmak üzere AKP Hükümetini ve ilgili kurumları aynı ciddiyette görmüyoruz. Hala bilimsel gerçeklerle yüzleşememe ve sorumsuzluk örneği bir tavır içindeler."

Bu türden uyarıların iktidarlarca genellikle dikkate alınmadığı ülkemizde, yıllardır kanatlı hayvanlarla ilgili araştırmalar yapan, bu alanda çeşitli kanatlı aşısı üreten enstitüler "gereksiz ve masraflı" olduğu iddiasıyla kapatılıyor; "kuş gribi"ne karşı camilerden hutbe okutuluyor; hükümet sözcüsü Adalet Bakanı ise, "*endişe edilecek bir şey yok... Bürokratların sözüne inanmayın işgüzarlık yapıyorlar!...*" diyerek yanıltıcı yönlendirme kampanyası yürütüyor.

"KUŞ GRİBİ" YENİ DEĞİLDİR

Kamuoyunda "kuş gribi" olarak ifade edilen, gerçekte ise **tavuk vebası** olarak bilinen hastalık da, bu nedenle görülen salgın ve kayıplar da yeni değildir.

1918-1919 arasında gündeme gelen ve yaklaşık 50 milyon insanın ölümüyle sonuçlanan salgın da 1957-58'deki Asya gribi ve 1968-69'daki "Hong Kong Gribi" de, ilk olarak kuşları etkileyen grip virüslerinden türeyen genetik materyale sahip virüslerin yol açtığı gripierden kaynaklanmıştı. Bugün gündemde olan H5N1 virüsü ise, insana bulaşma yeteneği kazanan, hızla hastalık ve ölüme sebep olan bir kuş gribi virüsüdür. İlk Asyada 1997'de ortaya çıkan bu virüsün

Çin'deki etkisi sebebiyle, laboratuvar ürünü bir çeşit biyolojik silah olduğu iddiası ortaya atılmıştı. Yani virüs, 10-15 yıl içerisinde dünyadaki askeri, ekonomik, siyasal dengeleri alt-üst edebilecek bir gelişme içinde görülen Çin'in önüne set çekilmesi anlamında bir biyolojik savaş ürünü olarak görülmüş, bu konuda çeşitli tartışmalar gündeme gelmişti.

Gerçekte virüsler, çok hızlı mutasyona uğrayabilen basit canlılardır. Bu bağlamda virüsün doğal yollardan mı oluştuğu, yoksa bir müdahalenin sonucu mu olduğu ikileminin dışında "Kuş gribi" Türkiye'de bir gerçekliktir ve giderek yayılmaktadır. Ayrıca Türkiye zaten kuşların göç yolları üzerinde bulunan bir ülkedir. Modern anlamda kapalı tavukçuluğun yapıldığı koşullarda, göç yolu üzerinde olursa da bulaşma riski zayıftır. Türkiye gibi açık tarzda kümes hayvancılığının yapıldığı bir yerde basit önlemlerle, tavukları elle toplayarak yapılacak itlaflarla hastalığının önünün alınması mümkün değildir.

Bugüne kadar, hastalığın gelişim ve yaygınlaşmasını önlemek üzere sağlık ve tarım bakanlığının yeterli önlemleri almadığı, bunu kamuoyundan gizlemekle zaman kazanmak doğrultusunda bir çaba içinde olduğu görüldü. Manyas'ta ortaya çıkan ve toplu itlafla aşılacak vak'a sonrasında sanki "kuş gribi" tehlikesi bütünüyle geçmiş gibi gösterildi. Hatta insan ölümünden bir gün öncesine kadar bakan, sorunun varlığını ısrarla yadsıdı. **Egemen sınıfların tavrı, benzer diğer olaylarda olduğu gibi sorunu kamuoyundan gizlemek ve medya yönlendirmesi ile de tartışılmasını dahi önlemek biçiminde olmuştur.** Bu tutum, sorumluların sorgulanmasını da gerekli önlemlerin alınmasını da engelleyen/geciktiren bir tarzıdır.

Göçmen kuşların harekete geçişi sonbaharın ilk günlerine rast geldiği halde, kuluçka süresi 3-4 gün gibi kısa bir süre olan hastalığın binlerce hayvanı yok ederek bugüne dek gelebilmiş olması **ihmal** ve **yadsımanın** açık göstergesidir. Çünkü kuluçka süresinin kısalığı sebebiyle, hastalığın uzun süre gizlenme, belirti vermeme olasılığı yoktur. **Kaderciler bir eğilime teslim olunmadığı durumlarda yapılması gereken hazırlıklar ve alınması gereken önlemler de belirsiz veya karmaşık değildir.** Örneğin bu hastalığa Hollanda'da rastlandığında, kapalı tesislerde üretim yapıyor olmasına rağmen, ülkedeki tüm kanatlılar yok edildi, tam bir dezenfeksiyon sağlandı ve yeniden sağlıklı bir üretime başlandı. Türkiye'de ise, örneğin Van'da hastalık ortaya çıktığında, öncelikle tespitinde güçlük çekiliyor, zatürre ile karıştırılıyor; daha sonra da gerekli ilaç ilde olmadığı için Ankara'dan getiriliyor. Böyle bir gelişme sonrasında bakan, insan ölümlerini, "insanlarla kümes hayvanlarının aynı odada barınması"na bağlayabiliyor. **Doğrudur, Doğu Anadolu'da insanlar çok ilkel koşullarda yaşıyor; hayvan barınağı ile insan barınağının iç içe geçtiği pek çok yaşam alanı vardır. Ancak bunu hiç kimse**

keyfi nedenlerle tercih etmemiştir. Sorgulanacaksa insanları bu koşullarda yaşamaya mahkum edenler sorgulanmalıdır. Kırsal alandaki ekonomik sosyal yapının müsebbibi halk değil, egemen sınıflar ve siyasi iktidarlardır.

Bugüne dek yaşanan kayıplar bir başlangıç sayılır. Göç yolları, ilkbahar aylarıyla birlikte ters dönecektir. Bu nedenle kalıcı önlemler alınmadığı takdirde hastalık tekrar edecektir. Bilgilendirme ve araştırma faaliyetlerinden, ilaç, malzeme ve uzman ihtiyacına kadar hemen her türlü gereklilik tespit edilerek karşılanmadığı sürece, halk hastalık karşısında savunmasız duruma düşürülmüş olacaktır.

Kapitalizmin çözümleri de insanlara göre değil, tekellere göredir. İtlaflar, bugün Anadolu'da sınırlı sayıdaki kümes hayvanını besin ve geçim kaynağı olarak bulduran bir köylü için ekonomik yıkım getirirken, hastalık sonrasında tavukçuluk sektöründe büyük tekellerin önünü açacak, pazar ve kar oranını büyütecektir. Tekellerin giderek artan bu hakimiyeti kırsal alanda sınırlı imkanlarla üre-

tim yapan her alandaki emekçinin önünde bir sorun olarak durmakta, tehdit giderek büyümektedir. Gerçekte bunun radikal çözümü, tekelileri sistemleriyle beraber yerle bir etmek ise de, bugünden yarına yapılacak şeyler vardır. Bütün üretim alanlarında emekçilerin güç ve imkan ortaklaşmasına gitmesi; yaratılacak ihtiyaca dayalı örgütlülükler, kurulacak kooperatifler daha güçlü duruşların ve daha ileri kazanımların önünü açacaktır.

Hastalıkların da yokluk ve ölümlerin de sebebi kapitalizmdir; tekelleşmedir. Kapitalizm yok edilemez, tekeller yenilemez değildir. Bunun için hazır mücadele reçeteleri yoktur. Ama, tecrübelerle dolu mücadeleler tarihi vardır. Kendisine dayatılan kadere reddeden ve gücünü haklılığından alan emekçinin, devrimcilerle buluşması, doğru yöntem ve araçlarla tanışması zor olmayacaktır. Çözümün iktidarlardan gelmeyeceğini bilmek, kanaatkarlığı ve kaderciliği bırakmak; her emekçiyi sorunlarının çözümünde özne haline getirecek ve geleceğini eline alma şansını arttıracaktır.

Bugüne kadar, hastalığın gelişim ve yaygınlaşmasını önlemek üzere sağlık ve tarım bakanlığının yeterli önlemleri almadığı, bunu kamuoyundan gizlemekle zaman kazanmak doğrultusunda bir çaba içinde olduğu görüldü. Manyas'ta ortaya çıkan ve toplu itlafla aşılacak vak'a sonrasında sanki "kuş gribi" tehlikesi bütünüyle geçmiş gibi gösterildi. Hatta insan ölümünden bir gün öncesine kadar bakan, sorunun varlığını ısrarla yadsıdı. Egemen sınıfların tavrı, benzer diğer olaylarda olduğu gibi sorunu kamuoyundan gizlemek ve medya yönlendirmesi ile de tartışılmasını dahi önlemek biçiminde olmuştur.

Bu tutum, sorumluların sorgulanmasını da gerekli önlemlerin alınmasını da engelleyen/geciktiren bir tarzıdır.

BİREYİN OLUŞUMU VE PRATİĞİN TEST EDİCİ NİTELİĞİ

Deniz Yunus

"Kim ki bu güzel dünyadan yakınmayla söz eder sadece. O kör ya da ödlektir" (Jose Marti)

Benliğin oluşum sürecinde dışsal koşulların yoğun etkisi altında bulunan birey; tercih yapar ve geliştirebilir hale geldiği ölçüde varolan dengeyi lehine bozar. Ancak, kişiliğin oluşum sürecinde gözlenen **dışsal** olanın, **içsel** olan üzerindeki etkisi, hiçbir zaman tam olarak kalkmaz. Dengenin hangi yöne ağır basacağı, kişiliğin nasıl biçimlendiğine bağlıdır.

Tereddütle beraber yaşamaya alışmış insanlar gibi, kendinden emin ve sağlam adımlar atan insanlar da belirli bir **arayış** içerisinde olurlar. **Tercihlerin kalın çizgilerle çekilmiş olması, yaşam içerisine serpiştirilmiş irili ufaklı bilinmezleri yok etmez.** Ayrıca, her tercihin kendine ait özel bilinmezlerini de bunun üzerine eklediğimizde sorulacak sorular gibi, peşine düşülecek cevapların sayısı bir hayli artar.

Yaşam öylesine bir örgüdür ki, bir soruya verilen cevabın kendisi bile yeni soruların sebebi olur. Benlik oluştuğu, cevaplanmış sorulara yeni sorular eşlik eder. Çocuklukta bu ilişki, çok daha dağınık ve belirsizdir. Giderek düşünce ile tanışan insan, izlenimlerini bu çerçevede biçimlendirmeye başlar. Bu süreçte insan, kendi içinde bulunanı biçimlendiriyor olsa da; buradaki oluşum dışsal koşulların izini taşır.

BİREY, "KENDİSİ" OLAMADIĞI ÖLÇÜDE "BAŞKASI"DIR

Kişi, kendi benliğinde saklı olanın ayırıcısına varıp; bunu, düşünce ve inançlarıyla şekillendirmediği sürece "kendisi" değil, bir başkasıdır. İnsanın, dışsal koşulların belirlenimini kırarak "kendisi" olabilmesi bir hayli zordur. Görünür ve görünmez bağlar bir mıknaş etkisi yaparken, kopuşu da güçleştirir.

Mesele, sadece düşünmekten ibaret değildir; İçsel dünyanın tüm bileşenlerini kapsar; beğeni ölçüle-

rinden heyecana, duygu grafiğinden reflekslere kadar geniş çaplı bir alan söz konusudur. İşte bu alanda ya birileri cirit atacak ya da siz "kendiniz" olacaksınız. Kaldı ki, kişi kendisi olamıyorsa; özelliklerini yansıttığı bir başkasının taklidi veya parçalı hali olacaktır. Düşünün bir kez; kendi düşünce ve inançlarımızla örmediğiniz bir dünyanın ne denli öznesi olabilirsiniz. Kendisi olan, seçen ve uygulayan insan yerine; bir taslak veya başka bir bütünü tamamlayan parçası olarak varlık gösterirsiniz.

Toplum ilişkileri içerisinde -egemenlerce- herkese bir rol biçilmiştir. Bu kabuğu kıramayanlar, varolan dengenin bir aparatı olarak sistemi güvenceye alırlar. Böylesi için yaşam sürecinde tek tek olgular bir rahatsızlık sebebi olsa da; harekete geçme ve kaderini değiştirme olasılığı yoktur. Kanıksanan **sömürü**, boyun eğilen **zorbalık**, yoksunluğu meşrulaştıran **kanaatkârlık** insanın benliğinde bir zincir oluşturur. Bunu koparıp atmamak ise, ancak ilahi bir kudrete yakışık görülür. Açlıktan sürünürken dahi kaderini değiştirici adımlardan kaçınan insan tipinin ardında böyle bir gerçeklik yatmaktadır.

Kendi bilinmezlerini, içinde gizil halde olanı bulup çıkarmak; başkasına benzeme kolaylığı yerine, kendisi olmayı -zoru- seçmek; toplumda, değiştirici/dönüştürücü özne olmanın koşuludur. Toplumda bu tür özneler azdır; ancak, bunların etkisi çoktur.

Devrimcilik sürecinde de benzer aşamalar söz konusudur. Kişi, tanıştığı devrimci düşünce ile ya bütünleşerek; duygu -düşünce- inanç ortaklaşması yaşar ve yeni bir kişilik olarak varlık gösterir; ya da bu **yenilik**, üzerinde bir yama gibi durur ve bir süre sonra kendisini terk eder.

Gerçek bir kişilik sahibi olmayıp, milyonlar arasına karışan bireyler için yaşamsal amaçta da bir yalpalama söz konusu olur. Kendisi dışındaki her şeyin etkisine açık süren bir yaşam, herkes tarafından kullanılmaya açık olur. Bağrında topladığı kültür parçaları bir bütün oluşturmaz; ne **kendisi** ne de **başkası** olur. Kendine ait temel değerleri olmayacağı için bir **hiçlik** ortamında yaşar. Benliğini, iç dünyasını düşünceleriyle buluşturamamış, kendine ihanet etmiştir. **Kendine ihanet edenin ihanet etmeyeceği hiçbir değer yoktur.**

Kişilik taşlarının çarpık dizilmesinde sistemin doğrudan rolü vardır. Bilinir ki, tatminsizliğin örsünde dövülmüş bencillikle, birbirinin altındaki sandalyeye saldıran insanlar; başkasını ayakta bırakmanın sonuçlarını değil, oturabilecek olmanın rahatlığını düşünür. Başkasının huzursuzluğu üzerine bina edilmiş bir huzur; huzur değildir. Kapitalizm, insanları bencilliğe yöneltirken, bireyle toplum arasındaki mesafeyi açar ve bireyi, tek başına ulaşılması olanaksız bir değere; özgürlüğe yabancılaştırır.

Çelişkileri aynı potada biriktiren toplum, düğümlerin birbirine dolaştığı tam bir çözümsüzlük halini sergiliyor. Beklentilerin karşılığını bulamadığı, umutların küçüldüğü bir ortamda devrimcilik, tıkanmanın açıldığı bir kanal, karanlığa tutulmuş bir ışık işlevi görüyor. Böyle bir çözüme, devrimcileşmeye yönelme tercihi üzerinde engelleyici veya geciktirici etki yapan faktörler aşılabildiği ölçüde her kuşaktan insanın devrimci saflara katıldığı görülüyor. Bu katılımı, umudu büyütme üzere, güçlü beklentilerle gerçekleştiren insanlar; sahip oldukları pozitif faktörlere ek olarak düzenin yüklediği negatif özellikleri de taşıyarak gelirler.

Özgürlük kavgasında, galip gelinen kesitlerde veya çeşitli bileşenlerin etkinliklerinde; sonuçları doğrudan görmek, meyveleri anında toplamak -çoğu kez- olanaklı olmaz. Buna rağmen iç bütünlüğün korunabilmesi ve ilerde sonuçlarını toplamak üzere adım atılması; devrimci örgütlülüğün gereklerindedir. Bu, aynı zamanda, örgütün bireye üstünlüğünün örneklerinden biridir.

PRATİK, İNSANIN SAMİMİYETİNİ ÖLÇEN BİR CETVEL GİBİDİR

Örgütsüz yaşam
sevgilisiz aşka benzer
El, avucunu
ağız, dilini
silah, namlusunu
yitirmiş gibidir
Atılan adımlar
evsiz kapılar gibi
boşluğa açılır

Koşulların oluşturduğu olumsuz mıknaş karşısında fikri ve iradi bükülmeler yaşamadan, durumunu teorileştirmeden, kendini pragmatizmin yönlendiriciliğine bırakmadan ayakta durup ayakta yürüyebilmek (sürünmemek), devrimci değerleri duruşunun ana eksenine haline getirmekle mümkündür. Bu da devrimci gelenekleri an be an yaşatmayı zorunlu kılıyor. Geleneklerin varlığı, değerlerin tanınmasına ve benimsenmesine yardımcı olur. Ancak, geleneklerin ve değerlerin biliniyor olması, uygulanması için yeterli olmuyor. Devrimci zemine kazanılan kişiler, görünürdeki ölçülere "olur" vermiş oluyor ise de, işin uygulama aşamasında farklı duruş ve niyetlerle karşılaşılabilir.

Marks'ın "*Görüntü ile öz aynı olsaydı, bilime gerek olmazdı*" dediği bilinir. Görüntüde istekli ve niyetli olan kişilerin devrimci zemine kabulü ve fırsat tanınması, yöntem olarak doğru ve gereklidir. İlişkinin sonrasını ise, karşılıklı olarak yaşanacak olanlar tayin eder. **Öyle şahsiyetler vardır ki, onun için harcadığınız tüm emekler, altı delik bir kaba su doldurmaya benzer. Su, bu tür kaplarda birikir gibi gö-**

zükse de geçicidir ve her seferinde geriye boşaldığı görülür. Bu kişilerdeki öz ile görüntü arasındaki çelişkiyi takip etmek, algıda yanılmanın mı yoksa içselleşmemiş bir kimliğin gerekleri konusunda rol yapmanın mı söz konusu olduğunu tespit etmek, değişimin nedenli olanaklı olduğunu kararlaştırmak kolay değildir ve sonuçta insanlar "oynayarak" da bir süre devrimci olarak görünüp, devrimci yapılar içinde kendilerine yer edinebilirler. Bunun panzehiri, katılaştırılmış kurallar veya hafiye gibi kişilerin takibi değil; devrimci değerlerde ısrar ederek seviyeyi (çıtayı) yüksek tutmaktır. Öyle bir zeminde, tüm seviye düşüklükleri göze çarpacağı ve bir insan sürekli olarak -ve her konuda- oyun oynayamayacağı için, samimiyetsizlikler açığa çıkacaktır.

Örgütsel zemine kazanılan insanların herbiri, içinden geldikleri sistemi şu veya bu biçimde varlıklarında barındırırlar. Bu nedenle, sisteme karşı mücadele ve diğer bir ifadeyle sınıflar mücadelesi, örgüt içinde de devam eder. Zaaflara, eksikliklere, yanlış ve sapmalara karşı ne denli "steril" bir ortam yaratılmış olursa olsun; sınıfsız toplumun gereklerini kendi içlerinde birebir uygulayan bir "komünistler topluluğu" oluşturmak olanaklı değildir. Bu nedenle, devrimci yapıların bir araç olduğu ve amaca yönelik çabaları organize etmek üzere yapılandırıldığı unutulmamalıdır. "Sterilizasyon" olanaklı değilse de, değerlerini içselleştirmiş olan ve gereklerini yaşamın her alanında kararlılıkla uygulayan dava insanların oluşturduğu "örgüt içi yaşamsal seviye", seviyenin düşmesi ve değerlerin aşındırılması önünde bir bariyer oluşturur.

Kavganın izlediği dalgalı ve karmaşık seyir karşısında bozulan ve bu çetrefil durumun kabahatini örgütsel yapıda bulan kişilerin en büyük eksiği, saygı duyulan ve örnek alınan pratik deneyimlere bile göz atmamış olmaktır. Örneğin, içinde Lenin gibi yol göstericilerin olduğu mücadele kesitlerinde, kavganın daha problemsiz yürüdüğü

zannedilir. Bu bir yanılgıdır. Ve problemlerin kaynağını yanlış yerde aramaktır. Örneğin II. Kongrede kamplaşma yaşandığında pek çokları bu durumdan Lenin'i de sorumlu tutmuş; onun öfke ve hırsından söz etmişti. **Troçki** de Lenin'e tavrı koyan, hasım haline gelenlerden biriydi. Lenin'in "Bir Adım İleri İki Adım Geri" adlı broşürde kongreye dair yazdıkları, açıklayıcı olduğu kadar öğretici bir nitelik taşımaktadır. Aynı zamanda kendilerini sorunların dışında görüp, ideal bir örgütlenmenin kendiliğinden kavgasız-gürültüsüz oluşacağını zannedenlere verilmiş bir yanıtıdır.

"Bu konuyla ilgili olarak kongrede 'merkez' delegelerinden biriyle yaptığım konuşmayı anımsadım ister istemez. Delege, 'kongremizde hava ne kadar sıkıcı!' diye yakınmıştı. 'Bu acımasız mücadele, karşılıklı olarak yapılan bütün bu ajitasyon, bu dostça olmayan ilişkiler!...' Benim yanıtlım ise şöyle oldu: 'Kongremiz ne kadar mükemmel! Serbest, açık bir mücadele oldu. Görüşler açıklandı, ayrılıklar ortaya çıktı, gruplar biçimlendi. Eller yukarı kalktı. Karar alındı. Bir aşama daha geride kaldı. İlerliyoruz! Bununla övünüyorum. Yaşam budur. Sorun çözüldüğü için değil, insanlar konuşmaktan yoruldukları için biten uzun, sıkıcı, aydın gevezeliğinden çok farklı bir şey bu...'

' Merkez'ci yoldaş yüzüme şaşkın gözlerle bakmış ve omuzlarını silkiyordu. Aynı diller konuşuyorduk.' "(Krupskaya, Lenin'den Anılar, s:96)

Ülkemiz
ağzımızdan dökülen sloganlarla
bir gelincik tarlası gibi
kızıla kestiğinde
yakamozun yalnızca
denizde olduğunu sananları
yanıltmakla kalmayacak

bileklerini yüreklerimizden
daha güçlü sananların hezimetine
tüm dünyayı tanık edeceğiz
Ve o zaman
sevgilinin gözlerindeki
ela merdivene tutunarak
temenni edilen yükseğe çıkmak
çok daha gerçekçi olacaktır.

DEVRİMCİ GENÇLİK

SINAVLAR DA SORUNLAR DA AŞILMAZ DEĞİLDİR VEYA NEDEN "YOLCULUK"? *

Gençlik sadece dinamik yanyıla anılmamalı, "delikanlılık" yerine, fiziğin gelişme halinin yanında fikri gelişme/büyüme hali öne çıkarılmalı; perspektif oluşumunda yanlış dizilmiş taşların insana yanlış yaptıracağı; sosyal süreçlerde genç bedenlerin yıkıcı roller üstlenerek, enerjilerini zararlı süreçler için de kullanabileceği unutulmamalıdır.

İnsanlığın geleceğini karartma programı yapan iktidarların dahi gençliğe övgüler dizmesi, "Gençliğe hitap" etmenin hemen her yönetici kesim için alışkanlık olması, gençliğin **kendiliğinden güzellik üretme** olasılığını zayıflatıyor. Ve zaten salt yaştan kaynaklı bir olumluluk, fazlaca öznel kalan bir tanımdır. Bu bağlamda **Devrimci Gençlik, olumluluk çağrışımı yapan bir kavramı ayakları üzerine oturtarak kimlik kazandıran bir müdahaledir.**

Bugün artık doğa dahil, hemen hiçbir yaşam alanında olgular, müdahaleden muaf, kendi halinde değildir. Çünkü emperyalizm ve işbirlikçileri artık hiçbir şeyin kendi iradeleri, çıkar ve beklentileri dışında olmasını istemiyor; bırakalım karşıt gelişmeleri, tarafsızlığa bile tahammül edemiyor. Bu bağlamda, ben "sağa da sola da karşıyım", "ben siyasi işlere bulaşmam", "sadece öğrenci olacağım", vb. duruşlar, kesinlikle yaptıkları ilk çağrışım gibi kimseye "bağımsızlık", "sistemden muaf yaşama", vb. şansı vermez. Zaten mesele sağ-sol meselesi değildir; kaldı ki öyle olsa dahi her şeyin "sağ"dan organize edildiği, her

şeyimize sağdan müdahale edildiği koşullarda, direnç geliştirmede süreci, sağa doğru yön alıyor, orada konumlanıyoruz demektir. Bilinir ki, **tarafsızlık, egemen olana taraf olmaktır.**

"Eğitimsiz bırakarak cahilleştirmek gibi, cahilliği 'eğiterek oluşturmak' da mümkündür. Çünkü, **eğitilmiş cehalet, daha etkili sonuç verir. Doğallık, 'yabanılık', az okumuş olmak, başlı başına bir sorun, bir tehlike değildir. Bugün insanlığın başına bela olan hemen tüm sorunlar, kendi halinde yaşayan birilerinin sebep olabileceği cinsten değildir. Mafyalaşmadan kadın ticaretine, çevre kirliliğinden nükleer enerjiye, yaşamın askerileştirilmesinden antidemokratik uygulamalara kadar hemen her sorun, devletin ideolojik sorunları eşliğinde planlanarak insan yaşamına sokulmuştur. Bu amaçla, bencilliğin eğitilerek büyütüldüğü, açgözlülüğün kamçılandığı, insani niteliklerin aşındırıldığı görülür.**" (Öğrencinin Özgürlüğü Kendi Ellerindedir. Önsöz, s: 6, Devrimci Hareket Yayınları)

İşte bu nedenle biz; emperyalizme, faşizme, gericiliğe, ırkçı-faşist baskı ve saldırılara, sömürü ve talana, yokluk ve yoksulluğa, bilim dışı düzenlemelere, çevre tahribatına taraf olmamak için karşı tarafı, yani **devrimciliği** seçtik.

Devrimcilik tercihi bizi Devrimci Gençlik tercihine, Devrimci Gençlik tercihi de Devrimci Yol'a taşıdı. **Biz, Devrimci Yol'da yürüyen bir gençlik örgütlenmesiyiz.**

1980'de "küçük" veya henüz doğmamış olmamız, yani Devrimci Yol'u en üretken ve dinamik hali ile yaşamamış olmak, elbette ki bugün böyle bir kimliğin gereklerini yerine getirmeyi güçleştiriyor. Ama, bugün Devrimci Yolculuğun hangi biçimi, yüklediği hangi görev basit veya kolay olabilir ki? Kaldı ki biz yalnız değiliz ve daha önemlisi Devrimci Yol'da dünden bugüne uzanan devamlılık zincirinin bugüne dair halkalarını üreten bir hareketin bileşeniyiz. **Zaten Devrimci Yolculukta hiçbir yük tek bir insanın sırtına bindirilmez;** paylaşım, yeniden üretim, koşulları dikkate alan yaklaşım bir Devrimci Yolculuk özelliğidir. Devrimci Yol'da geçmişin de günün de anlamı ve önemi vardır, bu nedenle gelecek belirsiz veya güven-siz değildir.

Biz gençliğe, özellikle de Devrimci Gençliğe yapılan olumsuz tüm yakıştırmaları boşa çıkaran bir duruşla yolculuğa çıktık. Sınavlar da sorunlar da aşılmaz değildir. Yeter ki kötürümleştirici sistemin saldırıları karşısında silahsız, donanımsız, savunmasız kalmayalım. Yeter ki edilgen, kaderci olmayalım. Yeter ki devrimci iradenin gücüne, değişirici, dönüştürücü rolüne inanalım.

**GENÇLİK GELECEKTİR!
GELECEĞİMİZE SAHİP
ÇIKTIYORUZ!**

* Yayına hazırlanmakta olan **Yolculuk Dergisi**'nin sunu yazısıdır.

DEVRİMCİ GENÇLİK GRUPLARI ARASINDAKİ İLETİŞİMSİZLİK VEYA ŞİDDET TERCİHLERİ ÇÖZÜMSÜZLÜĞÜ BÜYÜTECEKTİR

Cevahir Aslan

Ülkemiz topraklarında belirli bir süreden beri bir toplumsal gerilme gözlenmekte ve bu gerilme gün geçtikçe daha tehlikeli boyutlara sıçramaktadır. Önü, devrimci, demokrat, yurtsever halk kesimlerince alınmadığı takdirde söz konusu gerilme, gerici bir iç savaşı mayalamaya adaydır.

Sözünü ettiğimiz olgunun, yani toplumsal gerilmenin temel dinamiği Avrupa Birliği'dir. Daha önce çeşitli yazılarımızda da belirttiğimiz gibi AB, derinlemesine tartışılmamış; işçi emekçi halk kesimlerinden neleri götüreceği egemenlerce bir şekilde gizlenmiştir. Hatta emperyalist Avrupa, demokrasi timsali gibi algılanmış ve bu duruşa yer yer 'sol'da durduğunu söyleyen kimi çevrelerden de destek gelmiştir. Hata ve hatta AB, topluma, iş bulmaya veya Tofaş marka araba parasına BMW almaya yarayan bir kurum olarak lanse edilmiştir.

İşte bugüne kadar gerçek niteliği bir şekilde gizlenen AB'nin

ne olduğu, ne olmadığı toplumda yavaş yavaş anlaşılmaya başlanmıştır. AB'nin esasen sömürgeci bir oluşum olduğu, ekonomik ve siyasal anlamda ilişkiye girdiği her ülkeye de bu niteliğinin gerektirdiği bir duruş ile yaklaşacağı toplum nezdinde de fark edilmeye başlandı. Ve bu fark ediş toplumda çok farklı duruş noktalarına sahip kesimlerde (işçisinden köylüsüne, küçük-orta burjuvasından yerli tekel gruplarına kadar) bir tepki yaratmaya başladı.

Mevcut tepkinin potansiyel büyüklüğünün farkında olan Türkiye egemenleri (veya oligarşisi) bu tepkinin sol/devrimci (anti-emperyalist) bir mecraya kayma olasılığını bildiklerinden dolayı çeşitli atraksiyonlarla bunun önünü kesmeye çalışıyorlar. İşte "Bayrak Provokasyonu" ile başlayan ve günümüze kadar artarak süren şoven/gerici saldırılar egemenlerin bu politikalarının sokaktaki somutudur. Mevcut tepki milliyetçi/faşist kanallara akıtılarak

hem etkisizleştiriliyor hem de T.C. devletinin temel niteliklerinden biri olan milliyetçilik perçinleştiriliyor.

Söz konusu saldırılar önümüzdeki süreçte de artarak sürecektir. Daha önce de söylediğimiz gibi arkasına halk desteğini de alan devrimci bir müdahale olmadan söz konusu saldırıları durdurmak mümkün değildir.

Bu noktada halkı örgütleyecek olan, ilerici özneler yani devrimcilere büyük görev düşüyor. Böylesine ciddi bir sürecin arifesinde devrimci gençlik gruplarının ilk önce kendi aralarında bir ortak hareket etme halini yakalamaları gerekiyor. Hemen hiçbir devrimci yapının bugünkü örgütlülük düzeyi itibarıyla sürece tek başına müdahale etme şansının olmadığı ve sistemin çok yönlü saldırılarının şiddeti düşünüldüğünde ortak hareket etmenin önemi daha da iyi anlaşılmaktadır. Bu, tercihten de öte tarihsel bir sorumluluktur. Hemen her devrimci/demokrat yapının ülkenin sosyo-ekonomik yapısını, kapitalizmin ülkedeki gelişmişlik seviyesini, işçi-emekçi sınıfların nitel ve nicel durumunu tanımlaması farklıdır. Bu farktan dolayı devrimci demokrat yapılar arasında bir duruş farklılığı ve mücadele biçimlerinde de bir farklılık olması gayet doğaldır. Tüm bu farklılıklar zaman zaman devrimci-demokrat yapılar arasında şu veya bu oranda kimi anlaşmazlıklar yaşanmasına sebep olabilir. Fakat bu anlaşmazlıkların aşılması yolunda şiddet hiçbir zaman bir araç olmamalıdır. Devrimci yapı-

ların aralarındaki anlaşmazlıkları diyalog ve eleştiri/özeleştiri mekanizmasını çalıştırarak aşmaları esas olmalıdır. Şiddet ise en son kullanılması gereken değil; asla kullanılmaması gereken bir tarz olmalıdır. Devrimci yapılar arasında, başta yukarıda saydıklarımız olmak üzere çok çeşitli sebeplerden dolayı anlaşmazlıklar yaşanabilir. Sorun, bu anlaşmazlıkların yaşanması değil, bu anlaşmazlıkların çözümünde yanlış tarzların benimsenmesidir.

Fakat devrimciler açısından en önemli olması gereken nokta sorunların kaynağına inilmesi ve sorunu yaratan dinamiğin nesnel bir şekilde ele alınıp, samimiyet çerçevesinde çözülmesi olmalıdır. Yoksa bir sorun, yok sayılarak (görmezden gelinerek) da çözüldü zannedilebilir. Fakat farklı bir tarihsel kesitte bu sorun bizim karşımıza çok daha boyutlanmış olarak çıkacaktır.

Örnek vermek gerekirse A yapısının örgütlülük düzeyinin yüksek olduğu bir yerde “Burası benim mahallemdir ve ben burada hiçbir yapının çalışma yapmasına izin vermem.” Demesi başlıbaşına bir sağlıksızlık halidir. Söz konusu yapının bu düşüncesinin yanlışlığını anlaması için aynı mentaliteye/uygulamaya farklı bir yerelde maruz kalması gerekmemelidir.

Yine aynı şekilde “eleştiri” olgusu da dünden bugüne devrimciler/devrimci yapılar arasında bir gerilim sebebi olmuş ve çoğu zaman mesafeleri arttırıcı bir işlev görmüştür. Esasen her devrimci yapının özünde bir insana benzediği düşünüldüğünde, devrimci yapıların da pekala eksikliklerinin/yanlışlarının olabileceği kabul edilir. Söz konusu eksiklik ve yanlışlıklar bir hareketin önderliğinde de gözlenebilir. Bu, dünyanın çok farklı ülkelerinde çok farklı tarihsel kesitte, pek çok pratikte görülmüş ve hayat tarafından tescillenmiştir. Bu noktada bir hareketin önderliğini asla hata yapmayan, dördörtlük bir organizma olarak algılamak ve ona yönelen eleş-

Hemen her devrimci/demokrat yapının ülkenin sosyo-ekonomik yapısını, kapitalizmin ülkedeki gelişmişlik seviyesini, işçi-emekçi sınıfların nitel ve nicel durumunu tanımlaması farklıdır. Bu farktan dolayı devrimci demokrat yapılar arasında bir duruş farklılığı ve mücadele biçimlerinde de bir farklılık olması gayet doğaldır. Tüm bu farklılıklar zaman zaman devrimci-demokrat yapılar arasında şu veya bu oranda kimi anlaşmazlıklar yaşanmasına sebep olabilir. Fakat bu anlaşmazlıkların aşılması yolunda şiddet hiçbir zaman bir araç olmamalıdır. Devrimci yapıların aralarındaki anlaşmazlıkları diyalog ve eleştiri/özeleştiri mekanizmasını çalıştırarak aşmaları esas olmalıdır. Şiddet ise en son kullanılması gereken değil; asla kullanılmaması gereken bir tarz olmalıdır. Devrimci yapılar arasında, başta yukarıda saydıklarımız olmak üzere çok çeşitli sebeplerden dolayı anlaşmazlıklar yaşanabilir. Sorun, bu anlaşmazlıkların yaşanması değil, bu anlaşmazlıkların çözümünde yanlış tarzların benimsenmesidir.

tirileri hakaret/küfür olarak algılamak, eleştiriler karşısında soğukkanlılık/nesnellik yerine şiddeti benimsemek ve bu tarzda ısrar etmek bir hareket açısından devrimci değerlerden uzaklaşıldığının ve devrimciliğin özünün yeterince kavranılmadığının ifadesidir.

Halka karşı taşıdıkları sorumluluk itibarıyla da devrimci yapılar şiddeti benimsememelidir. Bilinmelidir ki parçalı bir duruş ve görünüm halkın da devrimci yapılara karşı güvenini azaltacak ve moral/motivasyon düşüşünü büyütecektir. Böyle bir sonucu yaratmaya kimsenin hakkı yoktur.

Tüm bu olgular göz önünde bulundurulduğunda ve yaklaşan sürecin zorlu niteliği kavrandığında devrimci/demokrat yapılar arasındaki uyumun bugünden başlayarak büyütülmesinin tercihten de öte bir zorunluluk olduğu kavranacaktır.

Bilinmelidir ki devrimci yapıların kendi aralarındaki mesafenin artması aynı zamanda bu yapılarla halkın arasındaki mesafenin de artması demektir. Solun kendi içinden çekilen olumsuz fotoğraflar sistemin/egemenlerin elini güçlendirmekten başka hiçbir işe yaramayacaktır.

Tüm dost yapılar bu bilinçle hareket etmeli, diğer dost yapıları rekabet edilmesi gereken değil, dayanışma gösterilmesi gereken kesimler olarak algılamalıdır. Böyle bir duruş bir aile olan solun kültürüyle bir bütünlük arzedecek, halkla devrimciler arasındaki mesafenin kapanmasında bir araç olacak ve karşılaşılan zorlu süreçleri aşmada ek bir itici kuvvet işlevi görecektir. Biz bu konuda üzerimize düşen her türlü sorumluluğu devrimciliğe yakışan bir tarz ile yerine getireceğimiz şimdiden taahhüt ediyoruz.

YA BARBARLIK YA SOSYALİZM

TARIMDA KÖLELEŞME VE IRGATLAŞMAYI DURDURMANIN YOLU, AB VE ABD EMPERYALİZMİNİ DOĞRU ANLAYABİLMekten VE ÖRGÜTLENEBİLMekten GEÇER

Dünya'nın sınırları, insanlık için, kapitalizm ve emperyalizm tarafından zorlanarak giderek küçültülüyor. İşsizlik, açlık ve evsizlik artarken; proleterleşmek, bedelleri giderek ağırlaşan bir kimliğe dönüşüyor. Diğer yandan da bölüşüm ve paylaşım savaşları, sömürücü egemen güçler tarafından, gizli veya açık işgallerle sürdürülüyor. Küreselleşme vurgusu ile gizlenen ve teknolojinin üretim ve bilgisini saklayarak bir çeşit parça başı ortaklığa zorlanan ve gözü geri bıraktırılmışlıkla korkutulan ülkeler bir birlik etrafında toplanmaya başladı. **Adı ne olursa olsun bu birlik emperyalizmdir ve halklardan yana değildir.**

Her birliğin, birlikte hareketin ilkeleri, şekli ve sonuçları vardır. İnsanlığın yaşam alanlarına, üretim yerlerine, istihdama; bir halkın yaşam damarını oluşturan paylaşım ve değerlerine el koymanın ise ilkelerle, ortaklaşma disipliniyle açıklanır bir yanı yoktur. **İlkeleri; haksızlığı büyütmek ve paylaşım savaşlarını geliştirmek olanlar, hiçbir zaman el koydukları halkların gele-**

ceğini düşünmezler. Onların biçimsel de olsa verdikleri demokratik, hukuksal görüntü, el koydukları artı-değerin bir bölümünü "sus payı olarak" kendi halklarına aktarma zorunda kalmalarıyla da ilintilidir. Kendilerini tehdit altında hissettiklerinde ise kendi ürettikleri kanun ve hukuk kurallarını da hiç saymaktan bir an bile geri durmazlar. Çok kısa bir süre önce okuduğumuz haberleri hatırlayalım: bir kadına işsizlik parası ödememek için "genelevde çalış" diyen bunlar değil mi; ya da farklı bir semte taşınmak isteyen Afrika uyruklu vatandaşlarına o semtin renk dengesini bozduğunu söyleyerek izin vermeyen; ya da Paris'in arka sokaklarını savaş alanına çevirmekten korkmadan yoksullara rengi ve dini nedeniyle yargısız infaz yapan bunlar değil mi? Sonra da Cumhurbaşkanı'nın ağız ile bunu, küreselleşmenin tehditkar sonuçlarından biri olarak açıklayıp birbirlerini daha önlemleri ve acımasız olmak için uyaran da yine aynı kesimlerdir.

Kapitalizm, emperyalizm ya da tekelleşmiş, yenilenmiş ha-

liyle sömürüyü ortaklaştıran ve yeniden biçimleyen AB, ABD; doğaya ve insana yönelik yıkıcı ve bozucu çabalar sonrasında ülkelerin can damarlarına kurulup oturma koşullarına sahip oluyorlar. Dünyada devrimini yapmış ülkelerde yaşanan çözülmenin emperyalizme karşı direnç noktalarını zayıf düşürmesi, kapitalizm ve tekelin işini konjonktürel de olsa kolaylaştırmış, saldırıda daha cüretkar kılmıştır. İletişim teknolojisinin ulaştığı boyut, dünyanın gelişmeleri aynı anda öğrenmesini sağladığı gibi egemen dünya görüşünün etkilerini de yaygınlaştırıyor.

Ülkemizde ise, emperyalizmin bugüne kadarki tüm tahakküm ve baskılarına, "AB'nin standartları" eklenmekte, uluslararası tekelin önündeki tüm engelleri kaldıran düzenlemeler, "demokratikleşme" yalanı eşliğinde, hızla gerçekleşmektedir. AB'ye yönelik yanılmanın solda da küçümsenmeyecek boyutlarda yer bulması, mücadeleyi de araç ve yöntemleri de zaafa uğratmaktadır. Bu durum, **bağımsız siyasi örgütlenmelerin önderliğini**

her zamankinden daha çok ihtiyaç haline getirmiştir.

Gerçekten çözüm üretebilmek, “sorun çözücü” olmak, Marksizm'in rehberliğinde de üretilen doğruların uygulanmasında da ısrarcı olmayı gerektiriyor. Bu gün en büyük eksiklik doğru çözümler üretebilme yeteneğine sahip devrimcilerin alanları boş bırakmasından doğmaktadır. Bu alanlardan biri de, ekilir/verimli toprakların çokluğundan ve barındırdığı nüfus yoğunluğundan dolayı, tarımdır. Fabrikaların ve şehirleşmenin tersine, tarım alanı parçalıdır; üretimde aile işliği yoğunluktadır ve resmi ideolojinin etkisi altındadır.

Tarım alanında yaşananları, emperyalizm ve AB faktörlerinden soyutlamadan yorumladığımızda, işsizlik potansiyelini ve tekelleşme tehdidini daha net biçimde görebiliriz. Tarım kanunu adeta bu alanın talanı için özel olarak düzenlenmiştir. Tarım kanununun; tarım politikalarını içeren bölümüne baktığımızda, tarımsal üretim ve kalkınmaya bütüncül yaklaşımı, uluslararası taahhütlere uyumun izlediğini, özel sektörün rolünün artırılmasının da özellikle belirtildiğini görürüz. Tarım politikalarının öncelikleri sıralanırken de, tarım arazilerini toplulaştırma ve kullanım planının yapılması ile Avrupa Birliği'ne uyum sürecinde tarımsal piyasaların düzenlenmesi için gerekli çalışmaların yapılması, özellikle ve açıkça belirtilmiştir. Ülkemizin tüm kaynakları üzerinde başlayan yağmanın, tarım alanında **kanunlaşarak** karşımıza çıkması yeni bir olgu değildir. Uzun zamandır, dikkatleri gündemden uzaklaştırarak, emekçinin/üretenin zararına birçok kanunun yasalaşması sağlanmıştır.

1919'da başlayan Kurtuluş Savaşı, açık işgali sonlandırmış ancak kurtuluşu başaramamıştır. Savaşın sonra feodal zenginler hızlı ve çarpık bir işbirliğine girerek yeniden yapılanmayı başlatmış ve kapitalizmin ilk nüveleri feodalizm bağrında doğum sancılarına başlamıştır. İzmir İktisat Kongresinin konuşmacısı olan Mustafa Kemal, ulusal burjuvazi ile sanayi ve teknolojinin önemini vurgulamış, ülke için-

de gelişmenin yönünü de bilinçli bir tercihle işaret ederek göstermiştir. Devlet desteği, bu tercihi kuvvetlendirmek ve güçlü bir hale getirmek için kullanılmıştır. İktisadi devlet politikaları hakkında, yol-göstericilerin olduğu ve bunların katkı görerek devletle birlikte güçlenme potansiyelini çok iyi gördükleri bir gerçektir. Savaştan çıkmış bir ülkenin o koşullarda belli bir toparlanma yaşamak için yönelebileceği en verimli alan topraklar, dolayısıyla tarımdır. Artı-değeri artırıp zenginleşmenin yönteminin başlangıcında tarım arazileri yer almaktadır. O günlerde ülkede çekilen fotoğrafta, insan emeğine dayalı işlik esaslı ile çalışan, istihdama yönelik atölye tipi üretim merkezlerinin oluşturulması ve teknoloji ihracı yer almaya başlamıştır.

Hemen herkes, öğrencilik yıllarında gördüğü “Atatürk” fotoğraflarından birini anımsamakta güçlük çekmeyecektir. Mustafa Kemal, traktörün üstünde gülümsemekte, heyecanlı bir yüz ifadesi ile medeni olabilmeyenin, kalkınmanın yollarını göstermekte; çiftçiye, daha çok çalışmasının, teknolojik yararlarla bütünleşmesinin gereğini işaret etmektedir. O resimle artık kendisi de “Kurtuluş Savaşı'nı kazanmış komutan” olma özelliğini yitirmiş, siyasal araçlardan biri haline dönüşmüştür. Giydiği köylü şapkası, bir dönemin belirleyici kimliği haline almış ve egemen olanların iktidarlarını her tehlikede gördüklerinde, sistemi korumaya yönelik taraflı bir güç aracına dönüşerek kullanılmış, bir sembolden çok daha fazla nitelik kazanmıştır.

Burjuvazinin ve biriken artı-değerin ulusal niteliklerini korumaya devam ettiği süreç o dönemdeki dünya konjonktürü ile değerlendirilmelidir. Ulusal politikalar tüm yapılanma, yönlendirme özelliklerini M.Kemal'in döneminin sona ermesiyle birlikte, dünyadaki gelişmeler göz önüne alınarak biçimlendirilmişlerdir. İnönü cumhurbaşkanlığı ile birlikte yokluklar dönemi olarak anlatılan süreç, kapitalist politikaların krizi ve belirleyiciliği olarak tarif edilecektir. Dünya Kapitalist ülkeleri de bir kez daha ulu-

sal sınırları yeterli görmez ve emperyalist yayılcı gücü ile bunalmını aşmak üzere açık işgal politikalarını gündeme getirir. Bu zorbalık uzun sürecek, fakat Türkiye savaşa katılmamak için direnecektir. Bu direnç, çeşitli yaptırımlarla ve bedellerle karşılık bulur. Ulusal güç ve teknolojik gereklilik öne çıkarılarak ve-köylülük yedeklenerek kapitalist politikalar dayatılır.

Marks'ın sınıflar tahlilinde yaptığı saptama gerçek oluyor ve feodalizmin temsilciliğini yapan köylülük kendi bağrında burjuvaziyi ve onun egemenlik ilişkilerini doğuruyordu. Menderes, yaptığı atakla aslında arkasına aldığı ve gücünü kullandığı halkın değil, burjuvazinin temsilciliğini üstlenmişti. O günlerde doğan çocukların adı Nato, Marshall (marşal) planıdır. Özellikle tarım alanına yönelik yardımlar ve teknolojik ilerlemenin ifadesi olan ferguson traktörleri, iş bankası kredileri ile cazip hale getirilmiş ülkenin emperyalizme, çiftçinin oluşmakta olan kapitalizme borçlanma süreci böylece başlamıştır.

Bu gelişmeler Türkiye genelini kapsarken, dünyadaki gelişmeler de ülkeyi daha büyük bir hedef haline getirmeye yetmiştir. SSCB, yenilmeden çıktığı savaş sonrasında, sosyalizmin geliştiği ve çevre ülkeleri etkilediği bir merkez haline dönüşmüştür. Bu merkezin etkisiz hale getirilmesinin yolu, kapitalist kuşatmada görülmüş ve destek politikaları buna göre belirlenir olmuştur. Söz konusu politikalar, uzun süre geri ödeme zorunluluğu olmayan kredilerde ifadesini bulur. Bir yandan köylülük desteklenir, diğer yandan da yan sanayi üreten fabrikalar kurulmaya ve geliştirilmeye çalışılır. Burada görülmesi gereken, teknolojiyi üreten bilginin değil, her gün değişip gelişen ve bu yüzden eskime potansiyeli olan teknolojik ürünün aktarıldığı ve bugünün politikalarının o günden hesap edildiğidir. Kapitalizm ve emperyalizm, varlığının devamı için bu he-

AB süreci ile birlikte en büyük kayıpların, varlık yitimi ve yoksullaşmanın yaşanacağı alan tarımsal üretim olacaktır . Uzun süredir zaten, bu alandaki alt yapıya desteğin azaltılması, destek alımlarının durdurulması, sübvansiyonun tümüyle ortadan kaldırılması, ithalata sağlanan kolaylıklar, vergi indirimleri, vb. nedenlerle tarımsal üretim bir baskı/gerilme altındaydı. Bu yıl, söz konusu saldırılar, daha somut biçimde sonuç vermeye başladı. Geleneksel tarım ürünleri üretiminde hızlı bir çöküş yaşanıyor. Pancar üretimi büyük oranda ortadan kalkmış; Çukurova'da, Ege'de pamuk üretimi çökmüş durumda. Ayçiçeği gibi yağlı tohumların fiyatlarında görece bir rahatlama söz konusu ise de bu, genel gidişatı değiştirmiyor. AB'nin dayattığı rekabetle, kapitalist çiftlikler tarzında yapılan üretimle Anadolu köylüsünün başedebilme şansı yoktur. Yapılan kitlesel eylemler, hızla bir radikalleşmeye doğru gidildiğinin göstergesidir. Ne var ki bu Kesimlerin hangi hedeflere yöneleceği anlamında bir belirsizlik gözleniyor. İhtiyacı karşılayacak boyutlarda devrimci bir alternatifin olmaması, tarım emekçilerinde gözlenen AB karşıtlığının popülist çerçevede hapsedilmesine imkan tanıyor.

(Arşivden - Bkz. Devrimci Hareket, Sayı 19)

sabı yapmak zorundadır. Bu nedenle "yeni dünya düzeni"nde az gelişmiş ülkelerle, emperyalist-kapitalist ülkeler arasındaki farkın kapanması da mümkün değildir. Yeni uluslararası iş bölümüne göre, eski sömürgelere görece az gelişmişlik ve teknolojik geri kalmışlık düşüyordu. Artık ticari alandaki eşitsiz değişim ve sanayi alanında doğrudan çok uluslu şirketlerin kar transferi, gelişme için gerekli olan ekonomik artığın önemli bir kısmını götürüyordu. Üstelik çok uluslu şirketler, devlet

(çoğu zaman ordu) ve yerli kapitalistler arasında oluşan ortaklıklar, ülkenin karar mekanizmalarını, çok uluslu şirketlerin çıkarlarına öncelik tanıyan bir biçimde belirliyordu. Böylece, siyasal bağımsızlığın içi, ekonomik bağımlılık yoluyla giderek boşaltılıyor ve Yeni dünya düzeninin, yeni sömürgecilik ilişkilerine başarıyla devam edebilme şansı arttırılıyordu.

Kapitalizmin, 2. Yeniden Paylaşım Savaşı'nı izleyen istikrarlı büyüme dönemi, 1970'lerde metro-

pollerde başlayan krizle sona erdi. Kriz, çok uluslu şirketlerin uluslararası yatırımlarına ivme kazandırdı; bu süreç, daha çok dış kredi verilerek desteklendi. 1970'lerde birçok az gelişmiş ülkede sanayileşme süreci giderek hızlandı, ancak aynı oranda da ekonomik istikrarsızlık arttı; ülke ekonomileri dış kaynak (borç ve yardım) olmaksızın işleyemez duruma geldi. Ülkemizde de ifadesini, "70 sente muhtacız" sözüyle buldu.

Ülkemiz, 1980'li yıllara şiddetli bir borç krizi ile girerken; uluslararası mali sermaye, bu borçlanma-borç verme işlemleri sürecine, uluslararası borç piyasalarını denetleyebilecek biçimde güçlenerek girdi. 1970'ler boyunca mali sermayenin, az gelişmiş ülkeleri serbestleştirme, özelleştirme, dünya ekonomisine açma politikaları da, dünya ekonomisini düzenleyen IMF ve Dünya Bankası gibi kuruluşlarda egemen duruma gelmişti. Bu kuruluşların borç krizine tepkileri de, çıkarlarına uygun olarak oluşturulan "yapısal uyum programları" oldu. 1980'lerden günümüze kadar bizim gibi ülkelere, borçlarının yeniden görüşülmesinin ön koşulu olarak, ekonomilerinin ve siyasal ilişkilerinin yönetilme biçimine dair, kendi dışlarındaki merkezlerde (Washington, Wall Street, IMF, Dünya Bankası) oluşturulan reçeteler dayatıldı. Bunun uygulanması için ülke içinde, bir potansiyel çıkar işbirliği sağlanan yerli tekeller ve siyasal erkler yaratıldı.

Bu olguya bir de emperyalist ülkelerin mal ihracı yönünden bakmak gerekiyor. 1970'lere kadar emperyalist ülkeler, genellikle sanayi malı ve mali sermaye ihracatçısı, hammadde ve tarım ürünleri ithalatçısı idiler. Emperyalist ülkeler, geliştirip uyguladıkları yeni teknolojilerle (makine, kimyasallar ve biyoteknoloji) birlikte her türlü destekleme aracını da sonuna dek kullanarak tarımsal üretimlerini olağanüstü arttırdılar. Böylelikle hem

gıda, hem de sanayi hammaddesi açıkklarını hızla kapattılar. Önce kendi kendilerine yeterli hale geldiler, sonra da üretim fazlaları oluşmaya başladı. Ancak bu stoklar için pazar bulmak gerekiyordu. İşte tam da bu nedenden dolayı az gelişmiş ülkelerin tarımsal kaynaklarını çökertmek ve pazarlarını ele geçirmek için bir saldırı programı başlattılar. **Bu saldırı 1980'li yılların başlarında borç krizine sürüklenen Afrika, Latin Amerika ve Asya'da bir çok az gelişmiş ülkeye dayatılan "yapısal uyum programları" ile gerçekleşti.** Bizim ülkemizde ise bu, daha gelişkin ve istekli bir programla uygulanmaya devam ediyor. **Emperyalistlerin az gelişmiş ülkelerde tarıma yönelik programlarının iki ana hedefi vardır:**

1) Ülkelerin gereksinmelerine ve toprak ve iklim gibi ekolojik koşullarına göre biçimlenmiş geleneksel tarımı çökerterek ülke ekonomisini, tarımı uluslar arası tekellere bağımlı kılmak.

2) Doğrudan toprak kiralayarak ya da satın alarak söz konusu ülkelerdeki tarım ve hayvancılığı uluslar arası tekellerin en çok kar edeceği hale getirmek. Ülkemizde bu iki olguda yaşanmaktadır; uygulama biçiminin şimdiki adı ise tarım reformudur..

Tarım reformunun ana başlıklarına da kısaca bakmakta yarar var. Bu program, uluslararası sermayenin resmi kurumları İMF ve Dünya Bankası tarafından dayatılmaktadır. Program; ticaretin serbestleştirilmesi, tahıl piyasalarının kuralsızlaştırılması, tarım girdilerine uygulanan sübvansiyonların kaldırılması, tarıma yönelik düşük faizli kredilere son verilmesi, ülkenin geleneksel üretim deseninin gıda üretiminden ihracata dönük ticari tarım ürünlerine yönlendirilmesi, tarım hizmetlerinin özelleştirilmesi, kamu arazilerinin özelleştirilmesi, vb. uygulamalardan oluşuyor. Bu program gereğince ülkemiz, iç

piyasasını dünya ekonomisine yani gıda malları ithalatına ve tarım alanlarını da yabancı yatırıma açtı. Artık ülkemizde pamuk ve tütün, kotalarla izin verildiği kadar üretilmekte, alım yapılmamakta ya da sadece borsalarda yerli tekeller tarafından alınmaktadır. Bu tekeller de aldıkları ürünü kullanamamaktan, biriktirmekten ve zarar etmekten şikayetçiler. Bu, sermayenin tarım alanlarında da uluslararasılaştığının ve yeni bir uluslararası işbölümünün göstergesidir. Emperyalist ülkelerde verimliliği yüksek ve devlet tarafından desteklenen hayvancılık ve tarım ürünlerinin az gelişmiş ülkelerin piyasalarına, ithalat serbestisi ile girmesi tam bir dumping etkisi yaptı; hatta yeni tüketim normları yerleşti. Bunun en çarpıcı örneğini getirtilen Hollanda inekleri oluşturdu. Geldiklerinde yerli ineklere göre süt kapasitesi bir hayli yüksekti. Verim artmış ve sahip olunması bir ayrıcalık ve zenginleşme sebebi olmuştu. Hemen ardından bu artan üretime paralel, süt tüketimini arttıran reklamlar ve bilimsel içerikli çalışmalarla sütün yararlarını anlatan kampanyalar, programlar gündeme geldi. Artan üretim yerli tekellerce fabrikalarda pastörize edildi ve yerli süt ve yoğurt üreticisi yok edildi. Yerli inek üreticisi de, yerli süt üreticisi de bu rekabete dayanamadı. Bu gelişmeye paralel çok uluslu şirketler, küresel stratejilerinin bir parçası olarak düşük ücret alanlarına kayarken; tarım sektöründe, az gelişmiş ülkelerde yapılan yatırımlar, ihracatı teşvik tedbirleri ile birleşerek tarımsal üretimin şeklini değiştirmeye başladı. Bilimsel dayanaktan yoksun beslenen, kırlarda doğal olarak otlayan ineklerin yerini alan yabancı ineklere beslenme programı uygulanıyor, eğer beslenme şekillerinde bir değişiklik olursa yerli ineklerden bir farkı kalmıyordu. Böylece ilk başta bir zenginleşme aracı olarak gündeme gelen yabancı sermaye inekleri giderek olanakları doğru sunan

tekelleşmiş zenginlerin üretim kapasına dahil oldu. Sonuçta, az gelişmiş ülkeler eskiden birer tahıl ambarı iken kendi kendilerini beslemekten aciz bir duruma gelecek net gıda maddeleri ithalatçısı olmaya başladılar. Bu sırada tarım, temel gıda maddeleri üreticiliğinden ve ulusal bir politika konusu olmaktan çıkıp küresel sanayiye girdi üretir hale geldi. Böylelikle ulusal beslenme sorunu, yerel üreticinin ve iradesinin elinden alınarak, yerli tekellerle işbirliğinde uluslararası tekellerin eliyle dünya ekonomisinin fiyat dalgalanmalarının ve çok uluslu şirketlerin sermaye birikim stratejilerinin insafına terk edildi. Ağırlıklı olarak tarıma dayalı ülkelerde IMF politikaları tam anlamıyla yıkıma yol açtı. Bir çok araştırmacı 1980-90'lardan beri kronik hale gelen açlık sorununun arkasında doğal nedenlerden çok, IMF politikalarının ülke tarımını ve hayvancılığını, dünya fiyatlarına bağımlı kılarak, yeni bir uluslararası iş bölümü çerçevesinde hem tarımı hem de doğal çevreyi tahrip etmesinin yattığını ortaya koydular. Ülkemiz genelinde tarım sektöründe çalan tehlike çanları artık duyulmalı ve önlem alınmalıdır.

Öyleyse ne yapmalı; bunu kimler nasıl başarır?

1- Ülkemizde tarım, zor bir dönemden geçmektedir ve yok olma tehlikesi ile karşı karşıyadır. Kırsal kesimde gözlem ve doğruları söylemek tek başına sonuç doğurmamaktadır. Zaten birebir yaşayan tarım çalışanları/köylülük, içinde bulunduğu koşulları ve gidilen yeri, "sürece dışarıdan bakanlardan" daha iyi bilmektedir. Bu gün yapılması gereken, kendiliğinden tepki oluşmasını beklemeden bilinçli bir tarz yaratmak ve devrimci bakış açısıyla bu alana müdahale edip örgütlü hale getirmektir.

2- Ülkemizde tarım sektörüne bakıldığında; sağlık, eğitim, sosyal hizmetler ve kültürel faaliyetlerden en

az pay alan kesim olduğu görülür. Böyle bir kesimin AB masalından veya serbest dolaşım hakkından etkilenme(aldatılma) olasılığı zayıf değildir. Genellikle bilgi kaynakları, resmi ideoloji ve yayın organlarıdır. Devrimci yapıların örgütlülüğü ise, henüz bu tür bir yapılanmayı örgütlenme gücünden yoksun görünüyor. Bunda, tarımdan geçenler paydasında bulunanların dağınık bir yerleşim biçimi göstermesi ve küçük köyler halinde bulunmasının da payı vardır. Fakat ne örgütlülüğün yetersizliği ne iletişim araçlarının olmayışı ne de dağınık yerleşim biçimine sahip olmaları oturup beklemeyi gerektiriyor. Bir uçtan başlanmalı, ulaşılan her yer ve bölge örgütlülükle sarılmalı; her kesim, sorunlarına çözümler üretir hale getirilmelidir.

Bazı görevlerin yerine getirilmesi için, sanıldığı aksine, dört başı mamur bir örgütlülük şart değildir. Doğru siyasal öngörü ve irade, doğru bir örgütlenmeyi süreç içinde oluşturur. Buna, muhatap olunan halk kesimlerinin kendisi ile birlikte karar verilmeli ve siyasallaştırılarak bilinçli tavır koymaları sağlanmalıdır. Tarım kesiminin ve köylülüğün olduğu gibi bırakılması, onların kendilerine güvensizliğinden beslenen sağ kesimi ve politikalarını güçlendirmekte ve tepkinin iktidara akan kanallarda tüketilmesini beraberinde getirmektedir.

3- Tarım kesiminde ilk alınacak önlemler arasında toprak ve tohumun elden çıkarılmaması olmalıdır. Altın değerinde olduğu ve üretimde kaliteyi arttırdığı söylenen hibrit tohum; domates, biber, patlıcan, darı gibi ürünlerde üstün tohum işleme görmektedir. Bir ikinci dölü olmayan ve kendi kendine intihar eden tohum, herhangi bir ambar-goda ülkemizi açlık sınırına götürecektir kadar büyük bir tehlikedir. Çünkü üretimin büyük bir kısmı bu tohumla yapılmaktadır. Bu tohumlar aynı zamanda ekildikleri toprağın da verimini düşürmekte, ürün

çeşitliliğini engellemektedir.

4- İlk okullarda okutulan, ülkemizin kendi kendine yetebilen yedi ülkeden biri olduğu iddiası artık gerçeklikten bir hayli uzaktır. Ürün çeşitliliğine vurulan darbe, izin verilen alanlarda üretim dayatması ve üretim alanlarının tekellerin eline geçmesi(uluslar arası tekellere paylaştırılması) nasıl bir AB ve ABD işgali sonucuyorsa; işsizlik ve açlık da aynı işgalin sonucu olarak giderek doğallaşacak; eskiden toprağı olan köylü kendi toprağında giderek ırgatlaşacaktır. Şimdiye kadar aile işliği, birlikte üretim ve gizli bir istihdam potansiyeli olan tarım alanları binlerce işsizi açığa çıkaracaktır.

5- Tarım alanı, teknolojik değerlendirmeleri de yapılarak; "verim"nin anlamını doğru algılayan; pazarlama, dağıtım, ürün değişikliği ve birlikte üretim planlaması yapabilen bir konuma gelinmelidir. Bugün bu gerçekleri işaret ederek çözüm önerileri saptanmaz ve birlikte çalışılmazsa, her kesim kendi örgütlü gücünü yaratıp o güçle birlikte üretim yapamazsa ve o üretimi siyasal sonuçlar alabilecek hale getiremezse başarısız olacaktır.

6- Tarım ve turizm arasındaki doğrusal bağ hiç değerlendirilmemiştir. Bugün sadece ekolojik toplum savunuculuğu yapan birkaç birlik bu anlamda çalışma yapmaktadır. Gerçekte ise, tarım alanlarında şehir yaşamının bıkınlığı dinlendirilebilir ve paket programlarla, o alanlarda yaşama karşılığı bir iş gücü ve turizm girdisi sağlanabilir.

7- Ekolojik tarım bir çok küçük alanda, bireysel tüketim bahçelerinde uygulanırken; bunun dünya ölçeğindeki değeri fark edilmemiştir. Bu geliştirilebilir ve dünya insanlığının karşı karşıya kaldığı hormonlu saldırı ve virüsleşmiş hastalıklar konusunda bir atılım ve dönüşüm sağlanabilir.

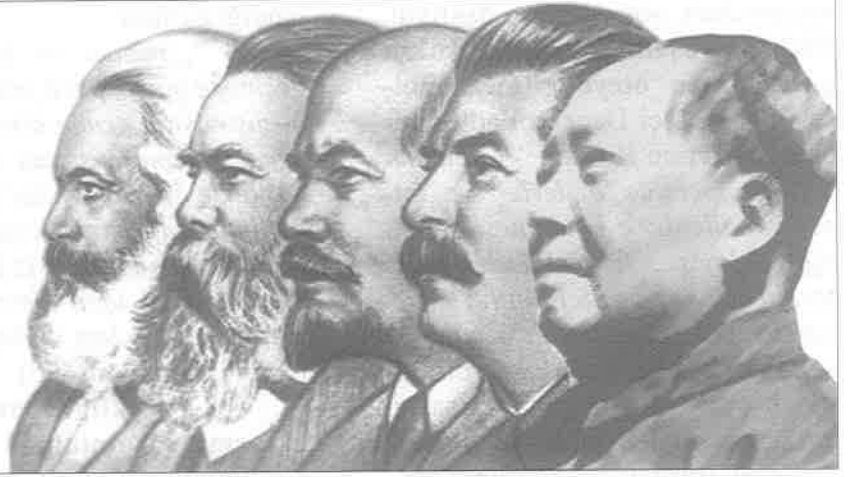
8- Çölleşmeye doğru hızla giden ülkemiz toprak yapısı köy-kent birliğini sağlayacak şekilde bir değer-

lendirme ve birlikte çalışma yöntemi yaratacak şekilde projelendirilebilir. Çünkü ürün ve toprak mülkiyeti bugüne dek genellikle bireysel kazanç ölçeğinde değerlendirilmiş, sürekli kamusal ürün projesi akıllardan uzak tutulmuştur. Bu amaçlı yaratılmış kooperatiflere bile tahammül edilmemiş, birkaç başarılı örnek de tekelleştirilerek kapitalist üretim zincirinin rekabetçi politikalarına kurban edilmiş, gözlerden uzak tutulmuştur.

9- Maliyeti yüksek araç, alet ve sistemler; verimli, ihtiyaç kadar, zaman planlaması da yapılarak kullanılmamış, ortak kullanımın önü kapanmış, bu da tarım kesiminin aynı zamanda teknolojik atık ambarı haline gelmesine; güç, enerji, teknoloji kullanımının küçük topraklarda yüksek maliyetler doğurup aynı zamanda tüketimi arttırarak kazanılanın da kaybedilmesine sebep olmuş; baştan ipotek koşullarını yaratmış; yenilgi, kader haline getirilmiştir.

Sıraladığımız bu önlemleri almak ve tarımı yeniden kendi kendine yetebilir, üretken hale getirmek hiç de zor değildir. Uygun üretim modellerinin yaratılması, kendine güvenin oluşturulması ve yardımlaşmanın hedefine büyüme koşullarının konması sadece istemeye ve yapmaya bağlıdır. Bunu da örgütlülüğü hazır olsun ya da olmasın, yaşananları doğru olarak görebilenler, yani devrimciler yapabilir. Bazen "kervan yolda da düzülür" ve bilinçli tercihlerle hazırlanmayı bekleyenlerden daha güzel yürür. Devlet; politikaları ile emperyalizmin ve emperyalist tekellerle işbirliği içinde olan yerli tekellerin emrinde olduğunu, onların faşist devleti olduğunu göstermiştir. Devlet çare değildir, devlet aygıtının üstünde at binen AKP hükümeti de tüm gücü ile tekelleşmeye hizmet edeceğini her uygulaması ile göstermiştir. Tarım, emperyalizmin hedefine koyduğu alanlardan biridir.

DOĞRU YERDEN ÖĞRENELİM

YAPMAK YIKMaktan DAHA ZORDUR

Adnan Bezegiş

Dünyaya zulümden, gözyaşından, ölümden başka bir şey vermemiş olan kapitalist sistemin karşısına, ezilen halkların başkaldırısı olarak çıkan **Ekim Devrimi**; düşmanlarının dahi takdirini kazanmıştır. Onları buna zorlayan, dünya halklarının Sovyetler Birliği şahsında ayağa kalkışı olmuştur. Dünyanın ezilen halkları; ayaklanmadan grevlere, işgallere kadar her araçla geleceğini güvence altına almaktaki kararlılığını göstermiş; mitingler, boykotlar düzenlemiş; Sovyetler Birliği'ni yıkmak için gönderilen her türlü teçhizatın taşınması, yüklenmesi dahil her şeyi engellemiş; dışlerinden, tırnaklarından artırdıklarını kampanyalar düzenleyip devrimin ayakta kalması için göndermiştir. Anlattıklarımız hayal, düş, serap değil, tersine milyonlarca insanın tanıklığı, katılımı ve desteğiyle kanıtlanmış olgulardır.

Ekim; I.Dünya Savaşı ve iç savaşta on milyondan fazla insanını yitirmiş, adeta soykırıma uğramış bir toplumun destansı ayağa kalkışıdır. Komünist Cumartesilerle hiçbir menfaat gözetmeden üretmenin, kolektif emeğin en güzel örnekleri sahnelenmiştir. Cehaletle savaşta tam bir seferberlik ilan edilmiş; politeknik eğitimle, pedagojik yöntemlerle sokak çocukları dahil toplumun hemen her kesimi sürece dahil edilmiştir. Dünya'nın en

demokratik anayasası hayata geçirilmiş; sanat ve sanatçılar hiçbir yerde bu kadar üretkenleşememiş, toplumsallaşamamıştır...

Yaşamda ısrarın, kavganın ve sevdanın en güzel örneklerini sergilemiş olan sosyalizm deneylerinin, karşılaşılan sorunlara müdahale edilememesi, bürokratism, vb. sonucu çözülmesiyle, moral üstünlüğü ele geçiren emperyalistler, dünyayı yağmalamakla kalmadılar; ideolojik cephede de beyinleri zaptetmeye çalıştılar. **Komünist önderler ve devrimler hakkında kara çalma, yalan, demagoji, manipülasyon en çok başvurdukları yöntemler oldu.** Zifiri karanlığın ortasında emperyalizme inat on yıllardır ambargolar altında yaşayan **Küba**, bahar tadında düşlerimizin çiçeği oldu. **Kore ve Vietnam**, yaşadıkları pek çok sıkıntıya rağmen onurlarını çiğnetmediler. Avrupa'da gettolara itilen, horlanan yoksulların öfkesi sokakları savaş alanına çevirdi. Ortadoğu halkları hala dimdik ayakta. Latin Amerika'da, Asya'da direniş türküleri ağızdan ağıza söylenmeye, işçiler kol kola girmeye; mavzerler omuzdan omuza taşınmaya; halklar emperyalistlerin sofralarından düşen kırıntılara razı olmayacağını haykırmaya başladı. Ezilenlerin rüyalarına sadece karabasanların girdiği geceler geride kaldı; artık onlar umut, coşku ve

sevgiyle de uyanıyorlar.

Yaklaşmakta olan tehlikeyi sınıfsal içgüdüleriyle fark eden emperyalistler, tarihin tanık olmadığı önlemlere başvuruyorlar. ABD'de her taraf açık hapishaneye çevriyor; Fransa, yoksulların öfkesini sıkıyönetimle aşmaya çalışıyor; İngiltere, mültecilere Afrika'da görülebilecek yaşam koşullarını dayatıyor; derken, Avrupa Parlamentosu 'Komünizm tehlikesine' karşı bugüne kadar cüret edilememiş bir karar aldı. Kararda Komünizm'in yükselişe geçtiği, umut olmaya başladığı belirtiliyor, ardından soğuk savaş döneminden kalma yöntemlerle uydurulmuş 'tarihsel belgeler' sıralanıyor.

Aydın; tarihsel gerçeklerle yüzleşebilendir;

Ellerindeki karayı yüzümüze sürmeye çalışan burjuva yazarların yanı sıra kendini emekten, eşitlikten, özgürlükten yana olarak tanımlayan ama yaptıklarıyla burjuva ideolojisinin değirmenine su taşıyan küçük-burjuva yazarlar da halkların beynini bulandırıyor. Niyetleri ne olursa olsun tarihi gerçekleri tahrip eden, bulanıklaştıran, el çabukluğu yapan kesimler, kendilerini burjuvazinin saflarında bulurlar. Marks, felsefeyi sadece bir düşünme, tartışma yöntemi olarak değil, dünyayı değiştirme yöntemi olarak

tanımlarken son derece haklıydı. **Fikirler, yaşamda karşılığı yoksa gevezelikten öteye gitmez.** Bolşevikler ve İşçi Denetimi adlı kitabında Mavrice Brinton "Toplumun zorunlu biçimde 'önderler' ve 'önderlik edilenler'e bölünmesi gerektiği anlayışı....fi tarihinden beri tarihteki her yönetici sınıfın örtük varsayımları olmuştur..." diyor. (1) kendince aykırı, özgürlükçü bir düşünce ortaya koyduğunu varsayan yazar, her şeyden önce "hangi sınıf" sorusunu sormayarak **toptancı** davranmış ve tartıştığı konunun gerektirdiği **kavrayış derinliğine** uzak düşmüştür.

Ernst Mandel'e kulak verelim: "...1917 Mart ve Nisan aylarında yeni bir oportünist kanat (Stalin-Kamanev-Zinovyev) Lenin'in köktenci tezlerine karşı çıkan (liberal hükümeti desteklemeye, savaşın devamını kabul etmeye hazır) bir çoğunluk gelişti." (2) yazar kaşla göz arasında Stalin'i Kamanev ve Zinovyev'in arasına katıvermiş. Hiç bir belgeye başvurmadan yapılan değerlendirmeler, "çamur at izi kalır" beklentisinin ve somut veri toplama aczinin bir ürünüdür.

"*Lenin Nisan 1917'de Rusya'ya döndükten hemen sonra Troçki'nin sürekli devrim görüşünü aynen benimsedi...*" (3) diyen Carmen Ciniari, kitabının bir başka bölümünde "*Şubat devriminde... Petrograd'taki Bolşevik liderler ilk başa bu hareketi önlemeye çalıştı*" (4) düşüncesini ortaya atıyor. Somut belgelerle kanıtlanmış gerçeklere bu denli direnç, Troçkizm'in düşünsel sistematüğünü bina ediş tarzı ile doğrudan ilintilidir. Stalin'e yönelik kara çalma konusunda burjuva iddialarla girdikleri yakın temasın da nedeni budur.

Devrimler tarihini araştırmak için uğraşan her araştırmacının karşısına labirenti andıran kitaplar yığını çıkar. Vitrinleri süsleyen pek çok kitabın albenisi çeker önce; ambalajı, başlığı cezbeder. ('Bolşevikler ve Dünya Devrimi', 'Ekim 1917', 'İşçi Denetimi ve Bolşevikler', vb.) Ve ne yazık ki kitapların sadece gerçekleri açığa çıkarmaya hizmet etmediği, "karartma/bulan-dırma" amacıyla da kitaplar hazır-

landığı görülür.

"...mizacı ve işlek zekası, geçmişte büyük parti yöneticileriyle bozuşmasına neden olmuştu. Fakat şimdi eyleme susayan Troçki hem SD'lerle Menşevikleri, hem de Lenin'in çağrısına cevap vermekte tereddüt etmiş yüreksiz Bolşevikleri küçümsediği için, devrim sahnesinde tek eylem adamı olarak Lenin'i görüyordu." (5)

Gerçekliği çarpıtmadan aktarma sorumluluğu her yazarın omuzlarında hissetmesi gereken bir ağırlıktır. Aktarılmakta olan tarihi "öznelleştirmemek" de en az bu önemde bir sorumluluktur. Lenin'nin adını anarak yapılan Troçki övgüsü ise, başlı başına bir sorundur. Çünkü dikkatle bakan herkesin de görebileceği gibi gerçekte Stalin'e yönelik iddia ve yakıştırmalara kaynaklık eden fiiller Lenin döneminde de vardı ve Lenin'in oluru dışında gelişmeler değildi. Buradaki sorunlardan biri de **devrimciliğin de devrime giden yol ve yöntemlerin de bir türlü anlaşılmasını, devrimcilere sistem tarafından yöneltilen yakıştırmalar ve suçlamaların "Troçkistlerin mutfağı"nda önemli bir yer tutmasıdır.** E.H. Carr, Tony Cliff, vb. yazarlardan sıraladığımız alıntılar bu çerçevede örneklerdir.

"*Dönemin bütün tanıkları, Troçki'nin o dönemki enerjik tutumunu, yetkinliğini ve devrim davasına yaptığı hizmetleri övmektedir.*" (6)

"*Bütün sosyal-demokrat önderler arasında 1905 devriminin olaylarında önemli bir rol oynayan tek önder Troçki'ydi...*" (7)

Tony Cliff'e kulak verelim: "...*Ekim Devriminin sonrasına kadar Stalin'in varlığının farkına bile varamadığını söylüyor.*" (8) kaynak kim diye bakıyoruz, Troçki. Merkez Komite toplantılarında gördüğü; Partinin yayın organlarının yönetmeni; Devrimci Askeri Konsey'in 5 üyesinden birini (Troçki'nin olmadığı) eğer hafıza kaybına uğramadıysa nasıl olur da tanımaz?

Ernst Mandel Ekim 1917 kitabından: "*Petrograd'ta Leon Troçki'nin ustaca önderlik ettiği ajitasyon ve örgütlenme sayesinde*

garnizonun bütün birlikleri yaptıkları açık toplantılarda... Askeri Devrimci Komite'nin kararına uymaya karar verdi." (9) Troçki partiye Ağustos gibi katılıyor. Bir süre sonra Bolşeviklerce Petrograd Sovyeti Başkanlığı'na seçtiriliyor. Katıldığında grubunun üye sayısı kendi ifadesiyle 4 bini geçmiyor ama 100 binlerce üyesi bulunan partiden daha etkili oluyor, askerler onun çabalarıyla devrime karar veriyor ve bütün bunlar 3 ay içinde oluyor!..**İlginç bir öykü değil mi?**

Savaş Komünizmi Dönemi;

Koşuların son derece ağır olduğu bir dönemin zorunlu uygulamaları iyi incelendiğinde sebep-sonuç ilişkisini kurmakta zorlanmıyoruz. Almanların Petrograd'a girmesine ramak kala İşçi Taburları ve Kızıl Muhafızların insan üstü çabalarıyla durdurulması ardından 3 Mart 1918'de imzalanan Brest-Litvosk anlaşmasıyla Sovyetler I. Dünya Savaşı'ndan resmen çekilmiş oldu. Savaş, ardında yıkıntılar bırakmakla kalmamış; devrim sonrasında Bolşevikler kadrolarının büyük çoğunluğunu cepheye göndermişti. İktidarı kaybeden burjuva ve küçük-burjuva örgütler karşı-devrimci çabalarını yoğunlaştırmış; terörden sabotaja, her yolu mübah görmüştür. Sanayide yönetici olarak çalışmış Bolşevik'e rastlamak zordu. Savaş ve devrim sonrası iş disiplini gevşemiş ve verim son derece düşmüştü.

Partinin zor koşullarda almak zorunda olduğu kararlar "Sol Komünist"ler tarafından (Buharin, Osinski vs) şiddetle eleştirildi. İş disiplinine, burjuva uzmanların çalıştırılmasına, fabrikalara yönetici atama ve verimlilik ilkesine karşı çıktılar. Koşulların analizinden uzak, "radikalizm" adına yapılan bu eleştiriler parti tarafından mahkum edildi.

"Kır"la ilişkilerin henüz tam olarak kurulamaması, Kulak'ların (orta köylülük) sabit fiyatla tahıl satmayı reddetmesi, tahılı saklaması gibi olaylar, şehirlerin aç kalmasına, kıtlığa yol açıyordu. **Parti kırılık alanlara sanayi işçilerinden kurulu işçi bölükleri gönderme kampanyası başlattı.** Amaç şehir-

lerin kıtlık tehlikesini yaşamasının önüne geçmekti.

Alınan bir başka tedbir, **11 Haziran 1918'de Yoksul Köylü Komitelerini kurmak oldu.** Yoksul Köylü Komiteleri, Kulak'lara karşı mücadelede, büyük kapitalist çiftliklerin dağıtımının yoksul köylülük yararına tekrar düzenlenmesi, tarım araçlarından yoksul köylülüğün yararlanması için yeniden bölüşümü ve kulakların stokladığı tahılın toplanmasında büyük rol oynadı. 50 milyon hektar kulak arazisine yoksul köylüler yararına el konuldu. Kızıl Ordu'ya köylülerden asker sağlanmasında da büyük ölçüde başarılı olundu.

VIII. Kongre'ye (18 Mart 1919) gelindiğinde **Troçki'nin cep hede partinin görevlendirdiği askeri fonksiyonerleri kurşuna dizdirmeye çalıştığı; askerlerin protestoları ya da Merkez Komitenin müdahaleleriyle önlendiği ortaya çıktı.**(Troçkistlerin Stalin'e özellikle şiddet konusunda eleştiri getirdiği anımsanmalıdır.) Troçki eleştirilip uygulamaları kongre tarafından mahkum edildi. Yine kongrede kendisine "Askeri muhalefet" diyen Troçki'nin hatalarını kendine dayanak yapıp Kızıl Ordu yerine gerillacılığı savunan, eski ordudan kalma askeri uzmanlara, askeri disipline karşı olan bu grup da mahkum edildi.

1919 yılına girildiğinde doğu cephesinde Amiral Kolçak emperyalistlerin de desteğiyle saldırıya geçti. **10 Mayıs 1919'da Moskova-Kazan demiryollarında çalışan işçilerin hiçbir ücret talep etmeden tamamen gönüllü Cumartesi günleri çalışmasıyla Komünist Cumartesiler (Subotnikler) başladı.** 1 yıl içinde 82 bin komünisti; 106 bin partisizi kapsayan toplamda 188 bin kişinin katıldığı yaygın bir harekete dönüştü. Gönüllü çalışmada emek verimliliği %270'lere kadar çıkıyordu. Kolçak'ın kesin yenilgisine kadar devam etti.

İç Savaşın Yoğunlaşması;

1919 yılı sonunda demiryoluyla ulaşım durma noktasına gelmişti. Yakıt bulmak zorlaştı. Sanayi 1/4 kapasiteyle çalışıyor, tarlalar ekilemiyordu. Savaş hayatı felç et-

Yaşamda ısrarın, kavganın ve sevdanın en güzel örneklerini sergilemiş olan sosyalizm deneylerinin karşılaştığı sorunlara müdahale edilememesi, bürokratism, vb. sonucu çözümlenmesiyle, moral üstünlüğü ele geçiren emperyalistler, dünyayı yağmalamakla kalmadılar; ideolojik cephede de beyinleri zaptetmeye çalıştılar. Komünist önderler ve devrimler hakkında kara çalma, yalan, demagoji, manipülasyon en çok başvurdukları yöntemler oldu. Zifiri karanlığın ortasında emperyalizme inat on yıllardır ambargolar altında yaşayan Küba, bahar tadında düşlerimizin çiçeği oldu. Kore ve Vietnam, yaşadıkları pek çok sıkıntıya rağmen onurlarını çiğnetmediler. Avrupa'da gettolara itilen, horlanan yoksulların öfkesi sokakları savaş alanına çevirdi. Ortadoğu halkları hala dimdik ayakta. Latin Amerika'da, Asya'da direniş türkülleri ağızdan ağza söylenmeye, işçiler kol kola girmeye; mavzerler omuzdan omuz taşınmaya; halklar emperyalistlerin sofralarından düşen kırıntılara razı olmayacağını haykırmaya başladı. Ezilenlerin rüyalarına sadece karabasanların girdiği geceler geride kaldı; artık onlar umut, coşku ve sevgiyle de uyanıyorlar.

miş; işçiler açlıktan köylere dönmeye başlamıştı. Yakıtın %83'ü odunla karşılanıyor; Lokomotiflerin %60'ı bozuk olduğundan çalışmıyordu.

Troçki 1920 Şubatında "Artık ürünlerin 'zor alımı' yerine, ürün miktarı ile orantılı bir varlık vergisi uygulanmasına geçilmesini önerdi. MK daha liberal bir tarım politikasına geçilmesi fikrini reddetti..." (10)

O dönem Ayni Vergi'ye geçiş devriminin sonu olabilirdi. **Parti IX. Kongre'de (29 Nisan 1920) merkezileşme ve tek komuta ilkesi; Emek Ordusu'nun kurulması; yiyecek maddelerinin devlet tarafından dağıtımı; yiyecek**

maddelerinin zor alımı kararlarını aldı.

Savaş'ın mola halinden yararlanılarak Kızıl Ordu'nun bir kısmı ekonominin inşa sürecinde yer almak üzere Emek Ordu'larına (10 Şubat 1920) dönüştürüldü. Emek ve Savunma Konseyi (STO) kuruldu. Onu desteklemek için Devlet Planlama Komisyonu (GOSPLAN) kuruldu.

Karşı Devrimin Yenilgisi

Yeni Bir Dönemin

Habercisiydi;

Savaş sürecinde ellerindeki fazla ürünün kıtlık yaşanmaması, düşmanın bozguna uğratılması uğruna alınmasına ses çıkarmayan

köylüler; iç savaşın sonuna gelindikçe büyük kapitalistlerin ve çiftlik sahiplerinin geri dönmeyeceğini anlayınca bütün ürün fazlasının ellerinden alınması ve teslim yükümlülüğü sisteminden yakınmaya ve yeterli miktarda sanayi malı talep etmeye başladılar.

1914-21 arası 8 yıl boyunca çok zor koşullar altında yaşamaya ve çalışmaya daha fazla dayanamayan işçilerin bir kısmında açlık ve yorgunluğun da etkisiyle hoşnutsuzluk belirtileri başgöstermeye başlıyordu.

Köylülük ve işçiler arasındaki kaynaşmadan, hoşnutsuzluklardan yararlanmayı uman karşıdevrimciler, çalışmalarına askerler arasında da hız verdiler. 1921 yılının Mart'ında Kronstadt denizcileri arasında ayaklanmanın başlamasıyla, çabaları sonuç vermiş oldu. 1905 devriminden başlayarak hemen tüm devrimlerde önemli bir rol oynamış Kronstadt, halkın gözünde efsane olmuştu. Kışkırtmalara Kronstadt neden kapılmıştı? Yoksa Kronstadt devrimin karşısına mı geçmişti?

Ekim Devrimi'nde ve İç Savaş sürecinde Kronstadt denizcilerinin büyük bir kısmı cepheye ya da çeşitli yönetim kademelerine getirilmişti. Geriye büyük oranda Sosyal Devrimci, Menşevik, Anarşist ya da Beyaz Subaylar kalmıştı. Boşalan yerlere köylülerden, savaşta piş-

memiş, deneyimsiz ve siyasal bilinç düzeyi düşük askerler getirilmişti. Karşı devrimin propagandaları büyük oranda başarılı oldu. Kronstadt'lı asiler bir kaleyi, deniz filosunu, silah ve cephaneyi ele geçirip saldırıyı başlattılar. Bu noktaya nasıl gelindi?

28 Şubat 1921'de Petrograd'da bazı fabrikalarda grev başladı. Bunu takiben bir savaş gemisi personeli 15 maddelik bir program yayımlar. İkinci maddesi özellikle ilginçtir. Anarşist ve Sol Sosyalist partiler için söz ve basın özgürlüğü talep edilir.

2 Mart 1921'de Kronstadt Sovyet'i seçimleri vardır. Tüm Rusya Sovyet Başkanı Kalinin, Yerel Sovyet'in Başkanı Vasiliev ve Baltık Filosu Siyasi komiseri Kuzmin de toplantıya katılır. **Seçimlerin hemen başında Vasiliev ve Kuzmin isyancılarca tutuklanıp hapsedilir.** Aynı gün isyancılar kendi aralarında Geçici Devrim komitesi adı altında genel konsey oluşturup kentten devlet kuruluşlarını, **Genel kurmay binasını, Telsiz-Telefon binasını ve stratejik noktaları ele geçirir.**

8 Mart'a kadar sorunun kan dökmeden çözülmesi çabaları sonuç vermedi. Aynı gün X. Parti Kongresi tarafından 300 delege (kongrenin yarısı) acil olarak Kronstadt ayaklanmasını bastırmak için cepheye

gönderildi. 18 Mart'ta Kronstadt normale döndü.

X. Parti Kongresi'ne gelindiğinde parti köylüler arasında teslim yükümlülüğü sistemine ihtiyaç kalmadığını düşünerek yerine Aynı Vergi sistemini gerekli görüyordu.

Parti ve Sendikaların işçi sınıfı ile ilişkisinde askeri emirler değil tersine ikna yönteminin öne çıkarılması gerektiği düşünülüyordu.

2-6 Kasım 1920 tarihleri arasında V. Sendikalar Konferansı'nda Troçki; "Vidaları Sıkıştırma" (askeri disiplin) ve "Sendikaları Sarsma" gibi sloganlarla ortaya çıktı. Ayrıca sendikaların devletleştirilmesi gerektiğini ileri sürmekle kalmayıp işçi sınıfı ile parti ilişkilerinde ikna yönteminin terk edilmesini, sendikalara da askeri kuralların hakim kılınmasını talep etti. (Ülkemizde bugün Troçkistlerin merkeziyetçiliğe, hiyerarşiye ve disipline karşı duruşu; bu olguları devrimci örgütlere yönelik yıpratma araçları olarak öne çıkarması, Troçkizmin iç tutarlıktan yoksunluğu ile de ilintilidir.)

1 yıl önce tam tersi düşünceleri savunmuş olan Troçki; o zaman nasıl savrulmuşsa Kongre'de de bunu yineledi. Zaman ve mekan kavramlarını hiçe sayan Troçkist yazarlar durumu kurtarmak için çırpındılar.

"Troçki kendini temelde milyonlarca köylüden oluşan bir ordunun başında buldu. Sürekli olarak bu büyük ülkeyi dolaşıyordu. Dolayısıyla da köylülerin durumunu Lenin ile partinin diğer liderlerinden daha iyi görüyordu. Bu nedenle Lenin'den bir yıl önce 'Savaş Ekonomisi'nden vazgeçilerek daha gevşek bir ekonomiye 'NEP'e geçilmesini önerdi. Bu noktada Lenin ile liderliğin çoğunluğunun direnişiyle karşılaştı." (11)

Tartışmalar o kadar büyüdü ki 4 aydan fazla bir süre parti; sendika tartışmalarıyla boğuldu. Her kafadan bir ses çıkıyor, kadroların enerjisi adeta boşa harcanıyor; pek çok yayın organı bu tartışmalarla dolup taşıyordu.

İşçi Muhalefeti (Slyapnikov, Medvedyev, Kolontai vb) grubu; tüm ulusal ekonominin yönetiminin

Devrimcileri genellikle otorite veya şiddet düşkünü, rekabetçi veya gelişmeleri kendisi için itibara tahvil eden fırsatçılar olarak değerlendiren kesimlere dikkat edildiğinde, çoğu kez üç kişilik bir aile yaşamında dahi demokratik bir işleyiş sağlayamadıkları, disiplinin veya hiyerarşinin örgütsel zeminde neden gerektiğini araştırmadan ezbere bir reddetme halinde oldukları görülür. Bunların içerisinde en azından iyi niyetli olanlarının, yukarıdaki çalışmayı okuduklarında hiç olmasa devrimciliğin neden sandıkları gibi hafife alınamayacak bir olgu olduğunun ayırdına varabileceklerini düşünüyoruz.

sendikalara devredilmesini talep ediyor, partinin rolünü neredeyse sıfıra indirmeye çalışıyorlardı. İşçi sınıfının en üst örgütlenme biçiminin parti değil sendikalar olduğunu iddia ediyorlardı. Özünde Anarko-sendikalist bir gruptu.

Demokratik Merkezîyetçiler (Sopranov, Drobnis, Osinski, Simirnov vb.); parti içinde hizipler ve gruplaşmalar için tam özgürlük talep ediyordu. Partinin Sovyet ve sendikalardaki önder rolünü tamamen yadsıyordu.

Sol komünistler (Buharin, Preobrajanski, Sokonikov, Sarabryakov vb.); tampon grubu da denen bu grup tartışmalar ilerledikçe Troçki'nin grubuyla birleştiler.

Leninistler (Lenin, Zinovjev, Tomski, Kalinin, Kamanev, Stalin vb.); onlar grubu olarak da bilinir. Sendikaların tüm çalışmalarını ikna yöntemi üzerine inşa etmesini savunuyordu.

Lenin Kongre'de Troçki'yi gayri ciddi işlerle uğraşmakla suçlayıp; "Troçki...işçi sınıfının maddi ve manevi çıkarlarını savunmak işçi devletinde sendikaların görevi değildir. Bu bir hatadır...o tam bir işçi devleti değildir, mesele de bu ya zaten. Troçki yoldaşın temel hatalarından biri buradadır. Gerçekte bir işçi devleti değil, bir işçi-köylü devletimiz var. Bu birincisi..." (12)

Troçki'nin partiyi oyalayan, iş yapmaktan alıkoyan anlayışına, siyasal tarzına karşı çıkan Lenin; "...siyasi olarak meseleye tüm yaklaşım tarzı tam bir densizliktir. Troçki yoldaşın 'tez'leri politik olarak zararlıdır. Onun politikası son tahlilde sendikaları bürokratikçe hırpalama politikasıdır." (13)

Kongre'deki konuşmalarının devamında Troçki'nin gerçek yüzünü açığa çıkararak; "...Troçki'nin hatası ise şudur: tek yanlılık, kendini kaptırma, abartma, inat. Troçki'nin platformu bardağın bir su kabı olmasından ibarettir, fakat bu bardağın dibi yoktur." (14)

Partiye çok büyük zararlar vermiş bu tartışmaları tahlil eden kongre; kırlarda, fabrikalarda ve son olarak Kronstadt'ta yaşanan olumsuzlukları gereksiz tartışmalarda boğularak önceden görülme-

yip, önlem alınmamasını da göz önünde bulundurarak çok önemli kararlar aldı. Alınan kararlardan ikisi şöyle;

Madde 6) Parti şu ya da bu platformda oluşturulmuş olan (örneğin "İşçi muhalefeti", "Demokratik Merkezîyetçilik" vs.) istisnasız tüm grupların feshedilmiş olduğunu açıklar ya da derhal feshedilmesini emreder. Bu kongre kararının yerine getirilmemesi, partiden kesin ve derhal ihracı gerektirir.

Madde 7) Kongre merkez komiteyi, disiplin ihlali veya fraksiyonculuğun yeniden canlandırılması ya da ona göz yumulması hallerinde, partiden ihraca varana dek tüm parti cezası önlemlerini, MK üyelerine karşı ise adaylık konumuna indirme ve en uç önlem olarak hatta partiden ihraç cezasını uygulamakla yetkili kılar... (15)

NEP (Yeni Ekonomik Politika) Ülkede Sosyalist Ekonomi ile Kapitalist Ekonomi'nin belirleyici çarpışmasıydı;

III. Enternasyonal'in IV. Kongresi'nde Lenin "İktisadi taarruzumuzda çok ileri gittik, ardımızda yeterince güçlü bir üs bırakmadık." diyordu. NEP geçici olarak geri çekilmeydi. Güçlerin tekrar toparlanıp saldırıya geçebilme için cephe gerisinin düzenlenmesi olarak algılandı. Aynı vergiye geçiş politik bir sorundu. Çünkü bu sorunun özü işçi sınıfı ile köylülüğün ilişkisinde belirleyiciydi. Meta ticareti serbest bırakıldı. Kullakların serpilip gelişmesinin önüne devlet imkanlarıyla köylüye makine vererek ve elektrifikasyon yoluyla geçilmesi düşünülüyordu. NEP döneminde partiye sızmış burjuva ve küçük-burjuva unsurların temizlenmesi zorunlu hale gelmişti. 1921 yılında 166 bin üye ve aday (toplam üyenin %24'ü) partiden çıkarıldı. 1922 yılına gelindiğinde Lenin "Geri çekilme son bulmuştur, şimdi mesele güçlerin yeniden gruplandırılmasıdır..Elimizde devlet iktidarı, bir dizi ekonomik araç var; eğer kapitalizmi yener ve köylü ekonomisiyle birliği kurarsak kesinlikle yenilmez bir güç olacağız..." (16)

Lenin'in son makaleleri "Kooperatifçilik Üzerine", "İşçi-köylü müfettişliğini nasıl reorganize etmeliyiz", "Az olsun iyi olsun"du. Kooperatifçilik Üzerine makalesinde tarımın geliştirilmesinin köylülerin kooperatifler yoluyla sosyalist inşaya çekilmesi, tarımda kolektivizm ilkelerinin geliştirilmesinin sosyalist toplumun kuruluşunda büyük bir rol oynayacağını söylüyordu. İşçi-köylü Müfettişliği'ne; partinin birliğini koruma, parti ve devlet disiplinini güçlendirme ve devleti bürokratikleşmeden koruma görevleri veriliyordu. XII. Parti Kongresi (17 Nisan 1923) Lenin'in tüm tavsiyelerini kabul etti ve uygulamaya koydu.

Kongre'deki tartışma konularından birisi de Dış Ticaret Tekeline ait olanıydı. Troçkist yazarlar Lenin'in bazı mektuplarını alt alta koyarak sanki Stalin Dış Ticaret Tekelinin kaldırılmasını istiyordu da Troçki bunu engelledi düşüncesini yayarlar. Gerçekte ise Radek ve Kressin (Troçkistler) sanayinin bazı kollarını yabancı kapitalistlere kapitülasyonla verilmesini önerdiler. Ayrıca Çarlık hükümetinin feshedilen borçlarını ödemeyi önerdiler. Dış Ticaret Tekelinin kaldırılmasını isteyen Buharin ve Sokolnikovdu. (Sol Komünistler) Troçki Kongre'de Potilov, Bryansk gibi ülke savunması için önemli işletmelerin kar getirmediği için kapatılmasını önerdi, reddedildi. Troçki 1922 yılında kredi almak için sanayi işletmelerini ve devlet tröstlerinin her şeyiyle özel sermayeye rehin verilmesini önermişti. Aynı yıl sanayinin yoğunlaştırılmasını tavsiye etmişti. Eğer bu öneri kabul edilseydi işçi sınıfının 1/3'ü işsiz kalacaktı.

Troçkist yazarlarımızın "ö-nemle" üzerinde durdukları bir başka konu "Ulusal sorun"du. Her zaman yaptıkları gibi cımbızla çektikleri bir mektup, makale, cümle vb. üzerinde fırtınalar koparıyorlar.

1923 Mart'ında "Ölüm döşeginde yatan ve devrimi kurtarmak için elinden gelen son gayretleri gösteren Lenin, bir müttefik olarak yüzünü Troçki'ye döndü..." (17) "Lenin yaşlı muhafızlara (Bolşe-

Gerçekliği çarpıtmadan aktarma sorumluluğu her yazarın omuzlarında hissetmesi gereken bir ağırlıktır. Aktarılmakta olan tarihi “öznelleştirmemek” de en az bu önemde bir sorumluluktur. Lenin'in adını anarak yapılan Troçki övgüsü ise, başlı başına bir sorundur. Çünkü dikkatle bakan herkesin de görebileceği gibi gerçekte Stalin'e yönelik iddia ve yakıştırmalara kaynaklık eden fiiller Lenin döneminde de vardı ve Lenin'in oluru dışında gelişmeler değildi. Buradaki sorunlardan biri de devrimciliğin de devrime giden yol ve yöntemlerin de bir türlü anlaşılmasını, devrimcilere sistem tarafından yöneltilen yakıştırma ve suçlamaların “Troçkistlerin mutfağı”nda önemli bir yer tutmasıdır.

viklere) bel bağlayamazdı, çünkü hem bunlar çok küçük bir azınlık (%2), hem de pek çoğu bürokratik kastın birer parçası haline gelmişti.” (18) Anlaşılan Lenin, Troçki'ye “bel bağlamakla”, “müttefik” olarak görmekle büyük hata yapmıştı. Çünkü Troçki ölüm döşeginde yatan (yazarın ifadesi) Lenin'e ihanet etmişti. Ya da tüm bunlar yazarın fantazileriydi. Nedeni çok basit; aynı kitapta on sayfa sonra: “XII. Parti Kongresi (17 nisan 1923)... Troçki ne yaptı? Kendisini Ulusal sorun konusundaki tartışmaların tamamen dışında tuttu...” (19) “Stalin'le fikir ayrılığında olduğuna işaret edecek küçük bir imada bulunmadı.” (20)

Troçkist yazarların altında kaldıkları Ulusal sorun nedir? Gürcistan'da başını Mdivani'nin çektiği grup, partinin Kafkasya için düşündüğü federasyon fikrini (Gürcistan- Ermenistan- Azerbaycan) reddediyor ve bazı milliyetçi uygulamalarda bulunuyordu. Gürcü olmayan herkesi özellikle de Ermenileri başkent Tiflis'ten kitle halinde sürdüler. Gürcü olmayanlarla evlenen Gürcü kadınların vatandaşlıktan çıkarılacağını bildiren bir yasa çıkardılar. 1922 başında Gürcistan I. Parti kongresinde Mdivani'nin fede-

rasyonu reddeden düşüncesi 122 delegeden 18 oy alabilmişti. 1923 yılında II. Parti Kongresi'nde 140 delegeden 18 oy alabilmişti. Tüm Transkafkasya Kongresinde (Gürcü- Ermeni- Azeri vb.) 244 oydan sadece 10 oy alabilmiştir. Gerçekler böyleyken 23 Nisan 1923'te Stalin “...Büyük Rus şovenizminin üstüne silahlanmış olarak yürümezsek o sıralar kazanmış olduğumuz güveni son kırıntısına kadar yitirebiliriz” diyerek hem ezen ulus milliyetçiliğine hem de ayrılıkçı milliyetçiliğe karşı olduğunu gösteriyordu.

Lenin ölüm döşeginde, parti içi mücadele alevleniyor.

1923 yılı sonlarında Troçkinin önderliğinde X. Kongre'de yasaklanan hizipler hortlatıldı. Tüm hizipler (“Troçkistler”, “Demokratik Merkezîyetçiler”, “Sol Komünistler”, “İşçi Muhalefeti”) bir araya gelip 46'lar platformu adıyla açıklama yaptılar. Ülkede iktisadi kriz olacağı ve Sovyetlerin yıkılacağı anlatılıp tek çıkış yolunun hiziplere ve gruplaşmalara özgürlük tanımak olduğunu söylüyorlardı. **Troçki Politbüro toplantısında 46'lar grubunun mahkum edilmesine oy verdiği halde ertesi gün bir mektup yayınlarak destek verdi.**

Parti tartışmayı kabul etmek zorunda kaldı. Tartışma tüm partiyi sardı, yoğun mücadelenin sonunda her yerde hezimete uğratıldılar.

6 ay sonra Troçki XIII. Parti Kongresi'nde (26 Mayıs 1924) hiziplere ve gruplaşmaya nasıl bakılması gerektiğini (tarihin ironisi) gayet açık söylüyordu. “Parti içinde gruplaşmalara izin verilmesini hiçbir zaman kabul etmedim; bugün de kabul etmiyorum: çünkü bugünkü tarihsel koşullarda gruplaşmanın diğer adı hizipleşmeden başka bir şey değildir.” (22)

Lenin'in ölümü; Troçki cenazeye katılmıyor.

21 Ocak 1924'te Lenin öldü. Ölümü tüm dünya emekçilerini yasa boğdu. Troçki'nin gerek cenaze törenine gerekse kongredeki törene gelmeyişi çeşitli yorumlara sebep oldu. Bazı Troçkist yazarların Troçki'nin çok hasta olduğu için gelemediğini söylemesi ilkin inandırıcı gibi görünüyor; ama, Troçki'nin “Hayatım” adlı kitabındaki savunmaları insanı hayrete düşürüyor. “O sıralar Moskova'nın uzağında, Tiflis'te bulunan Troçki, onun törene katılmasını istemediği için tören gününün tarihini kasıtlı olarak yanlış veren Stalin'in yanıltmacası nedeniyle Lenin'in cenaze törenini ve Sovyetler kongresindeki töreni kaçırdı.” (23)

Törenin gününü tüm dünya bildiği halde Troçki nasıl bilemez? Troçki'nin Stalin dışında haber alabileceği kaynak yok muydu? Troçki gazete okumuyor ya da radyo dinlemiyor muydu? Sorular çoğaltılabilir. Bu konuyu okurun vicdanına bırakıyoruz.

Lenin'in “Vasiyet”i

“Vasiyet”ten kastedilen Lenin'in Kongre'ye tavsiye niteliğindeki mektuplarıdır. Troçkistlerin en çok takıldıkları konu Genel Sekreterlik tartışmalarıdır. “Genel Sekreter konumuna gelmiş olan yoldaş Stalin, sınırsız bir otoriteyi kendi elinde toplamıştır ve ben onun bu otoriteyi her zaman ihtiyatlı bir şekilde kullanıp kullanmayacağından emin değilim. Diğer yandan yoldaş Troçki... kişiliği itibarıyla, bugünkü MK'nın belki de en yetenekli üyesidir; ancak Troçki,

kendi yeteneklerine aşırı güvenmekte ve zihnini işlerin bütünüyle idari nitelik taşıyan yanılla çok fazla meşgul etmektedir.

Bugünkü MK'nın önde gelen bu iki üyesinin bu nitelikleri, istemeden bir bölünmeye yol açabilir..." (24)

Yazar üstteki alıntıyı yapıyor ama Zinovyev ve Kamanev hakkında düşüncesini içeren pasajı bypass ediyor. Biz hatırlatalım: "...Zinovyev ve Kamanev'in ekim olayının elbette bir rastlantı olmadığını, ama tıpkı Troçki'nin Bolşevik olmayışı gibi bunun da onların kişisel suçu olarak görülemeyeceğini anımsatacağım"

Özellikle Lenin, son mektuplarında Genel Sekreterlik konusunda Stalin ve Troçki dışında başka birilerinin bölünmeyi önlemek için bu görevi dönüşümlü yürütmesini önerir.

Stalin; XIII. Parti Kongresi'nden (26 Mayıs 1924) sonraki ilk MK oturumunda Genel Sekreterlik görevinden alınmasını ister. Tüm üyelerin oy birliği ile (Troçki, Zinovyev ve Kamanev dahil) parti kongresi Stalin'i görevde kalması için yükümlendirir.

1925 yılında Stalin tekrar görevden alınması için MK'ya çağrıda bulunur. MK yine Stalin'den görevine devam etmesini oy birliği ile ister.

"Vasiyet" tartışmalarını bitirmek için son sözü Troçki'ye bırakalım:

"...eğer bu mektupların hepsi yayınlanmamışsa, bunun nedeni yazarının onları basın için yazmamış olmasıdır. Viladimir İlyiç herhangi bir 'Vasiyet' bırakmamıştır ve gerek onun Parti'yle ilişkisinin karakteri gerekse de, bizzat Partinin karakteri, böyle bir 'Vasiyet' olacağını dışlıyordu...bir 'Vasiyet'in gizlenmesine ya da ihlaline ilişkin tüm sözler kötü niyetli bir uydurmacıdır ve tümüyle Viladimir İlyiç'in fiili iradesine ve onun tarafından yaratılan partinin çıkarlarına karşı yönelmektedir." (25)

***

Yukarıdaki çalışmanın ilk bakışta bol alıntılı ve yorucu bir

çağrışım yapacağını biliyoruz. Ne var ki içerdiği konular zaten hiçbir biçimde "kolaya kaçarak" alındıktan kalkılacak türden değil. Ve zaten bugün solda en büyük sorun bu kapsamda bir yazıyı okuma sabrı gösterecek insan sayısının giderek azalıyor olmasıdır. Halbuki yazı dikkatle ve sabırla incelense bugüne dek duyduğumuz ve yer yer kafamızı karıştıran "acaba bu Troçkistler en azından bu konuda haklı olabilir mi" dedirten gelişmeler için aydınlatıcı pek çok bilgi ile tanışılmış olacaktır. Örneğin Kronstadt ayaklanması için anarşistlerin Troçki'ye yönelik eleştirileri vardır. Onlar Troçki'nin "ellerinizdeki silahları bırakın yoksa sizi keklik gibi avlarım" dediğini, uzlaşmaya ve hatta eleştiri dinlemeye bile açık olmadığını ve bu nedenle Kronstadt denizcilerinin katledildiğini yazıyor. Bu bilgi, yukarıda bizim Kronstadt'a dair verdiğimiz bilgilerle beraber okunduğunda, araştırmaların ciddi yapılmasının gerekliliği daha somut biçimde görülecektir.

Özellikle Sovyet tarihi yoğunluğu, özgünlüğü ve iniş çıkışları sebebiyle kulaktan dolma bilgilerle tartışılacak, değerlendirilecek veya anlaşılacak bir süreç değildir. Sürecin bu niteliği kimi istismarcılar ve karşıdevrimciler tarafından kullanılmakta ve kafalarda devrime/sosyalizme dair kuşku belirmesine sebep olmaktadır. Benzer bir durum devrimciler hakkında çok az bilgisi olup onları tanımak, doğru kaynaklardan bilgi edinmek yerine, emperyalizm yönlendirmeli bir film, benzer bir kitaptan veya yalan yanlış duyumlardan hareketle yargılamaya kalkanlar için de geçerlidir. Devrimcileri genellikle otorite veya şiddet düşkünü, rekabetçi veya gelişmeleri kendisi için itibara tahvil eden fırsatçılar olarak değerlendiren kesimlere dikkat edildiğinde, çoğu kez üç kişilik bir aile yaşamında dahi demokratik bir işleyiş sağlayamadıkları, disiplinin veya hiyerarşinin örgütsel zeminde neden gerektiğini araştırmadan ezbere bir reddetme halinde oldukları görülür. Bunların içerisinde en azından iyi niyetli olanlarının, yukarıdaki çalışmayı okuduklarında hiç

olmasa devrimciliğin neden sandıkları gibi hafife alınmayacak bir olgu olduğunun ayırdına varabileceklerini düşünüyoruz. Bu da yavaşlarının pek çok karesinde önlemini açan bir rehberle sahip olmak için önemli bir ilk adım olacaktır.

1) Bolşevikler ve İşçi Denetimi (Maurice Brinton, s.20) Ayrıntı yayınları-1992

2) Ekim 1917: Darbe mi? Sosyal Devrim mi? (Ernst Mandel, s.18) Yazın yayıncılık-1997

3) İşçi Denetimi ve Sosyalist Demokrasi- Sovyet Deneyimi (Carmen Ciniari, s.224) Belge yayınları-1990

4) İşçi Denetimi ve Sosyalist Demokrasi- Sovyet Deneyimi (Carmen Ciniari, s.22) Belge yayınları-1990

5) Bolşevik Devrimi I (E.H.Carr s,91) Metis yayınları

6) Bolşevik Devrimi I (E.H.Carr s,101) Metis yayınları

7) Bolşevik Devrimi I (E.H.Carr s,63) Metis yayınları

8) Bolşevikler ve Dünya Devrimi (Tony Cliff s,252) İde yayınları 2000

9) Ekim 1917: Darbe mi? Sosyal Devrim mi? (Ernst Mandel, s.32) Yazın yayıncılık-1997

10) Bolşevikler ve Dünya Devrimi (Tony Cliff s,161) İde yayınları 2000

11) Ekim 1917: Darbe mi? Sosyal Devrim mi? (Ernst Mandel, s.77) Yazın yayıncılık-1997

12) Lenin cilt-IX (s.32) İnter yayınları

13) Lenin cilt-IX (s.51) İnter yayınları

14) Lenin cilt-IX (s.91) İnter yayınları

15) Lenin cilt-IX (s.160) İnter yayınları

16) Lenin cilt-IX (s.377) İnter yayınları

17) Bolşevikler ve Dünya Devrimi (Tony Cliff s,236) İde yayınları 2000

18) Bolşevikler ve Dünya Devrimi (Tony Cliff s,242) İde yayınları 2000

19) Bolşevikler ve Dünya Devrimi (Tony Cliff s,246) İde yayınları 2000

20) Bolşevikler ve Dünya Devrimi (Tony Cliff s,247) İde yayınları 2000

21) Stalin cilt-V (s.207) İnter yayınları

22) Bolşevikler ve Dünya Devrimi (Tony Cliff s,251) İde yayınları 2000

23) Bolşevikler ve Dünya Devrimi (Tony Cliff s,254) İde yayınları 2000

24) Bolşevikler ve Dünya Devrimi (Tony Cliff s,238) İde yayınları 2000

25) Troçki'nin (Eastman'ın "Lenin'in ölümünden sonra" başlıklı kitabı üzerine- Bolşevik Gazetesi No:16 1 Eylül 1925 s.68)

ÜRETEN BİZİZ, YÖNETEN DE BİZ OLACAĞIZ

SENDİKAL DEMOKRASİ

Sınıflar mücadelesinde en sık dile getirildiği halde en sık unutulmuş konulardan biri de amaç-araç uygunluğudur. Bilindiği gibi, ulaşılmak istenen amaçlar kullanılan araçların hem özünü hem de biçimini belirler. Sisteme karşı örgütlenmiş olan sendikalar, işleyiş ilkelere ve çalışma tarzını mücadele koşulları elverdiği ölçüde, gelecek toplum projesinin ön habercisi şeklinde tasarlamak ve uygulamak durumundadır. Bu durum, sistem içi örgütler olan sendikaların kültürel olarak düzenden kopuşunun bir ifadesi olacaktır. Egemen sınıflar, emekçilere belli bir sınırlılıkta hareket etme olanağı tanırken, bunu nasıl yapması gerektiğini de kendi ideolojik aygıtları yoluyla kitlelere empoze etmektedir.

Demokrasinin çerçevesini çizen egemen sınıflar, bunun **sandık yoluyla yaşanacağı** yanlısını da emekçilere kabul ettirmiş görünüyor. Ekonomik-demokratik mücadele araçları olan sendikalar, iç işleyişini burjuva kültürün etkisinden kurtaramamış ve sendikal demokrasiyi sandık demokrasisine indirgemmiştir. Milletvekili seçimleri sonucunda oluşan tablo ile sendikalarda delege seçimlerinde gözlenen tablonun benzerliği, sonuçların yaşanışında da benzerlik göstermektedir. Partilerin kazandığı milletvekili sayısına göre bakanlık almaları ile

grupların delegelerine göre yönetici sayısını belirlemesi arasındaki benzerlik, sanırız kimseyi şaşırtmaz. Şaşırtmamalı, çünkü kullanılan yöntemlerin benzerliği, sonuçların benzerliğine de yol açar. Parlamento ve sendikal işleyişin eleştirisini birlikte yapmaya gerek görmüyoruz. Sendikal demokrasinin mevcut işleyişini değerlendirmemiz, diğerinin de eleştirisi olacaktır. Ancak, hemen bir parantez açmayı da gerekli görüyoruz. Sendikalardaki devrimci-demokrat yöneticilere

rimiz kırılmasınlar! Çünkü sorun, kişilerin iyi niyetlerini aşan, **sistem ve alternatifini yaratma** sorunudur. Yanlış bir yöntem, iyi niyetli çabalarla da düzeltilemez. Bozuk bir arabanın sürücüsü çok usta da olsa yolu tamamlama şansının olmadığı unutulmamalıdır.

İşçi ve kamu çalışanları sendikalarında uygulanagelen yönetim anlayışının **devrimci bir dönüşüm** ihtiyacı vardır ve bu ertelenemez bir sorumluluktur. Burada anlatılmak istenen yalnızca yönetenlerin

Demokrasi, sınıflı toplumlara özgü bir kavramdır ve en mükemmel olanında bile, insan yaratıcılığını ve doğasını dizginleyen yanlar bulunabilir. Her eğilimin sonuç itibarıyla bir sınıfsal görüşe denk düştüğü düşünülürse, sınıfsız toplumda demokrasi, ihtiyaç olmaktan çıkarak gündemden düşecektir. İçinde bulunduğumuz toplumsal atmosfere en uygun işleyiş hayata geçirmek, sınıfsız topluma giden yolun basamakları olarak düşünülmelidir. İçinde bulunduğumuz somut koşullara uygun demokratik işleyiş hayata geçirmek, aynı zamanda gelecek projemizin ön ilişkileri olarak çekim merkezi olmanın da ötesinde bir öneme sahiptir.

devrimcilerden oluşması değil; aynı zamanda **yöneten-yönetilen ikilemini en aza indirecek bir işleyişin hakim kılınmasıdır**. Mevcut işleyiş, işçi sendikalarında sendika ağalığına, KESK içerisinde de bürokratikleşme eğilimine yol açmıştır. İki veya üç yılda yapılan kongrelerde kelimenin tam anlamıyla "delege avcılığı" yapılmakta ve taban iradesini yöneticilerine devretmektedir. Sendika tabanı bir dahaki kongreye kadar devre dışı kalmakta ve süreçten kopmaktadır. **Yöneticileri denetleme ve geri çağırma hakkını** da kullanamamaktadır. Bu arada seçilen yöneticiler, elde ettikleri avantajları bir sonraki kongre için yukarıdan aşağıya kullanmakta ve genellikle yeniden seçilmektedir.

Burada yönetim sürecinin dışına düşen taban, giderek daha edilgen ve yönetilmeye muhtaç bir topluluk haline gelmektedir. **Emekçiler, tüm sorunlarının yöneticiler tarafından çözüme kavuşturulmasını bekleyen, mücadelenin de seçilenlerce yürütüleceğini sanan, sisteme zararsız bir kitle haline gelmektedir**. Bunun sonucunda emekçiler, giderek yaratıcı ve dönüştürücü güçlerini unutmaya yüz tutmuş ve kendi gücüne olan güvenini yitirmiştir. Öyle ki özelleştirme gibi büyük bir saldırıya sendika yöneticilerinin ara formüller üretmesine dahi sessiz kalabilmişlerdir.

Burada elbette ki devrimcilerin öncülüğüne ihtiyaç vardır. Bu yol göstericilik, sendikal sorunların ülke sorunlarından bağımsız ele alınamayacağını öne çıkarmak zorundadır. Emekçilere politik hedefleri gösterirken, farklı bir yaşam biçiminin mümkün olduğunu elle tutulur hale getirmek ise, ayrı bir öneme sahiptir. **Önümüzdeki süreç, sınıflar mücadelesinde çatışmalı bir dönemin başlayacağını göstermektedir**. Burada devrimciler, hem ön saflarda yer almalı hem de kitleleri inisiyatif sahibi, gücüne güvenen bir kimliğe büründürmenin yol ve yöntemlerini de yaratmalıdır.

Burjuvazinin üretmiş olduğu **temsili demokrasi** anlayışına itiraz ederek farklı bir demokrasi anlayışı inşa etmek mümkündür. Yöneten-yönetilen ikilemini en aza indirecek

ve araçları kaldırıp kitleleri **mücadelenin öznesi** yapacak bir işleyişe ihtiyaç vardır. Bu işleyiş, **kitleleri söz ve karar sahibi yaparak** doğrudan demokrasinin müjdeleyicisi olmalıdır. Tam bu noktada işyeri örgütlenmeleri önem arz ediyor. "İşyeri temsilcileri kurulu" karar mekanizması haline getirilerek, taban etkin kılınabilir. İşyeri temsilcileri, işyerindeki üye sayısına göre belirlenmelidir. Ayrıca seçilen işyeri temsilcileri, üyelerce geri çağırılarak yerine başkası görevlendirilebilecek şekilde oluşmalıdır. Kongreye ihtiyaç duyulmaksızın **sürekli seçim** ilkesi hayata geçirilerek sandık demokrasisi mahkum edilmelidir. Şubelerde oluşacak aşağıdan yukarıya yönetim işleyişi, tabanı yetkili kılan yeni bir yaşam biçiminin de habercisi olacaktır. Burada işyeri temsilciler kurulu, **karar mekanizması** olurken, şube yönetim kurulu yalnızca alınan kararların uygulanmasında **koordinatör** görevi üstlenecektir. Şube işyeri temsilciler kurulu, yönetim kurullarından fiilen daha yetkili olmalı ve yönetim kurullarını her an denetleyecek bir yapıya da kavuşturulmalıdır. Şubelerde oluşan "işyeri temsilciler kurulu" yine üye yoğunluğuna göre Genel Merkez Temsilciler Kurulu'nu oluşturup periyodik toplantılarla karar mekanizması haline getirilmelidir. G.M.Y.K. ise yine koordinatörlük yapmalıdır.

Şubeden seçilerek gönderilen Genel Merkez temsilcileri de yine işyeri temsilcileri gibi geri çağırılarak yenisi her an seçilebilmelidir. Kongre ihtiyacı duyulmaksızın yapılacak sürekli seçim ve denetim, tabanı duyarlı kılarken yönetici kastların oluşumunun da önüne geçecektir. Kitleler, çözüm bekleyen edilgen topluluk olmaktan çıkıp; çözüm üreten etkin, yaratıcı ve inisiyatif sahibi bir güç haline gelecektir. İş yerlerinden başlayarak genel merkeze kadar her süreçte söz sahibi olan kitleler, mücadelenin de kitlesel ve nitel güvencesi haline gelecektir.

Demokrasi, sınıflı toplumlara özgü bir kavramdır ve en mükemmel olanında bile, insan yaratıcılığını ve doğasını dizginleyen yanlar bulunabilir. Her eğilimin sonuç itibarıyla bir sınıfsal görüşe denk düştüğü düşünülürse, sınıfsız toplumda demokrasi, ihtiyaç olmaktan çıkarak gündemden düşecektir. İçinde bulunduğumuz toplumsal atmosfere en uygun işleyiş hayata geçirmek, sınıfsız topluma giden yolun basamakları olarak düşünülmelidir. İçinde bulunduğumuz somut koşullara uygun demokratik işleyiş hayata geçirmek, aynı zamanda gelecek projemizin ön ilişkileri olarak çekim merkezi olmanın da ötesinde bir öneme sahiptir.

GENEL SAĞLIK SİGORTASI VE SOSYAL GÜVENLİK KURUMU YASALARI; YÜZLERCE YILLIK MÜCADELE BİRİKİMİNE SALDIRIDIR!

Önümüzdeki sürece damgasını vuracak olan çetin bir mücadele dönemine girilmektedir. Dünya işçi sınıfının 200 yıllık mücadele birikimi olan kazanımlar bir çırpıda silinmeye, emekçilere kölece bir yaşam dayatılmaya çalışılıyor. Hazırlanan yasa tasarıları, yalnızca çalışanları değil **sağlık hizmeti alan tüm halk kesimlerini** ilgilendiriyor. Halktan toplanan zorunlu vergilerin bir karşılığı olan ve alınıp-satılması toplum yaşamını sarsmak anlamına gelen kamu hizmetleri, bir bir **ticari rant** haline getiriliyor. Çalışanların sosyal güvenlikleri ve sağlık güvenceleri ortadan kaldırılmaya çalışılıyor.

AKP hükümeti tarafından hazırlanıp IMF'ye sunulan 19. stand-by anlaşmasına ilişkin niyet mektubu, IMF İcra Direktörleri Kurulu tarafından kabul edildi. Mektuba göre Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) yasa tasarısı 2006 Ocak sonuna kadar, Genel Sağlık Sigortası (GSS) yasa tasarısı da 2006 Şubat ayı ortasına kadar TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilecek. Hazırlanan yasa tasarılarının emekçilerden neler götüreceğine barksak;

- 1-Emeklilik yaşı kadın-erkek 68'e, prim gün sayısı 9 bine çıkarılacak.
- 2-Emekli maaşları %23 ile %33 oranında düşürülecek.
- 3-Aylık geliri asgari ücretin 1/3-

ünden fazla olanlardan (bugün için 127 YTL) 64 ile 431 YTL arasında değişecek sağlık sigortası primi kesilecek.

4-Sağlık hizmetleri "Temel Teminat Paketi" ile sınırlanacak, daha fazlası için ek sigorta yaptırmak gerekecek.

Hazırlanan yasaların saldırı yasaları olduğunu söylersek sanırız abartı olmayacaktır. Hazırlanan yasaların zararları yukarıda sayılanlarla da sınırlı değildir. Bağ-Kur ve Emekli Sandığı tek çatı altında toplanarak emeklilik işlemleri akıl almaz boyutlarda zorlaştırılacak. Söz gelimi sürekli iş bulamayan birinin sigortalılık süresini doldurup emekliliğe kavuşması hayal olacak. Emekli olanların, ortalama ömür dikkate alındığında kaç yıl yaşayacağı da tartışılır bir durumdur. Yasa tasarısına göre yoksulların sağlık sigortasını devlet ödeyecek. Ancak devlet 127 YTL geliri olanları (aylık) yoksul saymıyor.

GSS ile getirilen temel teminat paketi ise belirli sağlık hizmetlerini kapsamakta diğer (pahalı) sağlık hizmetlerini kapsam dışı bırakmaktadır. Bu da özel sağlık sigortalarına ve özel hastanelere rant hazırlamak anlamına gelmektedir. Söz gelimi astım ve diyaliz hastaları kapsam dışı bırakılarak özel sağlık sigortasına kapı aralanıyor. Çalışanlar hem her ay sağlık sigortası için prim ödeyecek

hem de kimi sağlık hizmetlerini alamayacaklardır. Bu arada birinci basamak sağlık hizmetleri (sağlık ocakları) kaldırılıp "Aile Hekimliği" uygulanarak koruyucu hekimlik iptal ediliyor. Böylece hastalıklar artacak ve sermayeye daha çok müşteri kazanılmış olacak.

Yukarıda yüzeysel olarak değindiğimiz yasa tasarıları ve sakıncaları daha da ayrıntılandırılabilir. Ancak bu kadarı bile bize, **örgütlü ve direngen** bir mücadelenin örülmesi gerektiğini gösteriyor. Şu ana kadar bu süreci Emek Platformu karşılayacakmış gibi gösterildi. Gerçekte ise Emek Platformu bileşenleri, sistemle hesaplaşmaya girmeyen duruşuyla, mücadeleyi örgütlemekten uzaktır. Mevcut sistemi hedefe koymak yerine hükümeti sorumlu tutma eğilimi doğru değildir. Şu ana kadar hükümette başka bir partinin olması halinde de bizce mevcut gidişat değişmeyecekti. Çünkü bu hazırlık, küresel sermayenin ihtiyaçları doğrultusunda yapılmaktadır. Bu nedenle yasa hazırlıklarına direniş, aynı zamanda sisteme de bayrak açacak politik bir çabayı gerekli kılıyor.

Emek Platformu'nun çabaları elbette ki boşuna değildir. Ödenen her bedel, harcanan her emek tarihteki yankısını bulur. Ancak, küresel sermayenin ihtiyaçları doğrultusunda yeniden düzenlenen sistemin alternatifini de sunacak **politik önderliğin eksikliği** de hissedilmektedir. Tüm toplumu cendereye alan, tarım kesiminden, işçi sınıfına; kamu çalışanlarından, işsizlere kadar herkesi yakan bu durum karşısında, tüm halkı aynı slogan etrafında toplayıp bir güç oluşturacak yolgöstericinin yaratılması tam da bu süreçlerde çözüme kavuşturulacaktır. Bu süreçte yalnızca çalışanlar değil tüm halk kesimleri bilgilendirilmelidir. Mahallelerde konuyla ilgili toplantılar yapılarak duyarlılık artırılıp tepkiye dönüştürülebilir. **Duyarlılığı artırma çalışması ile duyarlılık taşıyıcıları aynı süreçten çıkacak ve birbirini bütünlenecek olgulardır.**

Genel Sağlık Sigortası Kanun Tasarısı yeni değildir. İlk tasarı 1967 yılında hazırlandı; ama hükümete sunulmadı. 1969'daki İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda ise Genel Sağlık Sigortası'nın kurulması önerilmişti. 1971'de meclise sunulmuş, ancak kabul edilmemişti. 1974'te yine TBMM'nin gündemine gelmiş, ancak görüşülmemişti. 12 Eylül'de daha sağlam bir adım atıldı ve '82 Anayasası'na "GSS kurulabilir" ifadesi konuldu.

(Arşivden - Bkz. Devrimci Hareket Sayı 16)

GREV İŞÇİ SINIFININ OKULUDUR

Devrimci Hareket'in
Grevdeki Serna-Seral İşçileriyle Yaptığı Röportaj

Devrimci Hareket: Arkadaşlar direnişe başlayalı ne kadar oldu? Bu grev sürecini örerken yaşadığımız sorunları bizle paylaşabilir misiniz?

Serna-Seral İşçileri: Bugün Serna-Seral Tekstil İşçileri'nin direnişinin 141. günü. Burada örgütlenme faaliyeti 20 ay öncesinde başladı. Gizlilikle ve büyük zorluklarla gerçekleştirildi. Çok ağır koşullarda çalışıyorduk. Çalışma saatleri zaten uzundu ve bunun dışında gece yarısına kadar mesaiye kalıyorduk. 10-15 gün boyunca doğru düzgün evine gidemeyen arkadaşlarımız oluyordu. Hatta bu kadar mesaiye kalmanın yasak olduğunu dahi bilmiyorduk. Bir arkadaşımızın çocuğu rahatsızlanmıştı, onu doktora götürmek için gitmesi gerekiyordu, izin verilmedi, bundan dolayı işten atıldı. Bu ağır çalışma koşullarına karşı tek başımıza bir şey yapamıyorduk. Birlikte-liğün ve örgütlülüğün gerekliliğine karar verdik. İşyeri örgütlenme komitesi oluşturduk. Gizliden bir örgütlenme faaliyeti yürütmeye başladık. İlk başlarda işçilerin sendikaya ve işçilerin kendilerine bir güven-sizliği söz konusuydu. Tüm işçilerle tek tek konuşuldu. Bu süreçte aileler sorun olarak çıktı karşımıza. Ailelerimizle tek tek görüştük. Onların desteğini almamızla birlikte örgütlenme sürecimiz daha da hızlandı. Noterler mesai saatinde açık olduğundan biz de işverenden izin alamadığımızdan sendikaya üye olamıyorduk. Bu bile bir sorundu bizim için. Bunu aştıktan sonra tabii, işverene sendikalaşmamızı belirten belgeler gelmeye başladı. Sonra 4 arkadaşımızı işten attılar. Buna karşı işyerinde alkışlı eylemler yaptık. Arkadaşlarımızı sahiplendik, işveren arkadaşlarımızı işe geri almak zorunda kaldı. Daha sonra işveren örme bölümünü kapattı, fasonda üretime başladı, arkadaşlarımızı yıldırma için mantıksız işler yordu. Sonunda 130 kişilik işyerinde 89 kişiyi sendikalı yaptık. Sözleşmeli işçi arkadaşlardan da sendikalı olanlar oldu.

DH: Talepleriniz nelerdir?

İşverenin bunlara karşı tutumu nedir?

SSİ: Öncelikle ekonomik taleplerle başladık. Asgari ücretle çalışıyorduk. Ücretlerimizin 470 YTL'ye çekilmesini talep ettik. Bunun yanında çeşitli sosyal hak ve yardım taleplerimizde oldu. İşveren çeşitli sosyal yardımları kabul ederken ücret artırımını kabul etmedi. Sendikadan istifa edildiğinde %30 civarında zam vereceğini söyledi. Biz sınıf olduğumuzun farkına vardık. Kimse sendikadan istifa etmedi. Bu süreçte örgütlü olmanın nasıl bir güç olduğunun farkına varmıştık. İşyerinde %51 üye çoğunluğunu da elde ettiğimiz için taleplerimizin kabul edilmemesi üzerine 16 Eylül tarihinde greve başladık. İşveren 19 Eylül günü hiçbir görüşme olmadan lokavt yaptı. 141 gündür de direnişimizi sürdürüyoruz.

DH: Bu 141 gün nasıl geçti? İşverenin size karşı ne gibi girişimlerde bulundu? Çevredeki halkın ve devrimci-demokrat yapı ve kişilerin sizinle ilişkisi ne düzeyde oldu?

SSİ: Grev işçi sınıfının okulu- dur. Biz bu 141 günlük sürede çok şey öğrendik. İlk 15 gün içinde ailelerimizle ve çevredeki halkla iç içeydik. Çevreyle iletişimimiz çok iyiydi. Grevin 15. gününde sabaha karşı işveren çevik kuvvet polisi ile geldi

ve çadırlarımızı yıktırdı. Biz buna karşı direndik ve 14 arkadaşımız gözaltına alındı. Bunun üzerine biz tekrardan çadırımızı kurduk. Çünkü havalar soğuyacaktı, çadır olmadan direnilmesi de zor olabilirdi. Polisin bu baskısından sonra çevredeki insanların greve ilgisi azaldı. Bunun yanında çevredeki işyerlerinde işçi arkadaşları sigortalı yapmaya başladılar, o işyerlerinde de bir örgütlülük oluşabilir düşüncesiyle. Devrimci-demokrat yapılar, emekten yana olan tüm insanlar geldiler ziyaret ettiler, her daim dayanışma halinde olduk. Bizler ziyaretçi geldikçe moral buluyoruz. Biz de çeşitli yerlere ziyarete gidiyoruz. Bu süre zarfında işverenin, polisin gerçek yüzünü gördük. Kendimizin bir sınıfın, işçi sınıfının üyesi olduğumuzun farkına vardık. Aramızda AKPlı, MHPlı arkadaşlar vardı. Hepimizin sorunlarının, dertlerinin ortak olduğunu anladık. Bu bakımdan sınıf dayanışması bizim için çok önemli. Buradan Cevahir Deri işçilerini selamlıyoruz. Onlarla devamlı görüşüyoruz. En son işveren tarafından şube başkanı dövdürülmüş. Oraya jandarma bakıyor, devamlı baskı altındalar.

DH: Sendika şubesinin ve genel merkezin size yönelik tavrı

nasıldı?

SSİ: Sendika şubemiz ve yöneticileri her zaman yanımızda oldular. Her türlü sorunlarımıza ve dertlerimize birlikte çözüm aradık. Ancak genel merkez için aynı şeyi söylemeyeceğiz. TEKSİF'in 20-30 bin üyesi var bu iş kolunda. Örgütlü bulunduğu yerlerde 1 saatlik iş bırakma, iş yavaşlatma eylemi bile yapsa büyük etkisi olurdu. Sendikada örgütlü bulunan işçilerle buraya ziyarete gelinebilirdi. Sendikalarda bir bürokratlaşma söz konusu, tabanın denetimi olmadığından dolayı sendika yöneticileri dilediği gibi davranabiliyor. İşçilerin haklarını sonuna kadar savunmaktansa işverenle anlaşabiliyor. Bunda 12 Eylül faşizminin toplumun örgütlü güçlerinin üzerinde yarattığı tahribat etkili oldu. Sendikaların içi boşaltıldı, bürokratlaştırıldı. İşçi sınıfının ve emek güçlerinin kazanımları bir bir elimizden alındı. Bugün biz, KAVEL işçilerine borçluyuz. Sendikalarda aktif örgütlü bulunarak denetimimizi sağlamalıyız. Yani sendikal demokrasinin gereğini yerine getirmeliyiz.

DH: Peki sizce ekonomik talepler yeterli mi? Taleplerin siyasallaşması söz konusu mu? Kazanacağınıza inanıyor musunuz?

SSİ: Elbette ekonomik talepler yeterli değil, 71 işçiyiz, ilk günden beri fire vermeden direniyoruz. Bizler işçi sınıfının üyeleri, bu grev de işçi sınıfının grevidir. Burada farklı farklı düşüncelerdeki arkadaşlar olarak hepimiz işçi olduğumuzun ayırına vardık. Eğer üreten bizlersek, yöneten de bizler olmalıyız. Sınıf olarak siyasallaşmalı ve iktidara yerleşmeliyiz. Bu grev sonrasında buradaki birçok arkadaş olarak sınıfımızın düşüncesini yaşam alanlarımıza taşıyacağız. Çocuklarımıza iyi bir gelecek bırakmak için sınıfımız için mücadele edeceğiz.

DH: Son olarak dayanışma için ziyaret gelen kurumlardan istekleriniz nelerdir?

SSİ: Birçok kurum bizi yalnız bırakmadı, ziyaretimize geldi, bize moral verdi. Yakında bir moral gecesi yapmak gibi bir düşüncemiz var, bu netleştiği zaman tüm dostlarımızı katılımları için haberdar edeceğiz.

DH: Güzel bir sohbet oldu, sizlere teşekkür ederiz. Görüşmek üzere.

SSİ: Bizler teşekkür ederiz.

DEMOKRATİK TÜRKİYE HALKIN KENDİ MÜCADELESİYLE MÜMKÜNDÜR

Sosyalizmin görece güç kaybettiği, örgütlü halk güçlerinin zayıf düşürüldüğü bir konjonktürde karşı hamleleri büyüten emperyalist tekeller, hak ve özgürlükler alanında adeta **postallarla gezmekte**; doyumsuz bir saldırganlık hali sergilemektedir. Bunun bir yüzünü, ABD'nin tüm dünya coğrafyasını **halklar için bir hapishaneye** çevirme eğilimi oluşturuyorsa, diğer yüzünü de tekellerin dizginlerinden boşalmış kar hırsı oluşturmaktadır.

Emekçilerin hak taleplerini saldırganlıkla karşılama eğilimi, hemen her ülkenin gündemine "terörle mücadele yasaları"nı sokmuştur. Öyle ki, "demokrasinin beşiği" olmakla övünen ülkelerde bile bugün artık, askeri diktatörlüklerde görülebilecek düzenlemeler yapılmakta; özgürlüklerin sınırlandırılmasında adeta bir yarış yaşanmaktadır. Ne var ki, mücadeleler tarihi, ezilenlerle ezenlerin karşı karşıya geldiği hiçbir zeminde; şiddetin oranının halkların irade ve onurunu teslim almaya yettiğine tanık olmamıştır.

Örgütsüzlük çapındaki büyüme; yaşanan hak ve güç kayıpları, "dayatılana rıza gösterme"ye sebep olmamalıdır. Bu konuda, devrimci-demokrat toplamların önderliklerine önemli görevler düşmektedir. **Hiçbir koşulda çıtayı düşürme eğilimi taşınmamalı; daha ileri talepler bir hak olarak görülmeli ve bunda ısrar edilmelidir.**

Mevcut düzen koşullarında hak kazanımlarını büyütme elbette ki mümkündür. Bunun için tüm imkanlar zorlanmalıdır. Gücünü haklılıktan alan bir mücadele, meşruiyet sınırlarını da büyütecektir. Ancak, **bugün için atılan tüm adımların yarısını da kazanmaya hizmet eden bir boyutunun olması gerektiği unutulmamalıdır.** Çünkü, mevcut rejimde soluk alabilme kanallarını büyütme yetmez; halklara gerçek demokrasi yakışır. Kısıntıların boyutunu büyütme yetmez; karın tokluğu da yetmez; halklara insanca yaşam yakışır.

Çıtayı halklar lehine yükseltmenin öncelikli koşulu halk güçlerinin örgütlülüğünü arttırmak ve bütünlüklü adım atmaya güçleştiren eğilimlerle mücadele etmektir. Milliyetçiliğin abartılı düzeylerde kamçılandığı ve halk güçlerini bölerek zayıf düşürmeye hizmet ettiği günümüz koşullarında, yapıcılık/birleştiricilik için devrimci-demokrat önderlikler özel bir gayret sarfetmelidir. **Hiçbir önderliğin öznellik hareket etme lüksü yoktur/olmamalıdır.**

SEKA'dan ŞEMDİNLİ'ye, ŞEMDİNLİ'den TÜPRAŞ veya TELEKOM'a uzanan **kardeşlik eli ve mücadele birliği**, Türkiye'de demokratikleşmenin de halk için bütçenin de zorunlu koşuludur. Arkasına AB rüzgarını alarak emekçilere saldırganlıkta cesaret örneği gösteren AKP, aynı zamanda **AB'den demokrasi beklemenin anlamsızlığı** için de bir ölçü olmalıdır.

Devrimcilik, kendi yaşamına irade koymayı da halklara doğru yer ve zamanda yol göstermeyi de gerektirir.

Devrimci Yol, sahte demokratikleşme manevralarını boşa çıkarmanın, ırkçı-faşist saldırganlığa karşı direnişi büyütmenin ve geleceği kazanmanın örgütlü zemini.

**EMPERYALİZME, FAŞİZME,
MİLLİYETÇİ DEMAGOJİ VE KİŞKİRTMALARA KARŞI
DEVRİMCİ YOL SAFLARINA...**

17 Aralık 2005
DEVRİMCİ HAREKET

DEVRİMCİ YOL'CULUK BÜYÜK BİR ONURDUR; HAYDİ SESİMİZE SES VER, GÜCÜMÜZE GÜÇ KATI!..

Bu Metin Elimize E Posta Kanalıyla Ulaşmıştır

Devrimci mücadelenin kimi dönemleri öncü kuvvetlerin önüne taşın suyunu sıkarcasına bir enerji yoğunlaşmasıyla sürece asılmaları görevini koyar. Kararlılığımızın, kazanma irademizin sınava sokulduğu zamanlardır bunlar. Sınav geçildiğinde, önemli bir aşama da geçilmiş demektir. Mücadele açısından taşıdığı önem düşünüldüğünde önümüze gelen fırsattan layıkıyla yararlanamamak, en hafif deyimle büyük bir ihmalkarlık olarak yazılacaktır tarihe. Bugün böylesi bir süreçten geçiyoruz yoldaşlar.

Avrupa kıtasında yokluklar, zorluklar, engellemelerle dolu bir yolculuk sonrasında yarattığımız mevzilerden, biriktirdiğimiz gücün üstünde bir performansla ileriye atılma zamanıdır bugün. **Tüm güç ve olanaklarımızı belirlediğimiz hedeflere ulaşmada harekete geçirme en acil devrimci görevimizdir.**

Somut hedefleri belirlemede büyük bir isabet kabiliyeti, ve o hedeflere ulaşmada gösterilen kararlılık Devrimci Hareketimizin en önemli özelliği olmuştur daima. Geniş kitleleri örgütleyebilmesini mümkün kılan bu özellikler kuşkusuz künyemize kazanmış değil. Mücadeleye yoğunlaşma derecesi söz konusu özelliklerin kazanılması ve kalıcılığında belirleyici olacaktır. Yapıya can veren unsurların bu noktada gösterdikleri gelişme hareketi ileriye taşımının olmazsa olmazıdır. Yoldaşlarımız bu bilinçte olmalı ve gündelik yaşamlarının devrimci hedefler düzleminde biçimlenmesi çabasına gereken önemi vermelidirler.

İddia ettiklerimizle bireysel hayatımıza yön veren temel kaygılar arasındaki açığı giderilmedikçe devrimle aramızdaki mesafe de kapanmayacaktır. Devrimin temel öncelik, yaşamda ağırlık merkezi olması demektir bu. Hareketimizin başarısının buradan geçtiği bilince çıkarılmalıdır. Devrimci bir yaşam sürmenin özgürlük kanallarını sonuna kadar açacağı gerçeğiyle birlikte ele alındığında bunun "kişisel başarı" demek olacağı da açıktır.

Devrimciliğin, Devrimci Yolculuğun ölçüleri bellidir. **Devrim için savaşmayana sosyalist denmez şiarı turnusol kağıdıdır.** Devrimci Yol'cular oturdukları yerden ahkam kesenlerin yakasına yapışmalıdırlar bugün. Devrim için en küçük bir katkıya açık olurken, devrimci ölçüklerin şekilsizleştirilmesine, bireysel kaygılarla örülü bir yaşamın devrimci iddialarla kamufle edilmeye çalışılmasına dur denilmelidir artık. Dağlarda, işkencehanelerde yitirdiğimiz, en karanlık an'larda bile yürüyüşüne ara vermeyen yoldaşlarımızın büyüttüğü umudumuzun gölgelenmesine hiçbir Devrimci Yolcu izin vermemelidir.

Yıldızıyumruklu bayrak ona en kötü günlerde bile sahip çıkan yoldaşlarının ellerinde dalgalanmakta, sevdalılarını göreve çağırılmaktadır bugün. Bu görev ertelenemez, ertelenmemelidir.

DEVRİMCİ YOL'CULUK BÜYÜK BİR ONURDUR, ONURUNA SAHİP ÇIK!..

DEVRİMCİ YOL AVRUPA ÖRGÜTLENMESİ

ÖNDER BABAT'IN KATİLLERİ ÖFKEMİZİN MENZİLİNE DAHA SOMUT BİÇİMDE GİRMİŞTİR

Devrimci Hareket'in 8 Şubat 2006 Tarihinde Yaptığı Açıklama

"ÖNDER yoldaş, özellikle dergi büromuzun önünde vurulmuştur. Biz mesajı aldık. Korktukları için yaptılarsa, onları daha çok korkutacağız. Bizi eksiltmek için yaptılarsa, daha çok çoğalacağız. Biz halkız. Tarihin hiçbir evresinde vurularak tükendiğimiz görülmemiştir. Gerçekleri haykırmaya devam edecek ve hesap soracağız." (Devrimci Hareket, 3 Mart 2004)

ÖNDER BABAT 3 Mart 2004'te dergi büromuzun önünde, profesyonelce tasarlanmış bir saldırı sonucu öldürüldüğünde, ilk dakikalardan itibaren, bunun **devletçe işlenmiş politik bir cinayet** olduğunu açıklamış; tüm tehditlere, yanlış değerlendirme ve yanlış yönlendirmelere rağmen, bu düşüncemizde ısrar etmiş ve yukarıdaki açıklamayı yapmıştı.

"Biz Önder'i devletin vurduğuna inanmıyoruz" veya "Devrimci Hareket bu Önder meselesini çok abarttı" diyenlere aldırmadan, bizi anlayan dost kişi ve yapılarla Önder'i ölümsüzlüğe uğurlarken biz, devletin onu ve Devrimci Hareket'i neden hedef haline getirebileceğini de; kurdukları kirli ağlara ve tüm devlet imkanlarına rağmen bu cinayette rol alan halk düşmanlarının **zannettikleri denli güvencede olmadıklarını** da biliyorduk. Zaten mesele o tetiği çeken elin sahibinden çok ardındaki, rejim biçiminde örgütlenmiş faşist yapıdır. **Devrimciler için maşaları kırmak kadar maşayı tutan eli de parçalamak önemlidir.** Bu, koşullara göre değişmeyen bir görevdir.

Devrimci Hareket'in "derin devlet" veya "kontrgerilla" tanımına nasıl baktığı, bunları devletin bizzat kendisi olarak gördüğü biliniyor. Yani **bizim için Önder'in katilleri sanıldığı denli gizli değildi ve öfkemize karşı zannettikleri kadar korunaklı değillerdi.**

Son olarak, **Devrimci Halk Kurtuluş Cephesi'nin** cezalandırdığını açıkladığı halk düşmanı **Hakan SARAYLIOĞLU'nun** itirafları sonucu, Önder Babat konusu tekrar gündeme geldi. DHKC'nin sorgulamasında pek çok konuda bilgi veya duyum aktaran **SARAYLIOĞLU**, Önder Babat'la ilgili olarak da bir başçavuşun iddialarını aktarmış. Buna göre, "İstanbul İl Jandarma Komutanlığı'nda görevli Mustafa Başçavuş, bir konuşmalarında kendisine, artık atışlarda gerçek hedef kullandıklarını, bunun için de Beyoğlu'nda MHP'li bir işadaminin bürosundan silahla eğitim amaçlı birisini vurdurduğunu anlatıyor. Bu kişinin ÖNDER BABAT olduğunu söylüyor." (DHKC'nin 6 Şubat tarihli açıklamasından)

Bu bilgi sonuçta bir halk düşmanından çıkmış; doğruluğu, bizlerin iddialarını doğrular, yanlışlığı ise iddialarımızı değiştirmez. Biz, Önder'in düşlerini gerçek kılma yolunda adımlarımızı büyütme devam ediyoruz. Yukarıdaki gelişme, **katillerin siluetini biraz daha netleştirmiş, öfkemizin menziline daha somut biçimde sokmuştur.**

DEVRİMCİ-DEMOKRAT KAMUOYU ÖNDER BABAT'LA İLGİLİ HABER VE YORUMLARDA DAHA OZENLİ OLMALIDIR

Devrimci Hareket'in
12 Şubat 2006 Tarihinde Yaptığı Açıklama

Önder Babat, 3 Mart 2004'te katledildiği andan itibaren, kendini genelde devrimcilerin, özelde **Devrimci Yol**'un onur hanesine yazdırarak ölümsüzleşmiş bir devrimcidir. Tüm **devrim şehitleri** gibi o da devrimcilerin ilgi ve hafızasına bir daha kazanılmamak üzere yerleşmiştir. Bu bağlamda onunla ilgili bilginin, haber, vb. gelişmelerin ilgi görmesi normaldir.

Son olarak, DHKC'nin 6 Şubat tarihli açıklamasında, cezalandırılan bir "kontracı"nın ağzından Önder'le ilgili aktarılan bilgi de adeta kartopu gibi büyüyen bir ilgiye dönüştü. İlk bakışta her şey normal gibi görünüyor. Nitekim biz de 8 Şubat'ta yaptığımız açıklamada buna değinmiştik. Ne var ki bu arada yaşanan gelişmeler, ikinci bir açıklama yapmayı ihtiyaç haline getirdi.

Gerçekte DHKC bildirisinde geçen ve cezalandırılan "kontracı"nın sadece bir duyumuna dayanarak verilen bilgi, Önder'in katilleri için öz itibarıyla bilinenin dışında **ek bir boyut** içermiyordu. Hatta Önder'in katledilmesinden sonra bize ulaşan çeşitli duyumlardan sadece biridir. Bu duyumun farkı, bizden önce doğrudan (internete yüklenecek) kamuoyuyla paylaşılması ve **her türlü yanlış yorum ve anlamaya açık bir zeminde** adeta kontrol- den çıkmasıdır. Biz, onlarca kişi tarafından ya "Önderin katili bulunmuş" ya da "Önderin katili cezalandırılmış" iddiası ile "gözünüz aydın" denilerek arandık. **Son olarak Birgün Gazetesi bunu geliştirip işi, Hakan Saraylıoğlu'nu "Önder Babatın katili" olarak yansıtma noktasına dek vardırdı.**

Birgün gazetesi, DHKC'nin bildirisindeki Hakan Saraylıoğlu ile ilgili bilgileri yalan/yanlış duyumlarla harmanlayıp kötü bir habercilik örneği sergiledi. Başlığı "*Babat cinayeti zanlısı öldürüldü*" biçiminde atan Birgün, haberin devamında işi "yetkili"lere kadar dayandırmış;

"*Önder Babat cinayetinden sorumlu tutulan Hakan Saraylıoğlu geçtiğimiz hafta ölü bulundu. (...) Ceset üzerinde darp izlerine rastlanırken yetkililer Saraylıoğlu'nun Önder Babat'ın öldürülmesinden sorumlu tutulan kişi olduğunu açıkladı.*" (Birgün gazetesi 10 Şubat 2006)

Bu durum, en iyi ihtimalle, kulaktan kulağa bir sözcük fısılda- yıp, son kişiye gelinceye dek ne denli değiştiğini görme oyunu oynamaya benziyor. Ancak, **Önder Babat kimsenin ne oyun, ne asparagas, ne de sömürü malzemesidir.** Katledildiği dönem nasıl cinayetin sıradanlaştırılması çabasına izin vermediyse, bu kez de "hesap sorma" işinin sıradanlaştırılmasına izin vermeyeceğiz.

DHKC'nin bildirisinde geçen ve bizim 8 Şubat tarihli açıklama- mızda daha anlaşılır kıldığımız Hakan Saraylıoğlu'ndan yansıyan bilgi, aşağıdaki gibidir;

"*Son olarak, Devrimci Halk Kurtuluş Cephesi'nin cezalandır- dığını açıkladığı halk düşmanı Hakan SARAYLIOĞLU 'nun itirafları so- nucu, Önder Babat konusu tekrar gündeme geldi. DHKC'nin sorgula- masında pek çok konuda bilgi veya duyum aktaran SARAYLIOĞLU, Önder Babat'la ilgili olarak da bir başçavuşun iddialarını aktarmış. Buna göre, İstanbul İl Jandarma Komutanlığı'nda görevli Mustafa Başçavuş, bir konuşmalarında kendisine, artık atışlarda gerçek hedef kullandıklarını, bunun için de*

Önder Babat'ın devrimciliği de Devrimci Yolculuğu da bir tesadüf değildir. O, küreselleşen emperyalist saldırının ülkemizdeki her türden izdüşümüne karşı mücadele içinde, sistemi de uzantılarını da tanımış; suç olgusunu ve suçlu- sistem ilişkisini hiçbir zaman magazin sayfalarında geçtiği gibi algılamamıştır. Bugün ona saygı, katillerine onun kavrayışı çerçevesinde bakmayı gerektiriyor. Önderin katili devlettir; faşist rejimdir. "Tetikçiler" açığa çıksa dahi bu durum değişmez ve hesabı sorulmuş olmaz. Biz, onun hesabını sorma yolunda hedefimize sistemi koyduk. Ona sözümüz var; gözlerindeki aydınlığı, beynindeki ufku, yüreğindeki sevgiyi yaşama içerecek; düşlerindeki özgürlüğü gerçek kılana dek ayakta duracağız.

Beyoğlu'nda MHP'li bir işadaminin bürosundan silahla eğitim amaçlı birisini vurdurduğunu anlatıyor. Bu kişinin ÖNDER BABAT olduğunu söylüyor”

DHKC' nin bildirisinde Hakan Saraylıoğlu'yla ilgili bilgi bu kadardır. Biz bunu mail yolu ile Birgün gazetesine de bildirmiştik. Kaldı ki bildirmemiş de olsak, bu özensizliğe kimsenin hakkı yoktur. **Katledilişini takip eden dönemde Önder Babat'la ilgili haber yapıramadığımız Birgün, bu kez, Önder'in katilinin öldürüldüğü ve konunun kapandığı izlenimini veren, temelsiz bir habere imza atmış oldu.** Haberi bir an önce düzeltmek, bırakalım devrimci-demokratlığı, gazetecilik etiği gereği de bir zorunluluktur. Haberde kastedilen “yetkililer” kimdir; böyle bir bilgi yoksa (ki biz olmadığını biliyoruz) bu haber nasıl yapılmıştır? Birgün bunu açıklamalıdır.

Öncelikle belirtelim ki, devlet kaynaklı politik cinayetlerin adli vakalar gibi “Ahmet, Mehmet” biçiminde faileri olmaz. Tetiği bir takım kişiler çekiyor olsa da o cinayetlerin sorumluları, “tetikçiler”i çokça aşan boyuttadır ve genellikle tetiği çekenler de bir takım istisnalar hariç ortaya çıkmaz. Bu nedendir ki hesap sorma anlayışı da daha kapsamlı algılanmalı; denizde damla arar gibi katil aramak yerine, **hedefe sistem konmalıdır.** Böylece Önder için dövüşmek de, doğruluğu bile tartışılır bir duyumla yetinmenin çok ötesine taşınmış olacaktır.

Yukarıda **özenden** söz ettik. Sanıyoruz ki gelişmeleri yakından takip edenler, nedenini anlamakta güçlük çekmeyecektir.

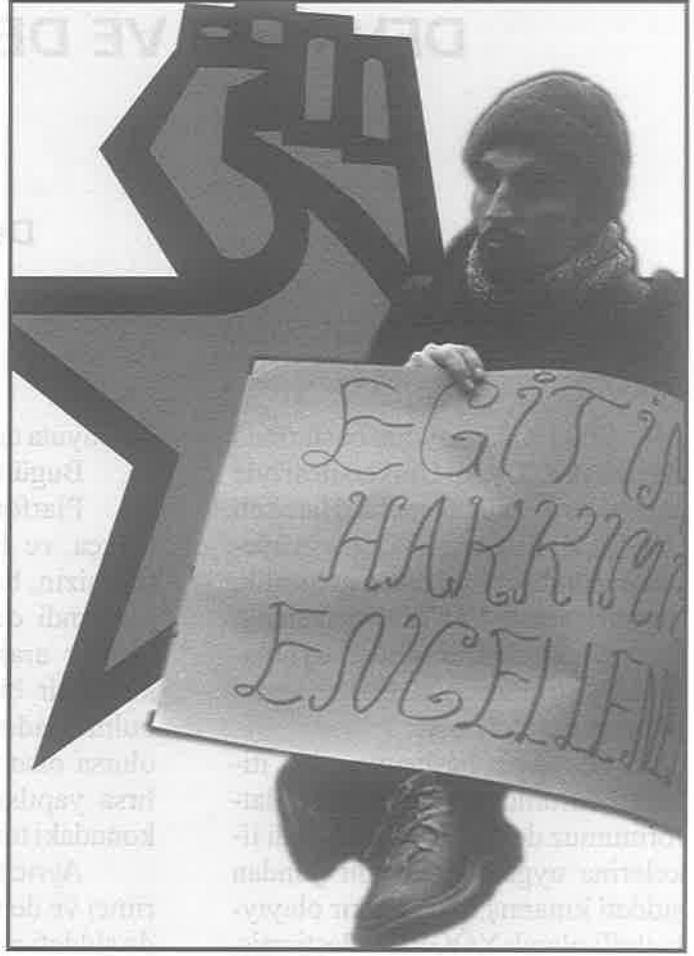
Öncelikle belirtelim ki halka karşı suç işlemiş kişilerin, sorgulanma esnasında ortaya yalan yanlış bilgi atması hiç de zayıf bir olasılık değildir. Kaldı ki verdiği bilgi adeta “suyunun suyu” bir duyumdan ibarettir. Ama biraz da DHKC'nin yansıtma şekli sebebiyle eksene oturmuş, sanki ÖNDER'in katili bulunmuş veya cezalandırılmış gibi bir kanaatin veya yanlış okumanın oluşmasını beraberinde getirmiştir. Önder'in

katilleri ile ilgili bir bilginin (internetten mail atmak dışında) bizimle önceden paylaşılmamış olması da yöntem sorununun bir diğer boyutunu oluşturmaktadır.

Madem yanlış anlama veya oluşabilecek yanlış kanaatlerden söz ediyoruz. Bir düşünelim, verilen bilgi sanki Önder'in pencereden sıradan bir atışla vurulduğu izlenimini de uyandırıyor. Hakan Saraylıoğlu'nun kullandığı “Mustafa başçavuş” ifadesi, özellikle Aydınlık'ta duymaya alıştığımız ve gerçekte hiçbir anlamı olmayan, ama **mühim bir istihbarat bilgisi** gibi yansıtılan, bildik bir jargondur. Bunu söyleyerek Hakan Saraylıoğlu **gerçekte bir şey söylemiş olmuyor.** Sorun, DHKC'nin bu bilgiyi almasında değil, daha sonra yanlış anlama ve okumaların da etkisiyle oluşan sonuçtadır. Bu konuda daha özenli olunabileceğini düşünüyoruz.

Önder Babat vesilesiyle gündeme gelen, sol kamuoyunun bu yanlış okuma ve yanlış anlama özelliği, solun/devrimcilerin ciddiyeti, saygınlığı açısından da düşündürücüdür. Bizi kaygılandıran asıl boyut, Önder Babat'la ilgili asılsız haberlerin **DHKC'nin bildirisinin içeriğini** aşması ve adeta Önder Babat'ın hesabının sorulduğu, o sayfanın kapandığı intibainin yaratılmış olmasıdır. Yayınlarımızda da belirttiğimiz gibi, bilimsel yaklaşımı, muhakeme ve diyalektik ilişkilendirme niteliğini giderek kaybeden sol, kaybettiği şeyi bulabileceği yerde değil sistem içinde arar hale gelmiştir.

Arabesk renklerin yaşamın hemen her karesinde ağırlığını hissettirir hale geldiği günümüz koşullarında devrimcilerin kaliteye, olgunluğa her zamankinden daha çok ihtiyacı vardır. Devrimciler, temel-

siz övgülere ihtiyaç duymaz. **İndymedia gibi kirli ortamlar, Önder Babat gibi değerlerin konu edileceği ortamlar değildir.** Devrimciler, İndymedia ortamını meşrulaştırmamalıdır. Çünkü devrimcilerin İndymedia'dan yansıyan ucuz övgülere ihtiyacı yoktur/olmamalıdır.

Önder Babat'ın devrimciliği de Devrimci Yolculuğu da bir tesadüf değildir. O, küreselleşen emperyalist saldırının ülkemizdeki her türden izdüşümüne karşı mücadele içinde, sistemi de uzantılarını da tanımış; suç olgusunu ve suçlu-sistem ilişkisini hiçbir zaman magazin sayfalarında geçtiği gibi algılamamıştır. Bugün ona saygı, katillerine onun kavrayışı çerçevesinde bakmayı gerektiriyor.

Önderin katili devlettir; faşist rejimdir. “Tetikçiler” açığa çıksa dahi bu durum değişmez ve hesabı sorulmuş olmaz. Biz, onun hesabını sorma yolunda hedefimize sistemi koyduk. Ona sözümüz var; gözlerindeki aydınlığı, beynindeki ufku, yüreğindeki sevgiyi yaşama içerecek; düşlerindeki özgürlüğü gerçek kılana dek ayakta duracağız.

DEVRİMCİ VE DEMOKRATİK YAPILARA

Devrimci ve Demokratik Yapılar Arası Diyalog ve Çözüm Platformu'nun 9 Ocak 2006 Tarihinde Yaptığı Açıklama

2005 Kasım ayının başlarında Diyarbakır Dicle Üniversitesi'nde Yurtsever Özgür Gençlik Hareketi (YÖGEH) ile Gençlik Derneği üyeleri arasında ortaya çıkan gerginlik, bir süre sonra YÖGEH'in Gençlik Derneği üyelerine şiddet uygulamasıyla tırmanmış ve endişe verici bir noktaya ulaşmıştır.

Olayların başlangıcından itibaren durumdan kaygı duyan platformumuz devreye girmiş, kendi ilkelerine uygun olarak bir yandan şiddeti kınamış, Diyarbakır olayıyla ilgili olarak YÖGEH'i eleştirmiş, diğer yandan da sorunun diyalog yöntemiyle çözümü için çaba göstermiştir.

Bu süreçte, başlangıçta tıkalı olan diyalog yolları platformumuzun çabasıyla bir ölçüde açılmış, bu doğrultuda YÖGEH ile bir dizi görüşme gerçekleştirilmiş, hatta özgül olayın yerinde incelenmesi için Diyarbakır'a gidilmiştir.

Ancak sonuç olarak, bütün çabalara karşın görüşmelerin YÖGEH tarafından kesilmesi sonucu halen bir çözüme bağlanmış değildir. Yalnızca Diyarbakır özgülünde değil bir bütün olarak şiddet ortamı ortadan kaldırılamamıştır.

Dahası platformumuzun yaptığı görüşmelerde YÖGEH, "önderliklerine de değerlerine hakaret edildiği"ni öne sürerek uyguladıklarının şiddet değil "meşru savunma" olduğunda ısrarcı olmuş, şiddet uygulayacağını beyan etmiş, özellikle Kızıl Bayrak ve HÖC'e karşı böyle bir tutumlarının olduğunu, olacağını dile getirmiştir.

Diyarbakır özgülündeki şiddet ortamı çözülmediği gibi, Ocak ayında Lavrion'da yaşanan vahim gelişmeler şiddetin üniversiteleri ve gençlik örgütlerini aşan yaygın

bir boyuta taşındığını göstermiştir.

Bugün gelinen noktada;

Platformumuz, son derece açıkça ve hiçbir tereddüt göstermeksizin, başından beri olduğu gibi, şimdi de devrimci demokratik yapılar arasında her çeşit şiddeti kesin bir biçimde kabul edilemez bulmaktadır. Hangi gerekçe ile olursa olsun, kim tarafından yapılırsa yapılsın platformumuzun bu konudaki tutumu nettir.

Ayrıca platformumuz, devrimci ve demokratik yapılar arasında şiddeti meşrulaştıran, onu "meşru savunma" ya da başka bir adlandırma ile savunan bir söylemi de hiçbir biçimde kabul edemez. Ve yine platformumuz, hangi gerekçe ile olursa olsun devrimci demokratik yapıların önceden "gerekirse şiddet uygulanacak" yapılar olarak ilan edilerek hedef seçilmesini de kabul edemez.

Sonuç olarak, bizim ne doğrudan şiddeti, ne de "şiddet tehdidi"ni hiçbir gerekçeyle haklı ve mazur görmemiz düşünülemez. Biz son derece açık bir biçimde, devrimci ve demokratik yapılar arasındaki sorunların diyalog yoluyla çözülmesi noktasında durmakta ısrarlıyız. Bu konudaki ilkesel kararlarımızdan biri olan "*devrimci ve demokratik yapılar yazı ve yayınlarında halka, devrime ve devrimciler arası dayanışma, saygı zeminine denk düşmeyen bir dil ve üsluptan kaçınırlar*" maddesi bu konudaki yaklaşımımızın net bir ifadesidir.

Bugün gelinen noktada şiddet ortamının devam ediyor olması ve daha da tehlikeli boyutlara tırmanma eğilimi, yaşadığımız coğrafyanın politik koşulları nedeniyle son derece kaygı vericidir. Olayların

tırmanması, açıktır ki, bir bütün olarak coğrafyamızdaki mücadeleye onarılması güç zararlar verecek ve son tahlilde kesin bir biçimde halk düşmanlarının egemenlerin işine yarayacaktır. YÖGEH'in, Kürt Hareketi'nin bu gerçeği görerek bir an önce bu tutumu sona erdirmesi ortada her ne sorun varsa bunların önkoşulsuz diyalog ortamında çözülmesi tarihsel bir sorumluluktur. Kürt hareketinin önderliği duruma müdahale etmeli ve bu tehlikeli gidişi durdurmalıdır.

Platformumuz, olayların bu şekilde devamı halinde kendi ilkelerine uygun olarak davranmak zorunda kalacaktır. Ki bu da, yine coğrafyamızın özgün politik koşullarında belli açılardan mücadeleyi zayıflatan, geriletken bir durum olacaktır.

Son derece açık olarak yeniden söylüyoruz:

Mevcut şiddet ortamı bir an önce sona erdirilmeli ve hiçbir biçimde şiddet tehdidi içermeyen koşullarda sorunlar diyalogla ele alınmalıdır. Şiddetsiz, önşartsız ve şiddet tehdidinin olmadığı bir ortamda her türlü sorun tartışılabilir ve platformumuz dün olduğu gibi bugün de görev üstlenmeye hazırdır.

**(BDSP, DEVRİM DERGİSİ,
DEVRİMCİ HAREKET, DHP,
EHP, HÖC, İŞÇİ
MÜCADELESİ, KALDIRAÇ,
ÖDP, ODAK, PROLETER
DEVRİMCİ DURUŞ, SODAP,
SDP, SOSYALİST BARİKAT,
SEH, TKP, TÖP)**

HİÇBİR DEVRİMCİ SORUNLARININ ÇÖZÜMÜNÜ DEVRİMCİ NORMLAR DIŞINDA ARAMAMALIDIR*

Bahadır Deniz

Sol'a, büyük ölçüde dışardan dayatılan veya gerçekte devrimciliğin amaca uygun biçimde organize edilmesindeki mantığın, kavranmamış olmasına dayanan tartışmaların başında "örgüt içi demokrasi" gelmektedir. "Moda tarz" halini almış bu çerçevedeki tartışma, 80'li yılların ikinci yarısında boy veren "Kuruçeşme Tartışmaları" ile aynı beslenme kaynaklarına sahiptir. O süreçteki "sosyalist demokrasi" tartışmalarının, günün ihtiyaçları ile ne denli ilintili olduğu; savunulmakta olanın sosyalistlikle ve demokrasi ile ne kadar alakalı olduğu, bugünün sağladığı "geriye dönüp bakabilme" avantajı sebebiyle, daha net ortaya çıkmıştır. Hiçbir devrimci örgüt yoktur ki, devrimci niteliğini korurken, bu türden tartışmalara rağbet göstermiş olsun; veya bir başka biçimde ifade etmek gerekirse, bu türden tartışmaları başta edenlerin devrimci rotada ısrarcı olduğu görülmemiştir. İnsana en yaraşır toplum/yaşam biçimi olan komünizm, en tam demokrasiye varmayı hedefleyen, bu amaçla organize olan ve yola çıkan devrimcilere; burjuva liberal ağızlarından apartılmış kavramlarla veya düşünce kırıntılarıyla saldırmak, ya maksatlı ellerin ya da devrimciliği bilmezlerin işidir.

İşlerin rayında gitmediği durumlarda, hiçbir devrimci, sorunlarının çözümünü devrimci normlar dışında aramamalıdır. Böyle bir olasılık, akışkan bir yapıya sahip olan "devrimcilik dışı eğilimler"e, aralanan kapıdan içeri dolma fırsatı verecektir. Merkezi bütünlüğe sahip hareketlerin en büyük güvencesi, bütünü gözetme yetenek ve koşullarına sahip bir iradeyle hareket etmektir. Biriken

avantajların tüm organlara, sağlıklı bir damar yapısı üzerinden akıtılması, gerek organın gerekse de bünyenin sağlığını güvenceye alır. Bu bütünlüğü gözetmeyen adımlar, potansiyel olarak, bütünü sağlığını tehdit etme olasılığını taşır.

Tarihleri boyunca, araçlarını geliştirmeye ve amaca uygunluk niteliklerini arttırmaya çaba göstermiş olan devrimciler; bir partinin veya hareketin oluşum süreçlerini, bu süreçlerde yer verilen organların işlevini ve gerekliliğini -doğaldır ki- en iyi kendileri bilir. Onlara yakıştırılan ucuzlukların ardında, genellikle- yakıştırmayı yapan kişi veya çevrelerin kendi ucuzluğu yatar. Bir parti/hareket komiteleşmeye neden ihtiyaç duyar; komitelerde neden sekreter ihtiyacı vardır; organlar toplamı olan bir devrimci organizasyon ile bir işyerindeki bürokratik hiyerarşi arasında benzerlikler kurmak, neden devrimcilerin işi değildir? Bu soruların yanıtı, devrimciliği kavramış her kişide veya devrimciliğine, çirkin hesapların gölgesini düşürmemiş her insanda çok net biçimde vardır.

Devrimcilerin yaşam alanlarına, devrimcilik-dışı olguların çürük kokusunu sokmak, şu veya bu nedenle mümkün olabilir. Fakat, o çürük kokunun devrimci mekanlarda kalıcılaşabileceğini sanmak, ancak öngörü yeteneği çürümüş olanların kanaati olabilir.

Devrimci mekanlardaki yaygın iyimserlik; devrimcilerin, olgulardaki negatif yüklerin toplamını alan bir duruşa sürüklenmesinin önünde bir sigortadır. Devrimci basiret, ilerlenen yolda, rota bozucu etkenlerin ağırlık kazanmasına izin vermez. Atacağı her adımda kendini, hareketi ve genelde devrimci normlar bütünü

dikkate alabilecek bir kapsayıcılık içerisinde hareket edebilmek, devrimcilere özgü bir niteliktir. Bu, başarısızlığı ölçüde; devrimci gereklilik boyutu az, usulsüzlük boyutu çok olan bir tutum ortaya çıkacaktır. Özellikle örgütlü yaşamın gerekliliğini yeterince kavrayamamış kişi veya kişilerde, devrimcilik öncesi yaşam alışkanlıklarının ağır basması mümkündür. Böyle durumlarda, kişinin örgütle ilişkisinde hiç de yakışık düşmeyecek fiillere rastlamak söz konusu olabilecektir.

Bilinmelidir ki, devrimci hareketle ilişkide başvurulabilecek yakışıksız yöntemler, kullananın elinde bir bumeranga dönüşür ve kendisini vurur.

Taşların dizilmesi aşamasında işi aceleye getirmeyen ve yapı taşlarını özel bir dikkatle yerleştiren hareketimiz, tüm bu özene rağmen, tırmalayıcı fiillerle, bozucu etmenlerle yüz yüze kalacaktır. Kaynağı, ister çevre ilişkileri olsun, isterse karşı-devrim olsun; bozucu unsurlarla baş etmenin yolu, ayağımızı sağlam basmaktır. Bugüne dek örgütsel meseleleri kavramsallaştırılmış sığılıklar içerisinde ele almayan ve çeşitli çevrelerin ezberini bozan hareketimiz; ucuz hesapları kendi ucuzluğu içinde gömmeye, yakışıksız fiilleri bulunduğu ortamın dışına düşürmeye yetecek bir birikim ve olgunluğa ulaşmıştır. İslî ellerle çevremizde dolaşanların gayreti, ellerindeki kararı kendi yüzlerine bulaştırmaktan öteye gitmeyecektir.

DEVRİMCİ YAŞAMIN KENDİNE AİT BİR SEÇİCİLİĞİ VARDIR

Biz devrimciyiz. Çaresiz veya güçsüz değiliz. Gücümüzü

haklılığımızdan alıyoruz. Çare ise, çoktur; devrimci yöntem, çözüm üretmede ufuk zenginliği demektir. Devrimcinin elinde her zaman hazır çözümler olmaz. Her duruma uygun bir cesaret, ruh hali ve dinginlik de olmayabilir. "Yeryüzünde her zaman kusursuz biçimde beliren cesaret var mı?" (Çelik Böyle Sertleşti, cilt:2, s:144) diyor Ostrovski. Mesele, cesaretin kusursuzluğu veya her an hazır bulunan bir nitelik olması değildir. Bir devrimciye gerekli olan, delice bir cesaret de değildir. Önemli olan, "olması gereken" için imkanları zorlamak ve korku, heyecan gibi ruh hallerinin belirlediği durumlarda bilincin seçiciliğine tereddüt bulaştırmadan ve ayakbağı oluşumuna izin vermeden adım atabilmektir. Çeperlerini korku hormonları dövmeye başladığı halde, gerekli kanı pompalamaktan geri durmayan yürekler, devrimcilere yakışan yüreklerdir. Korku, insani bir özelliktir. Bu nedenle, önemli olan, korkuyu yenibilmektir.

Devrimcilik, yaşamı bütünüyle programlama şansı verir. Kendiliğinden akışın, "kader" sayılabilecek gelişmelerin büyük ölçüde sınırlandığı böyle bir yaşamda; seviyeyi düşüren duruşlar, ucuz çözümler; "doku uyuşmazlığı" sebebiyle bünyenin reddettiği uygunsuz kesitler olarak göze çarpar. Devrimcilerde, kaliteyi arttıran, seviyeyi yükselten içsel sebeplerin yanında, bozucu etkide bulunan sebeplere de rastlanır. Bunlar, sürece katılım sağlayan kişi ve çevrelerin beraberinde getirdiği ve giderek aşılması gereken niteliklerdir. Devrimci yaşamın insana kazandıracığı kişilik süzgeci, ölçü alınan normlar çerçevesinde oluşur. Tabii, söz konusu "süzgeç", mekanik bir olgu değildir. Terkedilmesi gereken alışkanlıkların ve aşılması gereken kişilik özelliklerinin varlığı, öncelikle bunların taşıyıcısı kişi tarafından kabul edilmeli ve mücadelenin gerekliliğine inanılmalıdır. Aksi takdirde, kendi gerçekliği ile yüzleşmekten kaçınan kişiler için, böyle bir süzgeçten ve olumlu yönde bir kişilik evriminden söz etmek ola-

naklı değildir. Teşhisin doğru yapılması kadar, tedavinin gerekliliğine inanç da rahatsızlığın aşılması için bir zorunluluktur.

KİŞİNİN, KENDİ NİTELİKLERİ İLE YÜZLEŞMEKTEN KAÇINMASI, GELİŞİMİ KÖSTEKLER

İnsanların isteklerine yön veren olgular, her zaman saf/net bir halde olmayabilir. Birbirine zıt duyguların etkisinde kalmak; sahip olunan duruşa ters de olsa, kimi mıknaatların çekim alanına girmek mümkündür. Hatta insan bazen, bilincinin bir yanıyla yanlış olduğuna kanaat getirdiği bir yöne doğru ilerlemekten (sürüklenmekten) kendini alıkoyamaz.

Yaşamda kişinin sürüklenmemesi ve çekim alanına girdiği her vakuma kendini kaptırmaması için; iç tutarlılık, kendi nitelikleri ile yüzleşebilmek, doğrularda ısrar, vb. özelliklere sahip olması şarttır. İnsanın, kendi gerçekliği ile yüzleşmekten kaçınması, çözüm gibi görünse de gerçekler onu, çözümsüzlük kıyılarına doğru sürükler. Ve vaktinde kendileri ile yüzleşmekten kaçınılmış olan olgular, daha da büyümüş ve beraberinde yeni sorunlar getirmiş olarak açığa çıkar. Sürekli olarak irtifa kaybedilen bir yola girenler, giderek o yolun niteliklerini kanıksamaya başlar. Üstelik kişiliklerinde "fren yapıcı" özellikler yoksa; kendilerini, düşmenin ve karanlığın dehlizlerinde bulması kaçınılmaz bir hal alır.

Eleştirildiğinde, hata kabul etmez bir tavra girmek; türlü gerekçelerle eleştiriye savuşturmaya çalışmak, genellikle kişinin kendisine zarar verir. Küçük-burjuva gururu, kendini beğenmişlik kibiri vb. biçimde dışavuran eğilimler; kişiyi, kendini de kandırma yoluna ittiği için, ilişkilerinde saygı unsuru bütünüyle yok olur. Hele ki yaşamlarının her anında güçlü bir irade örneği sergilemek durumunda olan devrimciler için, bu türden zaafıların bedeli çok ağır olabilir.

Arkadaşı Dimka tarafından küfür ve sigara içme konusunda

eleştirilen Pavel Korçagin; "Kötü bir alışkanlıktan vazgeçmeyenin ciğeri beş para etmez" (age., s:159) diyerek, ağzındaki sigarayı alıp söndürür. Küfür konusunda ise, "Kala kala ana avrat sövmem kalıyor. Bu ayıbımı kökünden söküp atamadım, ama Dimka bile küfürlerimi çok ender duyduğunu söylüyor, bunu kabul ediyor. İnsanın ağzından laf kaşla göz arasında çıkıverir, sigara yakmaya benzemez bu, bunun için küfürü de bıraktığımı söyleyemem. Ama sırası gelince küfürü de bırakacağım." (age., s:159-160) der.

İHANETİN ŞEKLEN BENZERLİĞİ KADAR, ONA RENGİNİ VEREN KİMYASI DA BENZERDİR

Tarihin ihanete ve ihanetçilere ayırdığı sayfalar incelendiğinde, şaşırtıcı bir benzerlik olduğu görülecektir. Gerçekten de ilk karşılaşılan örneklerden sonra devrimciler; geçici yol arkadaşlığını, ihanete varan kulvar değişikliklerini ve kişilik arızalarını dahi harekete fatura ederek samimiyetsizlik örnekleri sergileyenleri tanımakta güçlük çekmemiştir. Farklı zaman ve mekanlarda aynı -ezberlenmiş- yakıştırmaları yaparlarken kullandıkları ilkel yöntemler de onları benzer kılmış; çirkinlikte ısrar, ortak noktaları olmuştur.

Ostrovski'nin romanında Pankratov'un, Troçkist muhalefete karşı konuşurken söyledikleri, inanıyoruz ki dünyanın çeşitli yerlerinde pek çok devrimcinin duygularına tercüman olmuştur.

"Onlar ne bizim silah arkadaşlarımız, ne devrim savaşçıları, ne de düşüncede yandaşımız gibi hareket ettiler, hayır. Bütün çıkışları düşmanca, uzlaşmaz, safra doluydu. Üstelik de bize iftira attılar. Evet, yoldaşlar, iftira attılar diyorum.

(...)

Partimizin en çetin vartaları atlatmış, en mükemmel birliğini, şanlı şerefli eski bolşevik muhafız alayını, RKP'yi demir dövercesine meydana getiren, kuran biz bolşevikleri, çarlık despotizmi

zamanında hapishanelerde çürütülen, Lenin yoldaşımızın yanbaşında, menşeviklerle, Troçki'yle amansız bir savaşa atılan bizleri, parti bürokratziminin temsilcisi olmakla suçluyorlar. Böyle sözleri düşmandan başka kim söyleyebilir? Parti ve parti aygıtı bir bütün değil midir? Genç Kızılordu erlerini durmadan ve üstelik de bölük bölük düşmanlarla çevriliyken kendi komutanlarına, komiserlerine, karargahına karşı kışkırtanlara nasıl bir ad verebilirsiniz? Söylesinler bakalım, cevap versinler: Ben bugün tornacıysam, yarın da komite sekreterliğine seçilirsem, troçkistlerin düşünce ve inançlarına göre, bununla hemen "bürokrat" mı, yüksek mevki peşinde koşan bir rütbe meraklısı mı olurum? Hem de şu antikaliğe bakın, sevgili arkadaşlar, bürokratzime karşı gelen, bürokrasiyle çarpışan muhalif kişiler arasında kimler karşımıza çıkıyor? Alın size Tufta'yı, az zaman önce koyu bürokratzimi yüzünden işinden kovuldu. Alın size Tsvetayev'i, onun da ünlü sözümona "demokrasisini" Solomenka'lı arkadaşlar arasında bilmeyen yok. Peki, ya Afanasyev'e ne buyrulur? İl Komitesi, Podolsk bölgesinde sert yöneticilik taslaması ve karşısındakilere despotça davranması yüzünden onu tam üç kez işinden almamış mıydı? Ama şu işe bak, partiye savaş açanlar, partinin cezalandırıldığı kişilerin ta kendileridir.

(...)

Elbette ki ihtiyarlarımızın yerine gün gelecek, daha genç olanlar geçecek, ama bunlar tüm güçlükler karşısında kudurarak partimizin çizgisine saldıranlardan olamayacak ."(age., s:207-209, abç.)

İhanetin şeklen benzerliği kadar, ona rengini veren kimyası da benzerdir. Sebepler, ortaya çıkış şekli, izlediği mecra ve sonuçta koyu bir renge bürünerek netleşmesi; bütünüyle benzerdir.

Devrimciler, kapitalizmin koyu karanlığı içerisinden çekip aldığı insanlarda; netlik, pürüzsüzlük, üzerine gölge düşmemiş ruh halleri arama saflığına düşmez. Ka-

zanılan her insanın, henüz sadece zemin değişikliği itibarıyla avantajlı bir duruma geçtiği; nitelik değişimi için uzun bir zaman gerektiği bilinir. Yeni süreçte de ayak tökezlemesi gibi, düşünce tökezlemesi de mümkündür. Tökezleme anında yapılan iradi toparlanma hamlesi, zayıtsız veya az zayıtla yola devam etmeyi mümkün kılar. Buradaki başarıda, kişinin sahip olduğu karakterel şekillenme kadar, onu elinden tutarak beraber yürüme imkanı tanıyan hareketin pozitif yöndeki etkisi de önemli rol oynar. Ancak, kişinin ruhsal şekillenme sürecinde, kişilik yataklarına birikmiş olan tortulardaki miktar ve sertleşme bazen devrimcilerin işini bir hayli zor kılar. Öyle ki, bu, kavganın sarsıntılı tökezlemelere sebep olabilen (ki bu tür durumlar, kavganın doğası gereği her dönem mümkündür) anlarında tüm çıplaklığı ile ortaya çıkar. Kişi, o ana dek rastlanmayan bir reaksiyonla devrimcileri ve devrimciliği karşısına alan bir duruşa geçmemişse, yardımcı olunmalı ve tökezlemenin izleri, elbirliği ile aşılmalıdır. Ancak, bazen, devrimcilerde potansiyel olarak bulunan hiçbir hoşgörü türüne sığmayan örneklerle karşı karşıya kalınmaktadır. Bu tür durumlarda gerçekçi olmak ve devrimcilerin "peygamber" olmadığını anımsamak gerekiyor.

Devrimcilerin, önlerine amaç olarak koydukları finale doğru sağlıklı adımlarla ilerleyebilmelerinin, karşılarına çıkan ayakbağlarını koparmalarının ve muhtemel hata ve yanlışlardan arınmanın vazife edinilmesi gereken zemin, yine devrimci zemindir (örgüt ve çevrelerdir). Bu işlerin, devrimcileri karşılarına almış "istismar şampiyonu" çevrelere bırakılması ve bu çevrelere böylesi konularda söz ve işlev hakkı tanımak, ellerindeki çamuru sağa sola bulaştırmada daha rahat/serbest olma imkanı verecektir. Devrimci hoşgörüyü, genişlik ve demokrasiyi, devrimcilere karşı bir atmosfer oluşturmada ve devrimci değerleri aşındırmada bir hak genişliği olarak algılayanlara; devrimci demok-

rasinin zararlı ellere karşı ne anlama geldiğini -tam da onların anlayacağı dilde- anlatmakta tereddüt edilmemelidir.

İHANETLE BAŞ ETMENİN DE, DEVRİMCİLİĞİN GÖRKEMLİ FİNALİNE GİDEN KULVARDA IŞIKLA YIKANMANIN DA YOLU, DEVRİMCİLİKTE ISRARDAN GEÇER

"Madem ki devrimciyiz, o halde her sabah güneşin doğumunu sağlayan biziz ." diye düşünecek kadar ileri gitmeyeceğiz; ama güneşten, onun her anını farkedecek kadar haberli olacağız. Göğümüzü, asık suratlı bulutların eksik olmayan tehdidinden korurken, güneşin ışınlarının bize kırılmadan ulaşmasını sağlamak, önemli çabalarımız arasına girmelidir. Biz devrimciyiz, bulunduğumuz yerlerde, görüş mesafesini ve netliğini arttırmak bizim özelliğimizdir. Devrimciliğin yüzyıllardır tanımlı olan içeriği, bugün için bize bir avantaj/kolaylık sağlasa da, işin kendisini kolay kılmıyor. "Yeni sömürge" ülkelerde, az oksijenli bir yaşama mahkum edilen insanlar, tepkilerini nereye yöneltecekleri konusunda pusula sorunu yaşasınlar diye ne gerekiyorsa yapılmış; karşıdevrim organizasyonu, ağını çok boyutlu kurmuştur. Bu konuda olumsuz etkide bulunan çevrelerden biri de 90 sonrasının toprağında büyüme fırsatı bulan; sol görünümlü, şekilsiz/amaçsız örgütlenmelerdir. Örgütsüz ve yeterli bir bilinç seviyesine ulaşmamış olan toplumlarda, insanların eline derme çatma fikirlerin bayraklarını tutuşturup, yanlış yönde koşturmak mümkün olabiliyor. Genel ve özel tahakkümden, üzerinde hissettiği baskıdan bunalan insanlarda tomurcuklanan "anti-iktidar" eğilimi, doğru ve sonuç alıcı bir rotaya sokulamadığı sürece, suistimale ve yanlış yönlendirmelere açık halde duracaktır. İktidarın, gerek şahıslarca gerekse kurumlarca hergün yeniden üretildiği bir dünyada, "iktidar" olgusundan kurtulmanın yolu "her türlü iktidara

karşı olmak"tan geçmiyor. Bunu bilen devrimciler, kurumsallaşan ve insanların ruhunda kendine yerleşecek yer bulan bu zehri altımenin biçimlerini geliştirirken, ürettikleri yöntemlerde keyfi davranmazlar.

Bir daha iktidarlar olmasın diye, bir kez de olsa iktidar olmanın gerekli ve şart olduğunu söylemek ve vakti geldiğinde uygulamak, devrimcilerin iktidar olgusu ile barışık olduğunu göstermez. Devrimcilerin yaptığı, kullanılması zorunlu olan bir ilacın, en uygun biçimini bulmak oldu. Sadece iktidara karşı olduğunu söylemek, iktidarı yok etmediğine göre; kendi kendini de yok edecek olan bir çeşit "yarı-iktidar" amaçlayan devrimciler, iktidar karşıtlığında daha gerçekçi bir duruşa sahiptir. Hastalıkla uğraşmayan, sadece ondan yakınan birinin karşısında, hastalıkla mücadele halinde olan bir doktorun duruşu, olması gerekendir/saygıncadır.

Kendi öznel duruşlarını teorize eden ruh yorgunu düşkünler, oluşturdukları zehri devrimci çevrelerde ve potansiyel ilişkilerde akıtacak imkan ararken; iktidar, hiyerarşi, illegalite, örgütsel yapılanma gibi kavramları öncelikle tercih ederler. Bu kavramların istismarı ile oluşturulmuş okları, devrimcilere fırlatmak daha mümkün/kolay olabiliyor. Hatta bu, çoğu kez, insanların demokrasi ve özgürlük beklentilerini istismar biçiminde açığa çıkıyor. Oturmuş bir örgüt bilinci üzerinde bozucu etki yapabilmenin imkanlarını zorlayanlar, yer yer başarılı da olabilmekte ve özgürlük, "her türlü disipline ve hiyerarşiye karşı olmak" biçiminde tarif edilebilmektedir. Bu tür çabalarda, özgürlük namına güzelliklere ve samimiyete rastlamak güçtür. İnsanların nabız atışları üzerinde dahi sermayenin yoğunlaşmış otoritesini hissettiren insanlıkdışı uluslararası teşkilatlanmaları bir kenara bırakıp, özgürlüksüzlüğün sebebini devrimcilerde ve onların örgütlenmelerinde aramak; samimiyet eksikliği ve yönemsizlik ile malûl bir duruştur.

BİR HAINİN DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

İhaneti seçtiğin gün
bedenindeki hücreler bile yol
ayrımına girdi.
Geçmişteki anıların
albümdeki fotoğraflar
kaçarcasına uzaklaştı
kokunu alabilecekleri
her mekandan...
Bundan böyle ruhunu dolduran kir
rüyalarına pul pul dökülecek.
Uyumaların gibi
uyanmaların da
kâbusa dönüşecek.
Sen
yok olmanın
hiçliğinin
değer bezirganlığının
rûhunu üç kuruşa satmanın
sembolü olarak
hakkettiğin yere kazanacaksın.
Doğa
seni yaşatmamış olmayı
temenni edecek
Gelecek kuşaklar
seni unutmayı
İstatistik defterleri
seni kaydetmemeyi
çocuklar senden
haberdar olmamayı
tercih edecektir.
Solucanlarla iyi anlaşılan
çürük bedeninin
kazara da olsa
bir bitkinin öz suyuna
karışacak olursa
inanıyorum ki o bitki
kendi köklerini reddedecek
ve
bir daha asla
çiçek vermeyecektir...

Devrimcilerin araç ve yöntemleri üzerinde etki yapan ve gerçekte kendilerinin sebep olmadığı mecburiyetler, dikkate alınmadığı sürece; ya amaçlı bir çarpıtmanın ya da soyut gözlemlerle yetinmeyi aşmamış olmanın etkisine girme olasılığı gündemde kalır.

Bir gün mutlaka göndere çekileceğine inanılan devrimin al-sancağına rengini verecek olan çabayı bugünden kestirebilmek ve bu çabanın öznelereinden biri olmak, devrimcilere tartışmasız bir

onur kazandırır. Ufuğun henüz görünmediği cephelerde ufuk için çarpışıp, bedel ödeyebilmek; devrimcilere ait bir niteliktir ve bir güzellik sebebidir. Bu niteliğe çeşitli sebeplerle ulaşamayan veya bunu göze alamayan insanlar, durumlarını doğru tanımladığı ve samimi davrandığı sürece, mevcut duruşlarını anlamak ve onlarla devrimciler arasında güzelliğin akışına imkan veren kanallar oluşturmak mümkün olacaktır. Ancak, "geriye düşüşün" sebebi devrimcilere fatura edilmeye başlanmışsa, bilinmelidir ki orada; ya bilinçli/maksatlı bir zarar verme çabası vardır, ya da devrimciliğin ne olduğu gerçek anlamıyla bilinmemektedir.

Devrimci bir yaşam sürmeye başladıktan sonra karşılaşılan zorluklar veya ödenen bedeller üzerine, "kenara çekilen" ve durumunun hesabını devrimcilikten sorarcasına saldırganlaşan kişiler de olabilmektedir. Bu tür vak'aların her birinin kendi koşulları içerisinde değerlendirilmesi gerekiyorsa da, genel anlamda diyebiliriz ki; tekil örneklerden hareketle yapılan ve sonuçta devrimciliğin kendisini hedef alan hiçbir aşındırıcı çaba "iyi niyetli" olamaz. Devrimci yaşama niyetlenen her kişi, bu yolun bir yerlerinde ağır bedellerin de olasılık dahilinde olduğunu bilmeli ve Pavel Korçagin (Bkz. "Çelik Böyle Sertleşti" romanı) gibi kahramanlara dair bilgilerle tanışmalıdır.

"Pür ateş" halinde geçen yaşamının yirmidördüncü yılında "yatalıklık" gelip dayatınca, "Hayat çekilmez bir yük olmaya başlayınca da yaşamayı becer. Hayatını yararlı yap." (age., s:283) diyebilen Korçagin, en ufak bir bedel sonrasında feveran edenlerin, baktıklarında utanç duyacağı bir gösterge olarak durmaktadır.

* 11. sayımızda yer alan bu yazıyı, güncel önemi nedeniyle yeniden yayınlıyoruz.

KIZILDERE DEVRİMCİ YOL'DUR

34. YILINDA KIZILDERE'Yİ ANIYORUZ

- ALİ ASKER
- KIZILIRMAK
- DOMANE DERSİM

- OZAN CANE
- CİHAN & NAZİM
- AKSEL Kardeşler

YOLDAŞLAR ÖLÜMSÜZDÜR...

YER: EZGİ Center Stolberger str. 317 KÖLN

Tarih: 14 Nisan 2006 Cuma Saat: 15:00

İRTİBAT

Almanya: 0049 30 72 01 37 57   Almanya (Turkey Information Center): 0049 176 251 72 451
Avusturya: 0043 650 960 27 92   Belçika: 0032 473 80 65 66   Fransa: 0033 618 93 94 34
Hollanda: 0031 624 47 76 76   İngiltere: 0044 781 63 666 35

DÜNDEDEN BUGÜNE BİRİKTİRDİKLERİMİZİ PAYLAŞIYORUZ...

PROGRAM

- Ali ASKER (Konuk Sanatçı)
- Sadık GÜRBÜZ
- Grup Umuda Ezgi
- İlyas SALMAN (Sunucu)
- Slayt Gösterimi
(Dünden Bugüne...)

YER: İsmet İnönü Kültür Merkezi (Fuar) İzmir

Tarih: 25 Mart 2006 Cumartesi Saat: 19:00

Fiyatı: 15 YTL

İRTİBAT

Adres: 853 Sok. No:27 Bilen İş Hanı
Kat:7 D:709 Konak - İZMİR
Tel: (0232) 441 98 19

Emperyalizme ve Oligarşiye Karşı

DEVİRİMCİ HAREKET

ÖNDER BABAT'I ANIYORUZ...

Kitleysel Anma

3 Mart 2006 Cuma Saat 18:45

İstiklal Cad. İmam Adnan Sk. (Vakko Karşısı) Beyoğlu

Anma Konseri

GRUP YORUM

İLKAY AKKAYA

SADIK GÜRBÜZ

DOMANE DERSİM

SİNEVİZYON

4 Mart 2006 Cumartesi Saat 17:00 - 23:00

Yeni Melek Gösteri Merkezi İstiklal Cad.

Gazeteci Erol Dernek Sk. No: 13 (Mephisto Yan Sk.) Beyoğlu

*ANMA KONSERİ ÜCRETSİZDİR

Emperyalizme ve Oligarşiye Karşı

DEVİRİMCİ HAREKET

